RADU PINTEA

AEROSTATUL INOCENȚILOR

RADU PINTEA

AEROSTATUL INOCENȚILOR

Roman

EDITURA ALBATROS

1981, București

Coperta şi ilustraţiile de DUDA VOIVOZEANU.
Ilustraţiile copertei sînt reproduceri după tablourile „Spaţii" şi „Viziune infantă".

„Nu trebuie înțeleși porcii, —
ei trebuie să fie mîncați."
Nichita Stănescu/*Pean*

I

— Tovarășe, eu acuma îi îmbarc, îi pun la camion, și pe seară, încolo, pe după-amiază, patru, cinci maxim, îi aveți, să vedem cum merge Nelu, băiatu' ăsta, șoferul ; e lîngă mine, aici. Poftim ? Nu înțeleg ; aha, e bun, hăhă, sigur, buun, zîmbi Precupețu făcîndu-i cu ochiul lui Nelu, care ședea într-un scaun, lîngă birou, și-și odihnea mîinile pe genunchi. Nelu surîse și el, după care privi afară, pe fereastra biroului. Bun. Atunci așa rămîne, se sculă Precupețu în picioare, grăbindu-se cu cealaltă mînă să-și îndrepte o jenantă cută de la pantaloni. Da, bun. Nu. Ți-l trimit pe băiatu'ăsta, cu toate formele în regulă, doar am mai lucrat noi, nu ? Bine. Bun. Sănătate, salutăm, sănă...

Precupețu puse receptorul în furcă și, în timp ce orînduia pe birou o serie de hîrtii, îi vorbi lui Nelu, care și el se sculase în picioare și nu știa ce să facă cu mîinile.

— Asta-i socoteala, Nelule. Hai, haide să-i îmbarcăm, şi valea, că n-avem timp de pierdut, îi zîmbi iarăşi directorul, luîndu-l de umeri.

Ieşiseră şi, în lumina palidă a coridorului, cei doi dinţi de viplă ai directorului străluceau stins cînd vorbea sau zîmbea. Acum îi zîmbea lui Nelu, care de asemenea surîdea şi el, în timp ce Precupeţu răsucea cheia în YALE. Se mai asigură încă o dată că a închis, după care porniră. Coridorul, destul de zgîrcit la lumină, era suficient de lat ca să poată merge umăr la umăr : în privinţa luminii, directorul susţinuse să se aplice o politică de economisire a energiei electrice. „Doar nu-i noroi şi hîrtoape pe-aici, şi nici beznă să-ţi scoţi ochii", spunea el.

Cîtă vreme au mers prin hol n-au vorbit nimic. Se auzea doar ecoul paşilor reverberat de pereţii reci, vopsiţi în verde, şi de cimentul mozaicat al podelei. Odată ajunşi afară, directorul vorbi :

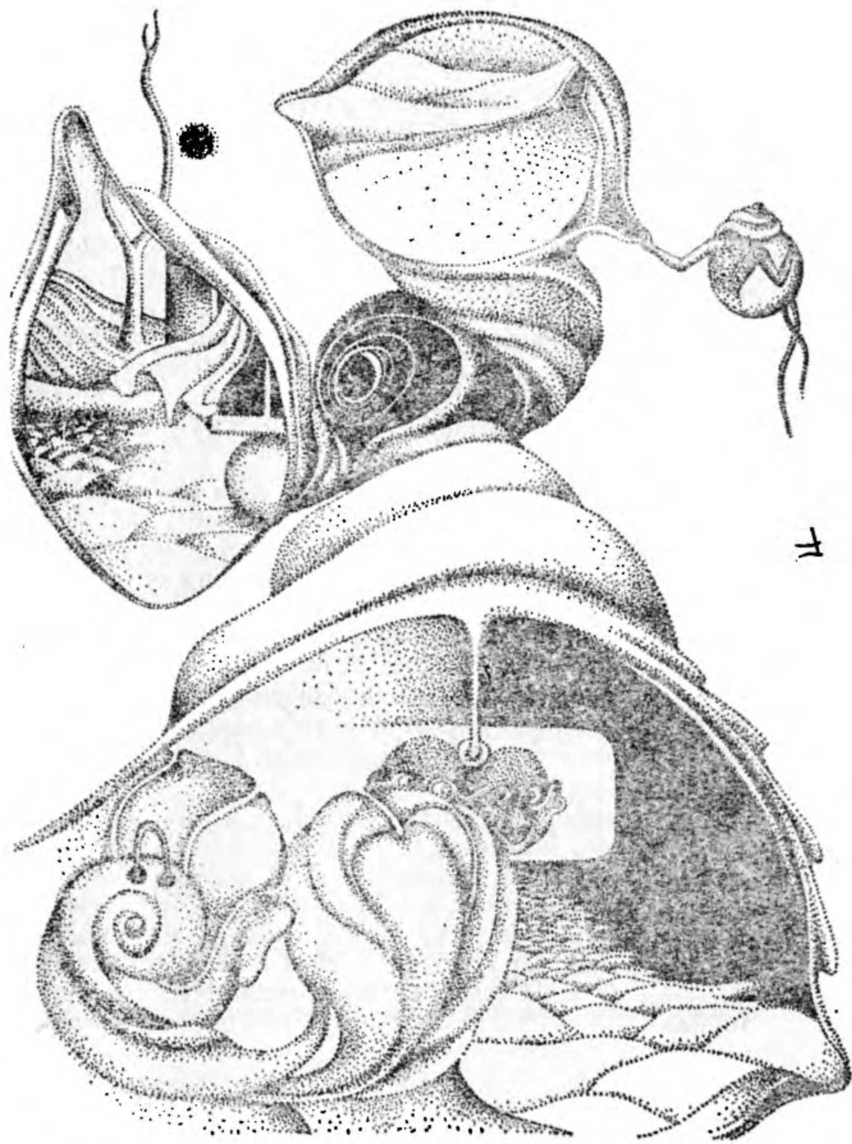
— Trebuie să facem rost de rampă. Pînă mă duc eu să văd de ea, tu ar fi bine să tragi camionul lîngă Porcăria 3, bine ?

— Da, tovarăşe director, mă duc.

Unul ieşi, iar celălalt se îndreptă spre magazia de unelte.

— Măi Sofronie, şi tu, Blenda, ia apucaţi-vă voi de rampa asta, şi haideţi s-o ducem la Porcăria 3 ! Ducem nişte porci la tăiat, adăugă el trecîndu-şi mîna peste faţă. Cald mai era. Cei doi se mişcară imediat.

— Gata, tovarăşu' director, imediat, zise zbuciumat cel chemat Sofronie, un vlăjgan roşu la faţă, osos şi isteţ. Blenda, pur şi simplu, puse mîna la un capăt al rampei şi aştepta să salte şi Sofronie. Porniră tustrei şi ajunseră tocmai cînd Nelu, privind din picioare prin portiera deschisă, îşi manevra SR-ul încet, atent ca un

hingher ; pînă la urmă, trebuia să ajungă în portiţa de acces a porcilor.

Îngrijitoarea se apropie de gărduleţul incintei, privindu-i. Nelu frînă şi sări jos, trînti portiera, după care îşi potrivi cureaua şi păşi spre ceilalţi.

— Îi duceţi la tăiat ? întrebă îngrijitoarea, rezemîndu-se în gărduleţ.

— Da. 53 de porci avem în planul de tăiere, vorbi repede Precupeţu, privindu-l pe Nelu care desfăcea oblonul din spate al camionului. Mirosea, dar erau cu toţii obişnuiţi. Îngrijitoarea îi privea pe toţi egal. Era de vîrstă incertă, purta cizme şi un halat albastru, încheiat corect.

— Să le dau drumul ? întrebă ea stins ca şi cum ar fi vorbit ceva intim cu soţul.

— Da, făcu directorul împăturind nişte acte şi privind de data asta pe Sofronie şi pe Blenda, care se opinteau instalînd rampa. Aceştia îşi bătură palmele una de alta şi se traseră mai la o parte, în timp ce îngrijitoarea pornise cu pas egal spre Porcărie. Desfăcu zăvorul şi, după un timp, strigă cu glas blînd ceva — parcă se ruga — iar porcii începură să iasă afară, somnoroşi.

— Gucigol, guciguciguci, gucigolgucigol, făcea îngrijitoarea mişcîndu-şi matern braţele asupra maselor de roz ce răspîndeau mirosuri obişnuite. Curînd, curtea se umplu.

— Ajutaţi-o, zise scurt directorul, şi cei doi, Sofronie şi Blenda, încălecară la iuţeală gărduleţul şi, băgîndu-se între porci, începură şi ei să dea din mîini.

— 53 ! aminti directorul întinzîndu-i lui Nelu, care privea, un teanc de hîrtii justificatoare. Ai aici totul în ordine, zîmbi lat Precupeţu şi Nelu îi văzu iarăşi cei doi dinţi de viplă bucurîndu-se. Directorul îşi şterse fruntea.

— Cald, zise el privind cum cei trei oameni mînă spre rampă porcii. Nelu se uită neglijent în hîrtiile deja împăturite și le băgă degrabă în buzunar. Zise :

— Așa...

Dar directorul nu mai fu atent la răspuns, căci începuse să numere în șoaptă, înghițindu-și silabele, porcii. Nelu se uita mai departe la cei trei oameni care se agitau în mijlocul animalelor.

— Guciguciguciugol, gucigol, făceau Sofronie, Blenda și îngrijitoarea în halat albastru. Curînd, platforma SR-ului se umplu.

— Gata. 53 ! făcură în aceeași clipă și directorul, și Sofronie, și Blenda, și îngrijitoarea.

— Oare am numărat bine ? se îndoi directorul, privindu-i pe rînd pe cei trei.

— Dacă doriți, îi mai numărăm o dată.

— Nu. I-am numărat bine, doar am fost patru ! Nu se poate să nu fi numărat bine, hotărî brusc directorul făcîndu-i semn lui Nelu să ridice oblonul.

— Poate că totuși ar mai trebui să-i numărăm încă o dată, vorbi cineva. O clipă, directorul păru că șovăie. Dar își reveni imediat, și refuză net.

— Nu are sens.

Sofronie și Blenda ridicară din umeri și dădură jos rampa, care bufni în noroi. Apoi se aplecară, o ridicară și plecară cu ea spre magazie.

— Așa, Nelule, o dusă și-o venită. Bună ziua, se întoarse el spre îngrijitoare, care se rezemase iarăși de gărduleț și îi privea fără să clipească.

— Bună ziua, tovarășe director, vorbi ea atît de încet, încît nici Precupețu și nici Nelu nu-și dădură seama dacă a răspuns. De fapt, pe nici unul nu-i mai interesa, căci salutul lui Precupețu fusese spus din mers, și pînă ca îngrijitoarea să răspundă, ei ajunseseră deja lîngă cabina

SR-ului. Soarele se reflecta în parbriz și lumina dinții de viplă ai directorului, în vreme ce acesta vorbea cu Nelu.

— Ah, rîse din nou directorul, am uitat s-o întreb pe îngrijitoare dacă porcii ăștia au fost văzuți cu un pai în gură, ă, ce zici ? Forța datinilor și a destinului, Nelule, trecu el neașteptat de repede de la tonul glumeț la cel filozofic. Dar, în fine, drum bun ! spuse apoi Precupețu, privind mai întîi aripa din față a mașinii, apoi un șurub de la roată, apoi ochii lui Nelu.

— Mulțumesc, spuse Nelu, ca și cum ar fi spus „Prezent !" sau „Aici !"

Își strînseră mîinile. Nelu se urcă la volan și porni demarorul. Motorul nu vroia să se urnească.

— Are și el un pai în gură, își lăți fața în zîmbet Nelu, din cabină, fericit că spusese și el ceva. Directorul rîdea și el și spusese și el ceva. Dinții de viplă se vedeau mișcîndu-se în sus și în jos, în semn de aprobare. Dădu și Nelu din cap, rînjind. Băgă iar curent, și după un ușor icnet, motorul principal o luă. Directorul mai spuse : „drum bun", iar Nelu ridică stînga, apoi o lăsă repede pe volan și făcu scurt la dreapta, îndreptîndu-se cu a treia spre porțile cooperativei.

Directorul Precupețu se uită după el cîteva clipe, apoi, cînd văzu prin norii de praf stîrniți de mașină luminițele roșii ale stopurilor din spatele SR-ului, se întoarse și o luă la pas întins spre birouri. Din spatele gărduletului Porcăriei 3, îngrijitoarea îi însoți pe toți cu privirile pînă nu se mai văzură.

Porțile cooperativei Golobeasca erau deschise : chiar atunci intrase un camion cu furaje pentru vite. Nelu se asigură în stînga și în dreapta și ieși în șosea. Se așternu la drum întins.

II

Nelu avea palmele mari, cu degete ce semănau cu niște bucățele de cîrnăciori oltenești de 44, unghii caraghios de mici tăiate pînă la carne. Era păros și cînd era mînjit pe față de la reparatul mașinii, ochii lui albaștri erau nespus de frumoși. Conducea pe SR de cinci ani. Avea în cabină cîteva poze cu femei și o iconiță mică lipită lîngă vitezometru, pe care i-o dăduse maică-sa cînd plecase la oraș să se facă șofer.

Lîngă el, Marica rîdea. Smuciturile drumului, accelerările, deccelerările, debreierile, ambalările o aruncau încoace și încolo prin cabină. Rîdea.

Nelu mișca din buze, iar nările îi palpitau. Femeia de lîngă el rîdea, și ea știa bine că asta îl ațîță. Se învățase Nelu. De cîte ori punea mîna pe știnga schimbătorului de viteze, își „scăpa" mîna pe pulpa dezgolită a fetei. Marica rîdea. Absolut nu făcea nimic decît să rîdă. Cum îl mai ațîța asta pe Nelu! Iar Nelu schimba vitezele ca un nebun. Trebuia să ajungă cu porcii cît mai repede la destinație. În spate, în camionul fără prelată, porcii mari, Bazna, Marele

Alb și alte rase, îngrămădiți unii în alții, se ciocneau cu zgomot de lemnul camionului.

Mai aveau puțin și intrau în oraș. Nelu frînă deodată și porcii veniră guițînd sălbatec unii peste alții, proptindu-se în tăblia din față a camionului. Înăuntru, Nelu o săruta zdravăn pe Marica. Era numai începutul. Pe urmă, Marica rîdea, dar altfel. Dar tot rîdea. Porcii reveniseră cu toții la pozițiile inițiale, și Nelu demară violent. Porcii iar se agitară.

Era ora 15 și programul de radio transmitea buletinul de știri.

Ilie Măciucea ieși din birt zăpăcit de soare. Avea fața lată și negricioasă și o cicatrice roz îi tăia oblic sprînceana dreaptă. Purta o salopetă mînjită de var și vopsele și ducea în mînă o tinichea umplută pe jumătate cu vopsea portocalie și o pensulică. Se bătu ușurel pe burtă, privind cîteva clipe forfota acelei după-amieze calde, nefiresc de calde.

„Strașnică ciorbă de burtă", își zise pornind în jos, pe strada Căpitan Groza. Plecase de pe la opt dimineața de la ICRAL Giulești și terminase aproape de marcat strada. „Dacă dau bătaie, pe la patru e gata".

Se apucă să-și termine strada. Îl găsi fluieratul. Făcu un „G" pe o stinghie, și trebuia să mai facă un „N" pe cealaltă, căci laolaltă nu încăpeau cele două, pe o singură stinghie din gard. Din spate îl pocni o lavandă aprinsă. Întoarse capul și nu mai fluieră. O damă bine plimba un caniche cîrlionțat ca o oaie. Măciucea contemplă un pic totul, apoi se întoarse iar la fluierat și la pictat.

Trasase tocmai liniuța de la „N".

Drăgălaşa fetiţă scînci în cărucior şi Natalia P., o mamă tînără şi frumoasă, se apleca să vadă de ea. „Ce-i, puişorul mamei scump ? Ce-i, îngeraşule ? Hai, taci cu mămica, haide, taci, Ancuţa,... vrei răţoiul ? Uite, na răţoiul. Biluţa ? Hai, taci cu mămica, Ancuţa, taci !" O luă în braţe şi o legănă de cîteva ori. Batistioara albă a Ancuţei, băgată pe undeva, prin trusoul ei, pluti prin aer ca un fluturaş şi căzu lîngă cărucior. Un băiat care vindea ziare şi tocmai trecea pe partea cealaltă, văzînd-o, traversă strada şi ridică batista.

— Mulţumesc, zîmbi Natalia micului ziarist.

— Cu plăcere, doamnă, unde s-o pun, e murdară...

— Pune-o în buzunar, aşa, mulţumesc, mulţumesc. Micul ziarist înclină capul de cîteva ori şi dispăru în lungul străzii.

Ca în fiecare zi, Natalia şi Ancuţa ieşiseră la plimbare un pic. Era o zi neobişnuit de caldă, şi, pînă la trei şi jumătate cînd soţul se întorcea de la lucru, Natalia cu Ancuţa ieşiseră să ia puţin aer prin părculeţul din apropiere. Pînă la capătul străzii mai erau douăzeci de metri, după care traversau şi intrau în parc.

Natalia se oprise şi-şi legăna fetiţa.

III

Trejca e un mic orăşel aşezat într-un decor rural. Cele mai importante obiective din oraş erau Întreprinderea de Recondiţionat Carcase şi Teatrul de Comedie.

În întreprindere, ziua de muncă se apropia de sfîrşit. Arcul pocni scurt şi se stinse. Maistrul Iordache se sculă de pe vine şi îşi puse mănuşile în buzunarul şorţului de sudor. Îşi plimbă privirile peste mulţime şi strigă :

— Prisecarule !

— Sfîr, sfîr, piu, poc, sfîr. Omul căruia i se adresase suda încă.

— Prisecarule ! mări de data asta volumul maistrul, scoţîndu-şi totodată ochelarii şi bascul, şi netezindu-şi părul. Pe Prisecaru un alt om îl bătu uşurel în cap cu un electrod şi-i spuse :

— N-auzi ? Te cheamă maistoru', şi-i făcu semn cu electrodul în direcţia în care aştepta Iordache. Prisecaru făcuse „hă ? Ce ? Cum ?" Maistrul îi făcu nişte semne cu mîna. Unele care însemnau că gata, a terminat lucrul, altele, prin care îl chema la el. Prisecaru

înţelese şi se conformă. Cînd acesta se apropie destul, Iordache îi spuse :

— Ducem echipamentul şi dăm un telefon. Trebuie să dăm un telefon în oraş. Prisecaru, scoţîndu-şi ochelarii de protecţie, dădu din cap semn că a înţeles ce urmau să facă.

Ajunseră la vestiare şi, cît se schimbară, nu vorbiră. Prisecaru terminase primul şi îl aştepta în picioare pe maistrul Iordache, care, imediat ce termină de îmbrăcat, spuse „haidem". Prisecaru îl urmă pînă la birouri. Acolo, Iordache îşi aminti că uitase ceva în şorţ şi spuse :

— Aşteaptă-mă aici puţin. Vin imediat. Am uitat în şorţ numărul de telefon.

— Nu vă mai duceţi pînă acolo, poate îl au ei, prin registre, vorbi Prisecaru făcînd semn cu capul spre birourile Întreprinderii.

— Ai dreptate, admise Iordache, dar ce să-i mai deranjăm şi pe ei pentru atîta lucru ?

— Bine, cum vreţi, nu se opuse Prisecaru, şi maistrul se îndreptă din nou spre vestiare.

Arcurile electrice ale aparatelor de sudură străluceau încă pe tot cuprinsul întreprinderii, şi cît timp Prisecaru contemplă priveliştea, maistrul se şi înfiinţase cu un petec de hîrtie pe care era trecut un număr de telefon.

— L-am găsit, spuse maistrul, îndemnîndu-l pe Prisecaru să intre.

— Bun aşa, făcu Prisecaru întorcîndu-se cu spatele şi intrînd.

O porniră amîndoi spre capătul culoarului. Maistrul bătu încet la o uşă.

— Da ? ! se auzi dinăuntru.

Intrară, mai întîi maistrul, apoi muncitorul.

— Sărut mîna, ziseră cei doi.

— Bună, băieţi, ce mai faceţi ? Aţi terminat lucrul ? îi întrebă o femeie tînără şi drăguţă, care era tocmai pe punctul de a pleca.

— Trebuie să dăm un telefon la Bucureşti, tovarăşul inginer mi-a spus, vorbi el repede şi-i arătă femeii biletul.

— Da ? Bine. Atunci eu plec. Uite cheia de la birou. O lăsaţi la portar după ce vorbiţi, nu-i aşa ?

— Nici o grijă, făcu stîngaci Prisecaru dîndu-se la o parte din uşă.

Iordache îl privi pe Prisecaru şi tînăra femeie trecu printre ei spunîndu-le înainte de a ieşi „Pa, băieţi !"

— Bună ziua, se grăbiră cei doi să salute.

În sfîrşit uşa se închise şi rămaseră în doi.

— Vezi, ai grijă de cheie ! spuse Iordache întinzîndu-i celuilalt cheia cu număr de plastic legat de ea, în timp ce se îndrepta spre telefon.

— Aşează-te, mai spuse maistrul, întinzînd cu palma pe masă, în faţa lui, petecuţul de hîrtie.

Formă numărul şi aşteptă. Priviră amîndoi spre fereastră, în acelaşi timp. O muscă mare se izbea de geam.

— Alo ? sări ca ars maistrul schimbînd receptorul de la o ureche la alta. Bucureştiul ? Prisecaru se foia pe scaun, de parcă ar fi vrut să iasă afară. Maistrul îl privea, dar nu-l vedea ; era absorbit total de convorbire. Prisecaru îl auzi :

— Alo, duduiţă, vă rog cu tovarăşul director Andricu, dacă nu vă supăraţi. Da. Mulţumesc. Tăcu o clipă şi îl privi pe Prisecaru ; îi făcu cu ochiul şi muncitorul schiţă un zîmbet. Maistrul se repezi din nou, tocmai în clipa în care Prisecaru deschise gura să zică şi el ceva.

— Alo ? Tovarăşul director Andricu ? La telefon maistrul Iordache de la Trejea, din partea tovarăşului

inginer Klapp. Da, tovarăşu' director, dînsul a spus vreo cincizeci. Da Da,... dacă se poate mîine, da, pe după-masă. O să fie cineva după program să le bage în depozit, sigur. Atunci aşa rămîne, îi transmit eu tovarăşului inginer că aţi hotărît să ni le trimiteţi mîine pe la patru jumătate, cinci ? Da, desigur, actele sînt întocmite, chiar eu le-am văzut la tovarăşul inginer. Bun. Bine. Să... atunci sănătate, tovarăşe director, şi numai bine. La reve...

Declic.

Iordache puse la loc receptorul cu un gest ondulat, aşa încît aşeză frumos pe birou şi firul destul de lung ce lega aparatul propriu-zis, şi receptorul. Prisecaru se şi ridicase.

— Cheia e la tine, nu ?

— Da, răspunse omul, vîrîndu-şi mîinile prin buzunare.

— Bun. Am terminat şi comanda, mă rugase inginerul Klapp, e un om bun, ce zici ? şi am telefonat.

— Actele sînt la el, nu ? ripostă Prisecaru, puţin cam speriat.

— Da, desigur, fireşte, le-am văzut şi eu.

— Atunci asta înseamnă că eu sînt un fel de martor la toată afacerea asta.

— Exact, Prisecarule, exact ! Ştii că eşti isteţ ?

Prisecaru zîmbi jenat şi duse mîna la clanţă.

— N-am uitat nimic ? se întrebă mai mult pentru sine maistrul, rotindu-şi ochii prin biroul administraţiei. Bun. Putem pleca.

Sirena începu să urle încetarea lucrului.

Ajunşi afară, îşi strînseră mîinile.

— Sănătate, Prisecarule, şi ... mulţumesc pentru asistenţă, adăugă el emfatic.

— Sănătate, tovarăşe maistru, la revedere.

În toată întreprinderea, nici un arc de sudură nu mai strălucea, iar oamenii se scurgeau organizat, spre vestiare. Carcasele pentru reparat rămăseseră pustii.

— A ! făcu maistrul Iordache întorcîndu-se după ce se depărtase cîțiva pași. Prisecaru se întoarse și el așteptînd. „Da", spunea fața lui.

— Azi nu mergi la teatru ? întrebă calm, jos, maistrul, privindu-l pe muncitor.

— Nu. Nevastă-mea ne-a programat pentru mîine seară.

— Aha, așa, bine ! Noi mergem azi. Atît am vrut să te întreb, mai spuse maistrul, și adăugă repede : sănătate la copii.

— Mulțumesc la fel.

De data asta se despărțiră.

IV

— Alo, hei, tovarăşe Blaga, tovarăşe Blaga, strigă portarul după un om corpolent ce se îndrepta spre garaj. Omul strigat se întoarse.

— Auzi, dom'le, continuă portarul bîţîindu-se ameţit de căldură, te-a căutat tovarăşul director Andricu. Ceva cu nişte piese. Zicea că dacă vă văd să vă spun.

— Bine, nea Marius, bine, ştiu cum e treaba, mulţumesc pentru informaţie. Acum plec la Trejca, cu nişte oxigen, cu Ion. Cînd m-oi întoarce, dau eu pe la tovarăşul director. Mulţumesc.

Omul se îndreptă spre uşa garajului. O înjurătură grosolană grohăi între pereţii de tablă ondulată.

— Ce-i, Ioane ? întrebă Blaga punîndu-şi sculele pe scara maşinii şi mîna stîngă pe umărul şoferului. Ion era şoferul. Un om la vreo patruzeci de ani, scurt, vînjos şi crăcănat, ca un şef de echipaj. Avea acasă doi îngeraşi de fetiţe gemene şi o soţie rotundă în şolduri ca o masă de joc. Scuipă :

— Aveam și eu o zi liberă și mi-au luat-o și pe aia. Cristoșii... „Transport special", cică. Mă... pe transportul lor! În alelalte zile cine trage ca boul? Ion Potoașcă! Cine e călare pe hardughia asta de ROMAN? A, cine? A lu' Potoașcă. Cristoșii..., da' ce, io sînt Napoleon? Mă duceam și eu cu familia la un film, indian.

Le plăceau filmele.

— Ce vrei, e sarcină de sus. Depinde planul, mai multe treburi depind de drumul ăsta la Trejea. Potoașcă se oțărî:

— Păi da, cu asta îți bagă pumnul în nas. Și dacă e o chestie din astea, gata, o faci, că, pe urmă, oamenii spun că tragi contra. Și eu — mă știi — trag ca boul, înainte. Cristoșii ei de mașină...

Blaga săltă capota, iar Ion Potoașcă se duse după canistră.

— Cristoșii...

— Ce spui?

— Nimic. Mînca-le-ar tăticu gurița lor! Crede-mă, Blaga, cînd le simt aici, lîngă piept, una în brațul ăsta și una pe celălalt, și le simt perișorul lor ca aurul, înnebunesc.

— Sînt niște copii minunați.

— Da, minunați, și de aia muncesc ca boul, ca ele să trăiască frumos și să nu le lipsească nimic. Gata?

— Încă puțin, să strîng șurubul... așa. În regulă, dă bice!

— Gata, am dat și apă la cai, putem să dăm bice.

Blaga se mai uită o dată, așa, în general, apoi trînti capota și se duse să deschidă porțile garajului. Ion Potoașcă înșurubă capacele la canistră și rezervor, duse canistra la depozitul de carburanți și lubrefianți, se întoarse și se aruncă în cabină. Scotoci puțin după cheie; cuplă din nou. ROMAN-ul se smunci și rulă

lent pînă în dreptul canaturilor porţii. Cuplă farurile. Jetul izbi dugheana portarului. Tovarăşul Marius ieşi, prin parbriz Ion îl văzu pe Blaga gesticulînd, spunîndu-i ceva lui Marius. Îi explica un lucru. Întîi se vor duce să ia tuburile, şi pe urmă vor pleca. Ar dura cam o jumătate de oră. Stinse farurile şi răsuci volanul mult. Din toba de eşapament ţîşni o trombă albastră de fum dulceag care umplu garajul. Puternicul camion călcă legănîndu-se peste şanţurile de culisare ale porţilor, şi se îndreptă spre o curte interioară, de acces tehnologic. Blaga trase la loc culisantele garajului şi o porni spre poartă.

Ajuns în dreptul intrării tehnologice, Ion Potoaşcă frînă, decuplă şi coborî, jucîndu-se cu cheile. Merse în spatele camionului şi desfăcu obloanele. Băieţii de la Aprovizionare-Distribuţie apărură. Nişte vlăjgani, toţi îmbrăcaţi în salopete albastre şi cu şepcuţe fistichii.

— Salut !

— Salut ! Hîrţoagele, ceru sobru un bărbos ce părea şef.

— Ptiu, stai aşa puţin, le am în cabină şi uitai să le iau.

Ion le aduse şi le înmînă bărbosului.

— OK, băieţi, la treabă. 50 de „fiole".

Tipii chiţcăiră şi dispărură prin accesul rampei pe care era vopsit cu litere roşii, cît toate zilele : FUMATUL STRICT OPRIT. O încăpere uriaşă cu acoperiş ignifug, şi pe toţi pereţii erau mîzgălite cu litere uriaşe acelaşi afiş, pe care cineva pusese toate sedilele posibile. Ieşise FUMAŢUL ŞŢRIÇŢ OPRIŢ.

— Haha, făcu bărbosul. Mînca-le-ar tăticu pe ele, cum mai sclipesc, şi ce curăţenie, băieţi, doamne dum-

nezeule, ce curăţenie, mai ceva decît la farmacie. Bărbosul se apropie drăgăstos: vaai, ce drăguţe fiole, uite, uitaţi-vă ce cuminţi stau, cuminţi şi drepţi, ca nişte soldăţei.

Printr-o lucarnă largă, de undeva din tavan, o rază cădea pe ele, dezvăluind rotunjimile de obuz ale capetelor tuburilor. Pe ele scria: OXIGEN TEHNIC 200 ATM. Se aranjară cîte doi oameni de butelie şi începură transbordarea. Bărbosul aranjă actele într-un registru şi apoi trecu şi el la cărat.

Ion strivi între dinţi cîteva refrene de muzică simfonică, dar băieţii de la Aprovizionare-Distribuţie se înfiinţară rapid. Totul dură mai puţin de un sfert de oră. Buteliile de oxigen tehnic aşezate în lada ROMAN-ului păreau nişte obuze albastre. Potoaşcă trase obloanele, le asigură cu lanţurile de protecţie, salută băieţii cei voinici — pălmaşii, cum le plăcea să se autointituleze — şi porni. Peste un minut era în faţa porţii de la intrare. Portarul şi Blaga ieşiră. Ion îi dădu lui Marius foaia de parcurs şi pe cea de ieşire din garaj. Blaga sui. Spuse:

— Gata şi şusta cu tov. director, îşi frecă el satisfăcut palmele. Portarul se mişca în faţa maşinii. Porţile culisară, iar Marius salută profesional. Ion dădu din cap, iar Blaga din mînă.

— Salut, nea Mariuse.

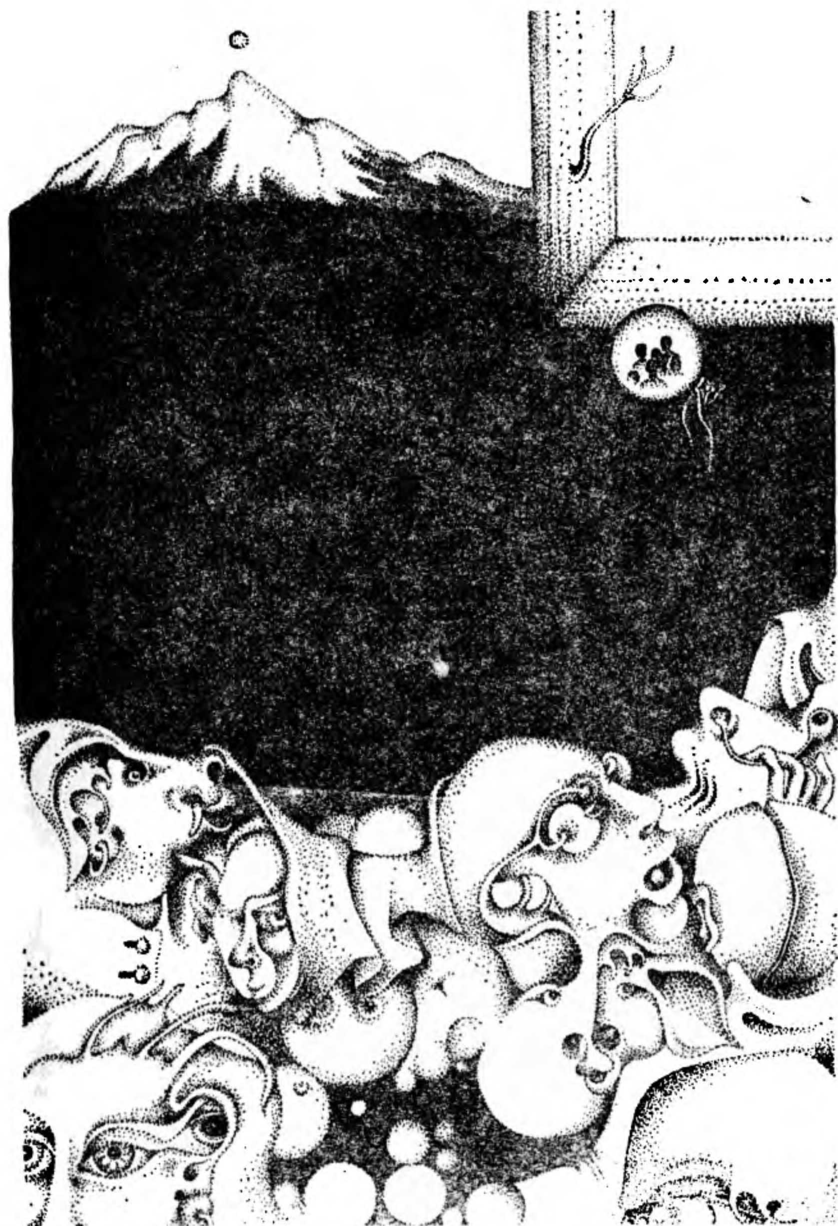
Ion cuplă şi răsuci mult dreapta. Frînele scrîşniră la intersecţie. Se asigură repede şi se angajă.

— Doamne ajută, se aşeză bine în scaun Ion Potoaşcă strunind atent ROMAN-ul. Strada era cam foită şi Ion abia aştepta să iasă din oraş.

— Ai puţină muzică? întrebă Blaga privindu-i profilul.

— Vezi că în dreapta e un tranzistor...

— Aha, l-am găsit.

— „...am transmis muzică populară la cererea ascultătorilor. Viitoarea ediție a emisiunii noastre o puteți asculta săptămîna viitoare, în aceeași zi, la aceeași oră, și pe același program. La revedere, dragi ascultători".

Ion făcu o strîmbătură.

— Uite ce-am pierdut, cît e ceasul ?

— Trei.

— „...Ora exactă. La al șaselea semnal, va fi ora cincisprezece : Pip. Pip. Pip. Pip. Pip. Pip".

— Pe la patru sîntem în Trejea, ce zici ?

— Să zicem, să vedem cum e șoseaua. Să nu gonești, Ioane, auzi ?

Șoferul dădu din cap în semn că e de acord.

— „Buletin de știri..."

—...să ieșim noi din oraș...

Blaga nu mai spuse nimic. Motorul ROMAN-ului trepida calm, egal. În spate, tuburile de oxigen erau o grămadă periculoasă. Ion Potoașcă era un foarte bun șofer, și Blaga știa. Toți știau, și de aia îi și dăduseră transportul.

— „...oamenii muncii din industria construcțiilor de mașini au îndeplinit la toți indicatorii planul producției industriale, și raportează..."

V

0,073 secunde.

Toţi cei cincizeci şi trei de porci călătoresc aproape liniştiţi în camionul lui Nelu. Sînt clari şi perfect conturaţi, de parcă cineva i-ar fi sculptat în cristal. Au ochi rotunzi ca nişte bile de sticlă, gene blonde şi pulpe roz, şi un păr rar şi blond. Toţi porcii au păr rar, absolut toţi cei cincizeci şi trei de porci-roz. Sînt aproape liniştiţi, se bălăngănesc cuminţi între cele cinci laturi de scîndură ale cutiei camionului. Sînt nişte porci cuminţi, atît de cuminţi încît par a fi fost catalogaţi cu deosebită grijă, şi de cozile lor răsucite parcă ai vedea prin aerul rarefiat atîrnînd etichete cu datele personale şi colective ale fiecărui porc în parte.

Despre oricare din cei cincizeci şi trei de porci, oricare din cetăţenii oneşti de pe stradă ţi-ar putea spune cel puţin un lucru fundamental, anume, că un kilogram de carne de porc e patruzeci de lei. Veterinarii ar putea să spună mai mult, dar pe străzile pe care gonea camionul lui Nelu — camionul cu porcii —

nu locuia şi nici măcar nu trecea niciodată picior de veterinar.

Porcii catalogaţi călătoresc mai departe în cutia camionului la volanul căruia se află Nelu cel cu Marica cea cu pulpe frumoase, roz, alături. Porcii, cei cincizeci şi trei de porci, nu aveau cum să vadă semafoarele, trecătorii şi casele, fiindcă obloanele camionului erau mai înalte decît ei. Nu guiţa nimeni, se priveau doar din cînd în cînd, şi din cînd în cînd mai priveau pieziş, cerul. La mintea lor li se părea că cerul este acela care se hurducăie, şi ca să nu mai ameţească, se priveau între ei. Toţi porcii au ochi albaştri. Nici unul din cursa lui Nelu nu făcea excepţie. Dar nu erau cu toate acestea nişte porci excepţionali. Erau doar eroii secundei 0,073. Pe ei, oamenii nu aveau deocamdată cum să-i vadă. Obloanele de lemn îi mascau perfect. În ciuda oricăror prejudecăţi, porcul nu e numai gras, e şi puternic, aşa că nu mai e paradoxal că porcii nu se dau totuşi de-a dura. Repet, cred că erau foarte stabili, foarte liniştiţi, acolo, în cutia camionului lui Nelu, care-i ducea pe toţi spre...

Marica rîdea într-una. Nelu stăpînea nervos bachelita volanului, totul se învîrtea înnebunitor în jurul secundei 0,073, începînd de la un moment dat. Cam atît despre porci.

Depoziţia martorului 7, semnat...
Piesă 4/D5/01

VI

0,074 secunde.

Pe uşa birtului vroia să intre o femeie grasă cu o fustă gri, în sandale verde pal. Una dintre baretele de la cea stîngă era ruptă şi se încercase — vizibil — să se repare. Cînd femeia călcă în a 0,0741 secundă, tocul verde pal, cam jumulit, îi intră între profilele de metal ale răzătorului de noroi aşezat în faţa intrării. Fiind grasă, inerţia femeii era, natural, mare, şi a dat în brînci pe scările de ciment de la intrare, tocul rupîndu-se ca o crochetă cu brînză, iar ea izbind cu osul frontal esenţa vopsită în cărămiziu a uşii birtului. Un ospătar o deschise chiar atunci şi o ajută să urce scările. Femeia urcă cele trei trepte de ciment, intră, apoi ieşi, coborî şi îşi luă dintre profilurile de metal relicva de sanda, împreună cu unul dintre fragmentele de toc. Apoi reurcă treptele de ciment şi intră definitiv în birt. De data asta nici un ospătar nu mai deschise accidental uşa de esenţă vopsită într-o culoare insolubilă în apa de ploaie. Biata femeie, a in-

spirat milă. E de presupus că înăuntru a încercat să-şi potrivească sau să-şi lipească într-un fel tocul. Asemenea accidente sînt stupide, poţi chiar să-ţi suceşti glezna într-un hal groaznic. Am o vecină, are vreo cincizeci de ani, într-o primăvară şi-a scrîntit piciorul şi a întins-o pînă spre toamnă, încolo, în octombrie... Pantofii cu talpă plată sînt cei mai buni, nu numai pentru gravide, dar şi în general. E adevărat că nu prea sînt eleganţi dar ce are a face sănătatea cu eleganţa? Dar pentru cine vrea eleganţă, n-are decît să rişte. Cam atît despre uşa birtului între secundele 0,074—0,0741.

Depoziţia martorului 3
Piesa 12/D6/03

0,075 secunde.

Dacia. Albă. Break. Număr de înmatriculare ce începe cu trei şi se termină cu trei. Şoferul nu iese prin nimic din comun. E intersecţie şi aşteaptă. Cred că dacă ar fi plouat sau ar fi fost chiciură, ştergătoarele de parbriz i-ar fi funcţionat normal, temperat, sobru, sigur.

Om şi ştergătoare aşteaptă la intersecţie o schimbare în culoarea locală. Banchetele sînt acoperite cu o imitaţie execrabilă de leopard sau altceva, felină, iar sub oglinjoara retrovizoare se zbenguie încă un muţunache. Muţunachele şi imitaţia de felină demonstrează gustul îndoielnic al şoferului. Pe geamul din spate sînt lipite, în ordine, o emblemă cu Berlin, alta cu Paris, şi alta cu semnul mirării. Omul e sobru, pare serios, dar — paradoxal — nu are costum gri

şi nici măcar cravată. E ceva tărcat, cu negru şi roşu. Aşteaptă la intersecţie, e uluitor ce răbdare poate să aibă, n-o avea şi el casă, copii, mă rog, mîngîie în neştire imitaţia de leopard, apoi pipăie schimbătorul cu măciulie de plexiglas colorat, apoi se scobeşte brusc şi surprinzător de tehnic în nas, sperînd probabil ca viteza de execuţie să-l facă totuşi neobservat. Propulsează cu un bobîrnac extractul pe geamul lăsat. Muţunachele n-a încetat încă să se bîţîie. Omul de la volan îl studiază preocupat o clipă. Aşa face la fiecare stop. A devenit un fel de tic. S-ar fi putut să-i treacă prin minte postulatul că fizica ar putea deduce din cît de repede se bîţîie muţunachele, ce viteză a avut maşina în momentul în care a frînat, acceleraţia de frînare, cît de bune sînt frînele, dacă mai fac două parale reflexele lui, şi alte lucruri utile ar putea să deducă ştiinţa de la secunda 0,075, cînd însăşi lumina galbenă a semaforului mai avea trei secunde pînă la verde.

Orice idee ar fi dispărut în capul mîncătorului de seminţe cu Dacia albă, şi toată atenţia acestuia s-ar fi concentrat — aşa după cum se prescrie în reglementări — asupra intersecţiei. Omul cu Dacie albă e de presupus că a decolat după cele trei secunde în urmărirea unor scopuri, cel puţin a unicului scop de a pleca pur şi simplu din intersecţie. Cam atît despre tipul cu Dacie albă în secunda 0,075.

Depoziţia martorului 11
Piesă 10/D6/03

0,0751 secunde.

„Draga mea, dă-mi voie să te rog să-mi menţin punctul de vedere. Popoarele germanice au ajuns la

decadență mai repede decît cele latine datorită unor cauze pe care — ca lingvistă — nu sînt în măsură să le numesc, dar atari cauze sînt confirmate de caracterul fonemelor și mărimea suprafeței bucale a vorbitorilor, acestea după cum bine știi, draga mea, în virtutea tendinței firești de economisire a energiei, care, neîndoielnic, este depusă și se consumă în timpul vorbirii, ca act mecanic și intelectual. Raportînd suprafața mediată a gurii peste suprafața maximă — teoretic — a gurii deschise, se obține un raport care, în urma cercetărilor întreprinse de laboratorul meu, s-a constatat că scade la zero, cu alte cuvinte, dacă vom ajunge la înțelegerea absolută, vom putea comunica prin mimică. În caz contrar, adică în cazul în care nu vom ajunge la înțelegere, — aici facem o mică aventură în domeniul sociologiei — vom amuți pur și simplu, sugrumați de neputința comunicării, deziderabil, absolute. Studiile noastre, draga mea Eliza, au îmbrățișat cîteva dialecte din nordul Marii Britanii, din Germania, sudul Franței și sudul Italiei. Laboratorul condus de tov. conf. univ. prof. dr. doc. Ilău se ocupă de un Dialect, în cadrul aceleiași probleme de convergență a artei bucale din Asia Mică".

Preduț Mocanu, șoferul de taximetru cu numărul 77328 se uita, în retrovizor, la cele două femei ca la grădina zoologică. „Auzi,... aria bucală,... foneme... sociologie... ce femei, dom'le, ce femei !"

Cealaltă femeie obiectă :

„Dragă Lidi, obiecțiile mele sînt întemeiate ele, știi bine că sînt fondate pe tendințe, tocmai, de dezvoltare a limbajului, de unde atenția față de geometria bucală, și dacă vrei, mă rog, suprafața bucală medie, cu implicațiile care decurg. În ce privește însă aria deschiderii bucale, ea este evident mai mare la se-

minţiile latinice, întrucît idiomurile pe care acestea le vorbesc conţin un procent mai ridicat de vocale, care se pronunţă cu o deschidere mare a gurii... bine, draga mea, mai vorbim mîine la birou, dar să ştii că..."

„Te mai duci acolo? Dar bărbatul tău ştie la ce oră trebuie să fii acasă? Ei lasă că-i faci tu o teorie lingvistică de-l dai leşinat. Cine-mi eşti..."

„Lasă, că nici cu tine nu mi-e ruşine, lasă... ştim numai noi... ascultă, dragă, ţie îşi plac calamarii prăjiţi? Dar crevetele?"

„Nuu. Ţiparii, ţiparii da, ţiparii sînt moartea mea".

Preduţ Mocanu se surprinse cu gura căscată, o închise brusc şi dinţii îi clănţăniră. Micul zgomot întrerupse discuţia din spate, cele două femei priviră în retrovizor. Toţi trei îşi vedeau numai ochii, în afară de Preduţ, care fiind mai aproape de oglindă, avea un cîmp mai larg.

„Astea sînt savante" gîndi el, în vreme ce în pupile îi lucea verdele semaforului şi în mînă i se strecura bachelita schimbătorului de viteze. În spate, savantele, clientele lui, îşi reluaseră discuţia la un plafon fonic mai jos. Aparatul de taxat de pe bordul maşinii ajunsese la 17 lei şi 50 de bani. De fapt, în clipa în care Preduţ Mocanu se angajă spre stînga, aparatul ajunsese la secunda 0,076.

Depoziţia martorului
Preduţ Mocanu
Piesă L6/D1/01

0,077 secunde.

Elevul stărui. Era înalt, blond, gras şi avea coşuri pe faţă care îl enervau, înfierbîntîndu-i sîngele. Nici-

odată nu-l enervau mai mult coşurile alea împuţite decît atunci cînd mergea cu ea. Îl mînca tot trupul de parcă cineva i-ar fi gîdilat toate arterele. Fierbea ceva în el. Era pripit, nervos. Elev... Erau colegi, şi mai încercă o dată, după care îşi propuse în gînd să renunţe.

— Hai, mă, la film. Avem lucrare abia poimîine. E un film bun, l-am mai văzut...

— Păi atunci de ce să-l mai vezi ? Ce rost mai are ? îl privi zîmbind fata. Îşi lovi servieta de a lui. Toată situaţia asta îl prostea cumplit pe elev.

— Păi mergem împreună şi-l vedem. O să-ţi placă, e cu Yul Brynner şi Raquel Welch.

— ...

— Hai, mă Angi, că e şi întuneric la film.

— ...păi... nu vedem filmul ? se sclifosi fata privindu-l pieziş.

— Vedem şi filmul... da' mergi, ce zici, mergi ?

— Uff !

— A ?

— Bine, bine, încăpăţînatule !

— Ăla e ! Ura, se bucură elevul, aruncîndu-şi în sus servieta.

— Ce e, ce e ? se răţoi ea oprindu-se. Vezi, că acum nu mai merg, se sclifosi din nou.

— Hai, mă Angi, te rog ! se miorlăi elevul oprindu-se şi el. Vin să te iau pe la cinci, mai adăugă.

— Să nu vii pînă în faţa curţii, mai bine mă aştepţi în colţul străzii.

— Bine, în colţ la cinci.

— În colţ la cinci. Pa ! Mă duc.

— Pa, Angi. În colţ la cinci. Pa !

— Hai pa !

— Pa !

Coşurile, părul blond şi spălăcit, hainele şi matricolele, sînii mici şi tari ca nişte mere de la Gostat ai Angelei, minciuna pe care o va trînti acasă „mami, mă duc cu Mia la film, vin devreme...", totul era trufanda.

Vor merge amîndoi — elevi — la un film cu Yul Brynner şi Raquel Welch, înăuntru e întuneric, după cum a spus elevul cu vocea în prefacere. Repetabila fericire a secundei 0,077.

Depoziţia martorului 2
Piesa 3/D6/07

VII

„Călăul“ porni legănat spre telefon. Formă numărul.

— Alo ? Alo, bună ziua. Cu tovarășul Precupețu aș dori. Eu sînt Șbița din oraș. În legă... da, mulțumesc, aștept. Alo ? Tovarășu' Precupețu ? Șbița la telefon, tovarășe, vreau să știu, ați trimis în ziua de astăzi porcii spre noi ? Cum ? Azi ? Păi nu ? Ce naiba, doar n-o fi peste lume, că stau băieții și așteaptă. Ori mergem acasă și îi tăiem mîine. Nu pot să-i țin încurcați. Să mai aștepte, să mai aș... dar cît, domnule ? Cît ?

Pocni receptorul. Abia pe urmă veni declicul care îl scosese pe cel cu dinți de viplă din circuit. Șbița era nemulțumit. Scoase un *Dunhill* și o aprinse. „Ce oameni suciți, nu știu ce mai vor, nu-și respectă cuvîntul, nu sînt hotărîți, ce mai, dac-aș fi și eu ca ei, s-ar împuți dracului carnea asta, îți trebuie o regulă în toate“ gîndi Șbița, „călăul“, îndreptîndu-se spre hală.

— Care e treaba, maestre ? îl interpelă cel mai tînăr hăcuitor din echipa de lucru. O mustață subțire, tătărască și neagră îi mînjea simpatic mijlocul feței.

— Stăm pe vine. Deocamdată. Porcii trebuie să pice dintr-o clipă în alta. Nedelcu, un om tăcut și corpolent, ieși chiar în drum și cercetă. Nimic. Erau prinși. Aveau și după amiaza ocupată, nu-i vorba, că și ieșea la afacerea asta, și erau impacientați. Fumau.

— Se vede ceva, Nedelcule ?

— Nț.

— Oameni fără caracter, conchise Șbița preocupat de fumul *Dunhill*-ului. N-au cuvînt, ne țin aici de pomană !

Unul îndrăzni :

— Mîine ?...

Șbița nu se mai osteni să răspundă. Porni legănat spre Abator. Deschise ușa largă, de metal, și intră. Uitase ceva, redeschise ușa și le spuse :

— Dacă vine cineva într-un sfert de oră, bine, dacă nu...

Nelu acceleră.

— De ce mîi așa, băă ? îl lovi Marica pe umăr.

— Da' ce, nu-ți place să mîn tare, ha ? hohoti Nelu, uitîndu-se cînd în față cînd la Marica. Și pe urmă, adăugă el, ducem porci, nu faianțărie. Ia ascultă...

Frînă. Apoi continuă, în timp ce Marica îl privea zîmbind cu toată ființa ei.

— ...ăăă, cine era cocostîrcu' ăla sfrijit care se ținea de tine ? Ha ?

Liniile de fugă ale unei străzi, de exemplu, văzută din parbrizul camionului, și timp îndelungat, săpau încetul cu încetul nervul optic al celor doi din cabină. E perspectiva unui „cuțit" cinematografic, care în cele din urmă sfîrșește în oboseală prin plictiseală. Ochii capătă atunci un fel de independență, com-

portîndu-se cam ca două bobițe de soc, uscate, aruncate între polii unei mașini electrostatice.

— Haha, făcu Marica mutîndu-și privirea în altă parte, păi ăla era șefu', da' ce-ți închipui tu, că.. gata ?...

— Păi de ce să nu-mi închipui ? Dar nu mi-ai răspuns la întrebare, răspunde, de ce se ținea de tine ?

O mai întrebase chestia asta de vreo cîteva ori, amenințînd-o că pune manivela pe ea. Nelu avea sădită în minte foarte puternic, de la familie, ideea că femeia trebuie să știe de ciomag și că de fapt numai de asta și ascultă. Și pe urmă, calapodul era același pentru toate. Tot după o idee sădită de familie în capul lui, diferența era numai la bărbați, care pot fi numai de două feluri : proști sau răi. Nelu vroia felul al doilea.

— Ei, asta-i bună, ți-am mai spus doar, era șefu' !

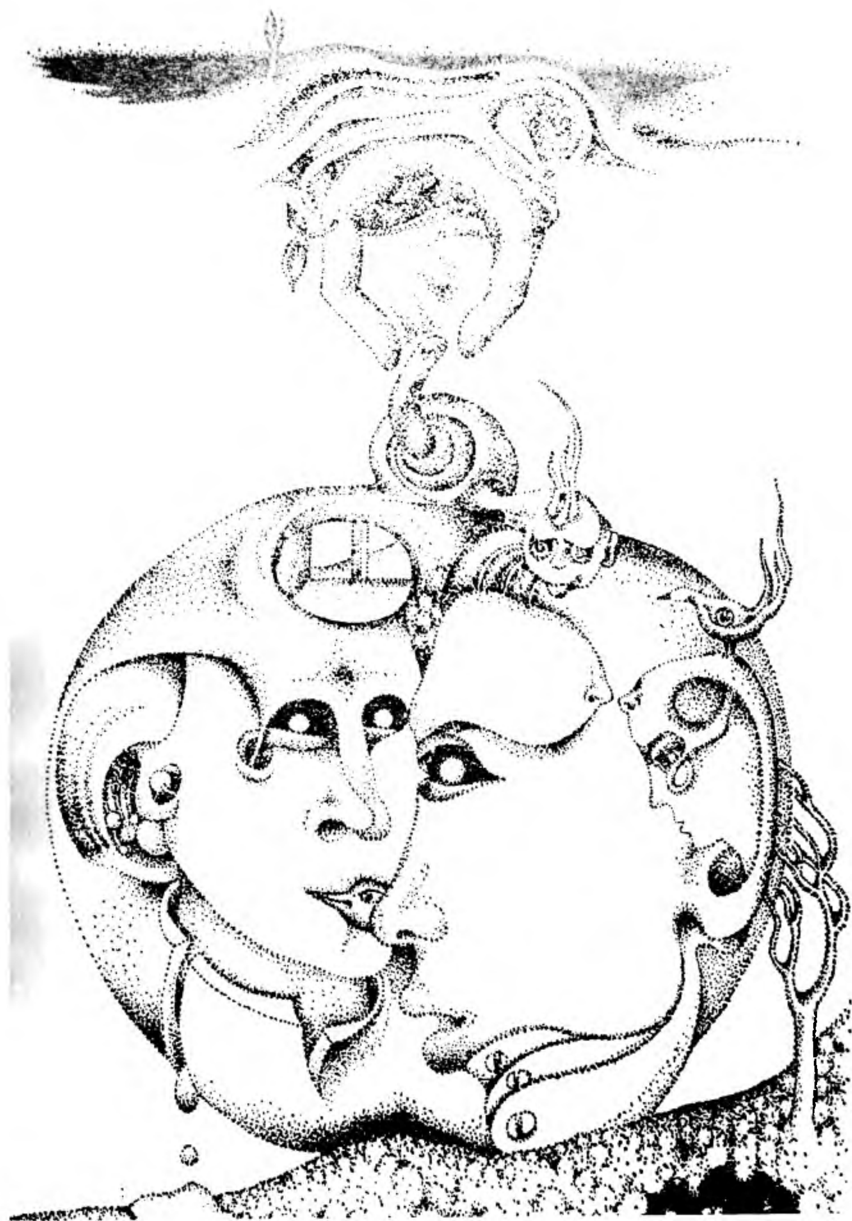
— Și ce dacă e „șef" ? ce, trebuie să stea la curu' tău toată ziua ? De cîte ori veneam să te iau, hop, n-aveam loc de „șefu'". Vrei să-i mut pliscul la ceafă ? Să-mi spui imediat ce-i între voi, că te bat și pe tine pînă...

— Ei, da' știi că ești bine, anima...

„Animalul" își întoarse fața pofticioasă spre ea, dezvelindu-și gingiile cum fac caii cînd tragi de frîu.

— Taci, strivi Nelu, făcîndu-și dosul palmei spre ea.

— Au ! se sclifosi Marica răsturnîndu-se pînă în portieră, avînd grijă ca să facă în așa fel să-i alunece fusta pînă în talie, și să-și ofere coapsele dezgolite. Tabloul portjartierei îi fripse ochii lui Nelu. Cîtă vreme Marica rămase așa, ca un copilaș bosumflat, Nelu avea capul pe bile, se uita cînd la ea, cînd la drum, dacă nu erau în oraș, o săruta. Mormăi ceva, Marica reveni și spuse :

— Nu-i nimic. Ţi se pare. Mergem diseară la bal? se alintă ea băgîndu-şi degetul într-o gaură din perna banchetei.

Nelu cunoştea localul; cînd nu se ţineau în el şedinţe politice sau de cooperativă, se punea la dispoziţia tineretului sub forma de „seară de dans", „carnavalul tineretului sătesc" şi toată lumea era de părere că în acel local se ţineau nişte seri foarte reuşite. Nelu îi răspunse:

— Da. Lasă-mă să conduc liniştit.

— Etete, da' ce-ţi fac eu, spune? Îţi fac ceva?

El mormăi „ce ţi-oi face eu", apoi tare:

— Lasă-mă, Marico, să conduc liniştit, cît naiba mai avem pînă la abatorul ăla?

Trecu într-a treia.

Ion acceleră. Blaga se opri din cîntat.

— N-o mai călca pe coadă, Ioane, că acuşi ne trezim în şanţ, blagoslovi Blaga. Slănina de pe burtă i se revărsase peste cureaua neagră, de piele, pe care demult o primise cadou de la unchiu-su. Tot atunci primise şi prima lui trusă de bărbierit. Cum, necum, viaţa mergea înainte şi el nu avea de ce să se plîngă. Fată mare avea, cîştiga bine, era stimat de colegii lui şi de oamenii de pe stradă, sectoristul chiar îl dăduse la gazeta de perete ca exemplu pozitiv, ca om gospodar şi aşezat. Asta era viaţa, alta, care să fie? Pe Blaga îl apucase din nou cîntatul:

„Piatra-i piatră de piatră
Şade jumătate-n apă,
O calcă calu' şi crapă
Inima meaá multe rabdă,
Ei, rabdă inimă şi tacii..."

Ion începu să fluiere. Altceva. Deodată li se păru la amîndoi că e un zgomot prea mare în cabină și tăcură în același timp. Blaga vorbi să se afle cumva în treaba celuilalt, de la volan :

— Cînd le dai la școală ?

— A ? făcu distrat Ion Potoașcă. A !, fetițele. Mirela și Silvica, mînca-le-ar tăticuțu' pe ele. La anu', bre...

— Așa ? ! prelungi Blaga dînd din cap. Ion le adusese odată la o serbare de Anul Nou cînd întreprinderea avea obiceiul să facă bucurii celor mici.

— Dom'le, da' să vezi ce inteligente sînt !

— Copiii din ziua de azi sînt precoci.

— Da, nu ca noi, de mici eram abrutizați de mizerie și greutăți. De la șase ani îți puneau părinții casa în spate, și salut, neică, descurcă-te ! Păi ne mai ardea nouă să bucherim, sau cînd toate hangaralele erau pe mîinile noastre, frați mai mici, cățel, purcel, buruian, casă, păi nu zic bine ? Încaltea mîncarea era mîncare, nu chimicale. Mîncai o brînză, domnule, dar era brînză, simțeai că era brînză, o roșie, un ardei acolo. Acuma toate sînt din petrol, din gaz metan, din prostii sintetice. Pînă la urmă or să ajungă și alea din plastic... păi nu, spune și mata dacă nu spun bine ?

— Deh, aprobă filozofic Blaga pipăindu-și barba aspră. Bine că e pace, restul merge așa cum e scris să meargă, chimical, nechimical, bine că e pace, eu unul zic mersi.

— Vreau să le fac pianiste.

— Cum, ce-ai zis ? întrebă Blaga neatent la cele de mai înainte.

— Mirela și Silvica, răspunse omul de la volanul camionului. Am zis că vreau să le fac pianiste.

— Pianiste ?

— Da.

— Să cînte ?

— Da.
— Păi ai bani să le cumperi pian ?
— Ce nu face tăticuțu' pentru ele, mînca-le-aş fundulețul lor de îngeraşi scumpi. Mă ştii doar, aş fi în stare să mănînc şi frunze.
Blaga îşi dădu din cap consimțămîntul privitor la viitoarea profesie a celor două fetițe şi îl întrebă :
— Ce vrei să faci ?
— Bagă tu mîna în buzunar la haină, şi vezi că e acolo un portmoneu, bagă mîna şi scoate-l puțin. Blaga se execută şi dădu la iveală o îmbrăcăminte soioasă şi ruptă la colțuri, în care era un tencuşor de acte. I-l arătă :
— Asta ?
— Imhî. Vezi că în el sînt nişte poze. Nu asta, aia. Aşa, aşa, uită-te. Fir-aş al dracului, ei, ce zici, aşa-i că sînt frumoase de pică ?
— Deh, se dumiri Blaga înclinînd fotografia celor două fetițe într-o parte şi în alta, depărtînd-o şi apropiind-o.
— Ia dă-o încoace, făcu Ion Potoaşcă lacom.
— Fii atent la drum...
— N-ai tu treabă ! A, făcu deconcertat Ion ca şi cînd s-ar fi uşurat pe el. Ce frumusețe, nț...nț...nț... ; iar eu sînt tăticuțul lor. Prinse fotografia în bord, pe cadranul vitezometrului, şi zise :
— Pune mata portofelul la loc, bine ? Tot acolo, aşa.
Labirintul străzilor traversa acum una din noroioasele părți ale oraşului unde tocmai se puneau fundațiile unei noi pînze de blocuri. „Mult se mai construieşte, măcar de nu s-ar strica oamenii", gîndi Potoaşcă atent la o coloană de trailere ce transporta, ca pe nişte biscuiți mari, pereții prefabricați.
— Ai mîncat ? sparse din nou tăcerea Blaga.

— Hm, nişte brînză cu ceapă.
— Luăm din oraş ceva, sau din Trejea, ce zici?
— Lasă, luăm de pe drum, din sat, de la ţărani, ceva aşa, mai ca lumea, sănătos...

În cabină se încălzise şi mirosea a benzină. Aşteptarea sau un alt motiv ascuns îl făcu pe Ion să-şi joace în frîu nervii. Ca şi cum ar fi auzit nechezatul, gîtul lui Blaga se răsuci spre el, cutîndu-se în falii oblice, deasupra gulerului cămăşii. Lumina ce pătrundea prin parbriz avea culoarea cimentului.

— Bun, mîncăm bine...
— Aşa, ţie chiar ţi-e foame? Tare, tare? Dacă vrei oprim undeva, la o mezelărie ceva...
— A, nu, lasă, lasă.
— Bine.

Ion se uită la fetiţele ce-i zîmbeau din fotografie. Zîmbi şi el cu gura pînă la urechi şi opri la intersecţie.

— Ia uite, făcu Ion deodată.
— Unde, ce?
— Uite-o în stînga, i-o arătă prin geamul maşinii pe Natalia.

Blaga fluieră a admiraţie. Se uitau amîndoi la femeia frumoasă care se aplecase peste căruciorul copilaşului. Stopul era galben.

„Spre Trejea".

Manevră levierul, ambală şi stabiliză volanul mare, de ebonită. Stopul era verde. ROMAN-ul ţîşni în intersecţie cu motorul ambalat la maximum. Taluzul încărcăturii reacţionă imediat, inerţial, mărindu-şi şi mai mult unghiul. Marfa se stabiliză după o nouă suprafaţă de echilibru care temporar putea să asigure energia potenţială minimă. Altfel spus, s-au dat la fund. Ca nişte tuburi de orgă sugrumate de cauciucul atenuator, cîntară totuşi un preludiu. Blaga îşi părăsi contemplarea şi îl pironi cu privirile. Pe buzele lui îşi făcu

începutul mustrarea. Niciodată fluturii nu decolează de pe florile carnivore.

— Ai înnebunit, Ioane ? Ochii lui Blaga se dilatară de groază. Ce fa... ?

— Acușica ajungem la abator, debarcăm pasagerii, și sînt al tău, frumoaso, rînji Nelu, uitîndu-se la ea pieziș ca o lovitură de backhand slaisat. Marica își reluase rîsul ei excitant. Plină de viață, Marica asta. Nelu continuă :

— Ei, ce te rîzi așa, ă ? Am zis, să mergem la bal mai întîi, dacă vrei tu, bal să fie... da' să te puie mititelu' să te uiți la vreun guşter de pe acolo, că gata ! S-a zis. Eu miros imediat chestia, și gata ! zbieră Nelu. Vin la voi, vă iau de păr, și vă sparg bibilicile la amîndoi. Plus că pe tip îl boșorogesc. Așa să știi. Așa că, să-ți bagi mințile în cap, frumoaso, clar ?

— Ei, tu, se fandosi Marica încetînd pentru o clipă să mai rîdă. Apoi tot ea :

— Și de ce, mă rog, gonești așa, de parcă te-ai duce nu știu unde, de parcă te crezi nu știu cine ?

— Să ajungem la abator mai repede, de aia, să fim p-ormă singuri, de aia, să... iii, da' proastă mai ești...

— Așaaa..., vezi că e pe roșu, țipă Marica. Oprește, Nelu, te rog oprește, e pe roșu, oprește !

Pe măsură ce SR-ul gonea din ce în ce mai tare, parcă stopul roșu al intersecției străpungînd parbrizul mașinii lui Nelu se mărea din ce în ce mai mult în pupilele dilatate ale Maricăi, care se ghemuise undeva, într-un colț al cabinei, dar care părea că nu mai există pentru ochii inexpresivi, cenușii, de o duritate înspăimîntătoare ai lui Nelu. Intersecția venea și roșul se lățea ca o pecingine în ochii albaștri ai Maricăi.

0,007...

Intersecţia venise.

De jos, de unde era ghemuită, Marica nu avea cum să vadă ROMAN-ul ce se năpustise la rîndu-i asupra crucii străzilor.

Cît despre Nelu, nici vorbă.

0,0077

Cît despre Ion Potoaşcă, nici vorbă.

VIII

0,00771

O rază de soare se reflectă ca o lovitură de biliard, mai întîi în broşa în formă de troiţă a unei femei între două vîrste, apoi în geamul SR-ului dezlănţuit, apoi în vitrina unui fero-metal, după care, strecurîndu-se printre şipcile extrem de dese ale unui gărduleţ, se opri în ochişorul stîng al unei corcituri şchioape. Din fundul curţii, o bătrînică strigă după el cu glasul piţigăiat : „Hamlet !... Hamleét ! Hamlet, vino încoace, nu-i voie". Javra nu se mişcă din loc.

0,00772

Într-un sistem de referinţă cu originea în Casa de Cultură, zbura la momentul 0,00772 un grup de vrăbii sau porumbei, la parametrii x, y, z, daţi de valorile : (2,3 : 2,1 : 0,5) kilometri, (4,2 : 1,5 : 0,7) km, (2,5 : 3,2 : 0,2) km, şi alţi membri zburători.

În clipa 0,007721 a avut loc coliziunea. Absolut frontală. Şocul a parcurs lungimile caroseriilor de la

acest moment pînă la timpul universal 0,01 secunde. În prima instanță, Marica, despre care știm că s-a ghemuit de frică într-un colțișor, a fost strivită complet, carnea ajungînd la dimensiunea medie de un centimetru ; înainte de a se rupe prin izbirea de peretele din spate al cabinei, volanul SR-ului l-a tăiat în două pe Nelu. Partea cu capul a zburat prin capota descoperită de presiunea din interior dezvoltată în timpul impactului, iar partea a doua a fost strivită între bord și peretele din spate al cabinei.

În ROMAN, lucrurile s-au petrecut similar. O jumătate a lui Ion Potoașcă a fost proiectată în afară, pe asfalt iar Blaga și cealaltă jumătate de șofer au fost comprimați la **dimensiuni tabletice.**

0,0078

Șocul a atins obloanele anterioare ale SR-ului. Pînă în această secundă, nici porcii, și nici tuburile de oxigen n-au fost conștienți de cele ce se întîmplau. Apoi, brusc, au fost implicați cu toții. Presupunînd atît porcii cît și tuburile de oxigen numerotate, pentru facilizarea urmăririi istoriei fiecărui reper în parte, totul s-a petrecut :

Porcii 7, 12, 15, 13, 14, 53 au fost striviți între inerția celorlalți porci și reacțiunea oblonului. În secunda 0,0079 s-a terminat propagarea mecanică a zgomotului impactului, și au început guițăturile. Acestea au durat pînă în secunda **0,00791.**

0,008

Capacul tubului de oxigen nr. 36 a cedat. Trebuie făcută specificația că tubul cu numărul matricol 36 se

afla deasupra şi puţin în spatele stivei din ROMAN. Şocul care a afectat grămada de tuburi de oxigen a propulsat tubul 36 pe o traiectorie de coliziune cu platforma-camion a SR-ului, care se basculase la treizeci şi şapte de grade şi cincizeci de minute faţă de linia de tramvai.

Dacă, iniţial, butelia 36 se înscrisese transversal pe traiectorie, întîlnind linia aeriană a tramvaiului, aceasta din urmă i-a modificat incidenţa, drept care, noua orientare a fost aceea a unui proiectil cu capul cu supape spre platforma cu porci înnebuniţi de spaimă. Toţi se zbăteau să intre în plan, părea un concurs. Zborul, metafizic, pentru că nu putem analiza toate tuburile de oxigen dintr-odată, al acestei butelii prin aer, a durat de la 0,008 pînă la 0,0087 secunde. Pe traiectoria de întîlnire s-a aflat Porcul 19. Capacul cu supape al tubului 36 s-a înfipt sîngeros în şorici, ca un cartuş dum-dum. A urmat în secunda 0,0093 explozia. E limpede. Grăsimea Porcului 19 a pătruns în supapele buteliei 36, amorsînd violenta reacţie. Şi doar pe toţi pereţii sînt afişe cu FERIŢI TUBURILE DE OXIGEN DE SUBSTANŢELE GRASE !

A urmat, fireşte, lanţul consecinţelor.

0,00991

Toate tuburile de oxigen s-au năpustit datorită legii inerţiei, care e o lege naturală, asupra porcilor, şi invers, porcii înnebuniţi s-au repezit asupra buteliilor albastre. Porcii aveau marele avantaj că amortizau mult loviturile transversale ale buteliilor, dar, de cele mai multe ori, parau cu capul. Oricum ar fi fost, toate ciocnirile ar fi fost ele cum ar fi fost dacă n-ar fi fost secunda

fatidică 0,0093, cînd tubul de oxigen 36 ISO a străpuns Porcul 19, încălcîndu-se astfel în mod flagrant normele cele mai elementare de protecția muncii.

0,012

Șocul a smuls rezervoarele celor două camioane, împrăștiind peste tot benzină normală. După cîtva timp, șocul detentei provenite de la explozia buteliei 36 a ajuns la porumbeii sau vrăbiile ce zburau la coordonatele arătate mai înainte. Următoarele explozii au urmat prin simpatie. Totul, și butelii și porci, se decapita fără alegere, benzina luase foc și dădea lumină teatrului. Buteliile se transformau în rachete propulsate de propria încărcătură de oxigen la 200 de atmosfere, întrucît explodau nu prin cămașa de oțel, ci prin decapitarea lor, iar capetele cu supapele se transformau în cartușe dum-dum de foarte mare gabarit.

Conform stipulațiilor legii acțiunii și reacțiunii și legii de conservare a cantității de mișcare, capetele buteliilor și buteliile, în clipa în care erau rupte unele de altele, porneau în direcții opuse, cu vitezele prezise teoretic de aceste legi naturale.

IX

În timp ce desena liniuța de la „N“, Măciucca auzi izbitura. Întoarse capul și văzu jumătate dintr-un corp omenesc făcînd o tumbă în aer, chiar deasupra locului accidentului, și scena atît de neverosimilă îl făcu să închidă ochii. Fu ultima imagine. Explozia care urmă proiectă un cap de butelie în direcția lui, și îi zbură capul ca o execuție în Franța medievală. Corpul decapitat al lui Măciucea se rezemă de gard și scăpă tinicheaua cu vopsea portocalie. Sîngele începu să șiroiască pe gard și pe asfalt, capul strivit, inform al lui Măciucea intrase forțat printre stinghiile gardului de fier, și ajunsese într-un strat de flori, lîngă o cală albă ca zăpada.

Pe asfalt, vopseaua portocalie și sîngele gîlgîind din corpul scuturat de spasmele morții intraseră una în alta, dar nu se amestecaseră : erau nemiscibile. Pensula scăpase din mînă și se dădea și ea de-a dura spre rigolă.

Ușa casei se deschise violent și un bărbat ca la vreo șaizecișitrei de ani, dar care se ținea încă bine, puțin albit, dar destul de ridat, îmbrăcat într-un halat

maro, ieşi privind speriat de sus. Exploziile care urmară îi luară auzul şi el începu să ţipe la cei din casă :

— Haideţi afară că a început bombardamentul, mergem în pivniţă, Ana, ia-l, dragă, odată pe Victor şi haideţi, pentru dumnezeu...

— Doamne, apără-ne, doamne, îndură-te de noi, bîiguia tînăra femeie, neştiind ce să facă mai întîi. Bătrînul, încă în faţa uşii, se uita după avioane şi ţipa :

— Haideţi odată, ce dracului faceţi, vreţi să ne prindă aici, netoţilor ?

— Dar cu mama ce facem ? îngăimă femeia pierdută, arătînd spre interior, unde, pe un divan demodat, zăcea privind fix uşa o bătrînă solidă, paralizată. Semăna cu un elefant de mare în agonie.

— Cum i-o fi norocul, mai spuse bătrînul şi începu să lipăie spre fundul curţii. Săltă chepengul, şi cînd să-i pună rezemătoarea îşi pierdu echilibrul şi căzu în beci. Femeia ieşise, şi ţinînd în braţe un plod mut, cu ochii mari pe care şi-i rotea în toate direcţiile, începu să strige :

— Tată ! Tată, unde eşti ? Privind spre fundul curţii şi nevăzînd pe nimeni, porni spre poartă, rătăcită.

— Tată ! strigă ea din nou. O şuviţă de păr îi căzuse de-a lungul tîmplei, şi Victor se juca cu ea. Femeia dădu cu ochii de rondul de flori, şi de craniul strivit al lui Măciucea alături, şi începu să urle ca scoasă din minţi.

Caniche-ul începu să schelălăie ciudat, privind-o drept în ochi. Femeia o întrebă „Ce-i, fetiţa ? Ce-i, mămico ?“ Caniche-ul schelălăia. Urmă bufnitura aceea sinistră, apoi explozia. Corpul rachetă al buteliei 38 smulse braţul stîng al femeii. Căzu pe trotuar, leşinată.

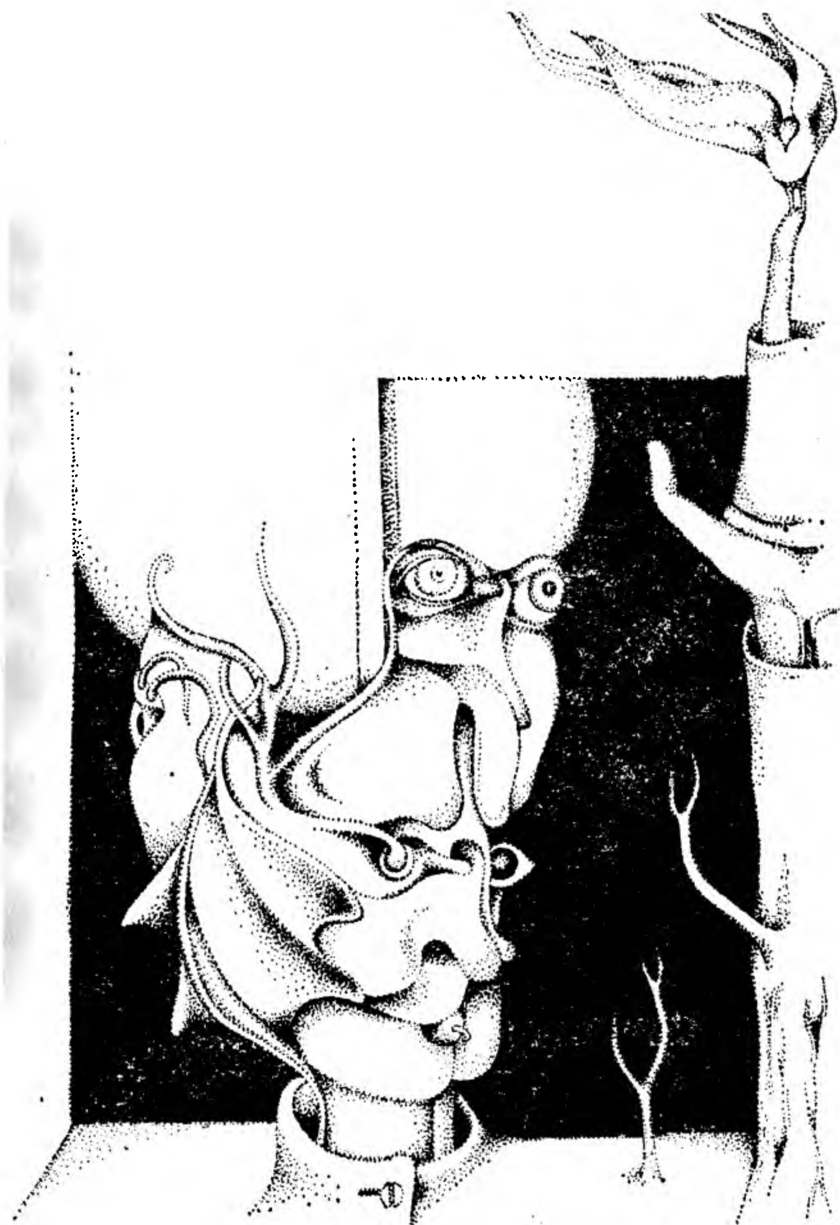
Nu apucase să spună decît „Haide, Pufina, să fugim !" apoi i se luase mîna.

Căţeaua începu să alerge tîrînd după ea braţul ce rămăsese încurcat în lesă. Se pierdu pe străzi. Butelia îşi continuă drumul şi izbi violent faţada stropită cu lapte de ciment a unei case cu două caturi. Cîteva cărămizi de dislocară şi căzură în interior de unde se auziră imediat ţipete, iar o bucată destul de mare de tencuială groasă, desprinsă, se prăbuşi într-un nor de praf, odată cu tubul deformat de impact.

Parcă se respira mai uşor. Oamenii din clădire avuseseră timp să se repeadă la ferestre. Cineva zări femeia leşinată pe caldarîm, şi spuse, „doamne, cît sînge, pentru dumnezeu, duceţi-vă cineva şi vedeţi ce-i cu ea", pe urmă o altă voce. „Asta a fost mortier, precis e război rece. Groaznic..." „Ne ocupă şi pe noi ?" strecură cineva, dar în clipa aceea unda de şoc sparse toate geamurile, şi îi trînti pe toţi la pămînt.

Mamilu era cerşetor. Vara cerşea la capătul dinspre bulevard al podului. Era o zi frumoasă, şi Mamilu stătea acolo aşteptînd milă. „Azi numai cincizeci... s-au înrăit oamenii", cugetă Mamilu. „Dumnezeu să vă binecuvînteze, doamnă, pe dumneavoastră şi pe copilaşii dumneavoastră", mulţumi cerşetorul pentru leul pus în palmă unei vînzătoare care mereu îi dădea de pomană cînd trecea pe acolo. Mamilu era olog, şi nu-şi pusese celălalt picior din lemn din motive impresioniste, „ca să se vadă mai bine, asta impresionează şi creşte încasările", calculase Mamilu, şi cît era cald, şedea cuminte în capătul podului cu braţul şi antebraţul în unghi drept.

Auzi o bubuitură îndepărtată, şi crezu că vine de la triaj. „Ce naiba s-o mai fi întîmplînd ? la vagoane

locomotive..." Privi în lungul șinelor de cale ferată ce se țeseau sub pod ca un păienjeniș de oțel. Peste cîteva clipe, Mamilu cerșetorul murea strivit de o masă sîngerîndă, căzută din cer. Porcul 17 fusese proiectat de suflul exploziei la două sute de metri altitudine. Imediat, în jurul celor două cadavre au început să se adune oamenii și să discute cazul. Tot mărunțișul cerșetorului se răspîndise pe jos și un țigănuș mai băgăreț a început să-l ciugulească. Un bărbat bine, îmbrăcat într-un costum gris-perle, își pierdu cumpătul, și apucînd pe un alt privitor de reverele hainei, îi șuieră :

— Ce stai, dom'le, nu vezi că ăștia-s morți ?

Un alt om, cu o pălărie mică și maro se băgă fonfăit :

— Da de unde știi dumneata că sînt morți ? Ce, ești cumva medic legist ? Să telefoneze după salvare, și abia pe urmă după miliție.

Fonfăitul avu rapid succes la public. Purta cu sine o servietă cu încuietorile stricate.

— Are dreptate tovarășu', se amestecă în vorbă o femeie care ajunsese printre primii lîngă cerșetorul mort.

— Păi nu ? abia pe urmă miliția, se stropși omul cu pălărioară maro, cerînd din ochi aprobarea celorlalți.

— Are cineva o fisă ?

O locomotivă de manevră îi umplu de fum. Nimeni nu tuși.

— Poftim.

— Na, ține.

— Uitați aici.

— Gata. Am. Unde-i un telefon public ? întrebă năuc omul.

— Acolo, zise o femeie de pe margine.

— Ba acolo e mai aproape, lîngă găzărie, se opuse o alta.

— Haide, domnule, pleci odată să dai telefon la miliţie ? că găseşti dumneata un telefon, ce naiba.

— Mai întîi la salvare, tovarăşe, ai auzit ? Mai întîi la salvare, şi pe urmă la miliţie, se îndîrji crunt omuleţul cu pălărie.

O femeie cu patru sifoane într-o mînă şi o sacoşă mare în cealaltă se interesă :

— Nu vă supăraţi, ce se vinde aici ? Nu cumva azi au adus mălai ?

— Ce mălai, dom'le, care mălai, făcu în siotir profund cineva, exasperat de faptul că nici unul din cei de faţă nu reuşise să-şi ţină cumpătul.

— Carne de porc, şopti altcineva din mulţime, şi toţi începură să rîdă ca de o glumă bună.

Omul în costum gris-perle o lămuri scurt pe femeie.

— Nu. Aici a murit un om, şi cu asta, crezînd că a terminat, se îndreptă din nou spre cele două cadavre. Un miliţian se apropie şi încercă să-şi facă loc.

— A venit MILIŢIA, anunţă cineva.

— A şi venit ? !

— Au şi venit, mă, ce iute ! se miră unul prosteşte, iar cîţiva se uitară la el ca la unul asemenea. Ţigănuşul ciugulitor de mărunţiş se strecură printre toţi oamenii şi o rupse la fugă. Miliţianul îl văzu totuşi şi, scoţînd un ţignal, începu să fluiere ascuţit şi prelung, încercînd să se ia după bărnaci.

— Prindeţi-l ! Prindeţi-l ! îndemna el oamenii fluierînd încontinuu. Ţigănuşul fugea mîncînd pămîntul, iar lumea uitase parcă şi de morţi. Tocmai atunci trecu pe dedesubt o locomotivă cu aburi ce se retrăgea la triaj şi începu să şuiere şi ea. Şi iarăşi, tocmai atunci, dinspre un capăt al bulevardului se auzi sirena miliţiei, iar dinspre celălalt capăt, sirena salvării. Mili-

țianul se zbătea să iasă din înghesuială. Acum, cînd auzea sirena atît de familiară, se simțea triumfător, de o mie de ori mai sigur pe el. Fluierînd necontenit, făcea semne nuanțate și disperate celor din mașina cu farul albastru pe cabină să se ia după țigănuș. Mașina albastră înțelese și, scrîșnind în mijlocul bulevardului, se năpusti urlînd tiuii-tiuaa, tiuii-tiuaa, pe pod, după țigănuș.

Oamenii în albastru năvăliră afară din mașină și începură să alerge după țigănuș. Pînă la urmă îl prinseră, unul din ei își luă de pe jos cascheta, și cel mai mare în grad îl întrebă dur :

— Cum te cheamă ?

— Roncea, vorbi țiganul tare, emoționat între atîtea uniforme.

— De ce ai fugit de la locul faptei, hm, spune ? întrebă didactic gradatul, neștiind încă bine despre ce era vorba.

— Dar ce-am făcut ? N-am făcut nimica. Am luat niște mărunțiș care era pe jos. Nu-i lua nimeni, nu am făcut nimica, să moară mama, dom' colonel...

— Da ? Bine. Vedem noi la circumscripție, spuse maiorul aranjîndu-și chipiul și diagonala. Sergentul-major se apropie în fugă reglementară și cînd ajunse la cîțiva pași de mașină se opri, salută reglementar și spuse :

— Tovarăşe maior, permiteți să raportez. S-a semnalat un caz de omucidere.

— Bine. Să mergem.

— Să trăiți, făcu sergentul-major băgîndu-și în buzunar țignalul.

Lumea iar se strînse în jurul celor două cadavre, nețiinînd deloc seama de obstrucțiile verbale legitime ale purtătorilor de uniformă albastră. Era parcă și mai aglomerat, nu se mai putea respira, venise și salvarea

şi doi asistenţi făceau constatări, secondaţi benevol de oameni din mulţime.

— Vă rugăm, circulaţi ! Vă rugăm, circulaţi, vă rog, alo, tovarăşu', ce căutaţi aici ? făcu melodios un plutonier burtos, cu o cămaşă îngrozitor de transpirată la subsuori. Mai spre marginea mulţimii, un bătrînel simpatic, cu pungi sub ochii lui albaştri, interpelă încet, părinteşte, un tînăr bubos şi deşirat, care tocmai îşi vîra capul de cocostîrc să vadă mai bine.

— Dom'le, eu plec, să nu mă puie ăştia martor, nu vreau să fiu băgat în chestia asta, ce-mi trebuie mie încurcală ? pentru ce ? Nu, nu, la ce bun ? Dacă vreţi, puteţi să staţi, n-aveţi decît, eu mă duc...

Bubosul făcu spirite în spatele lui :

— Du-te, tataie, du-te, gata..., şi începu să se hlizească de faţă cu miliţia şi cu mulţimea. Bătrînelul dădu din mînă şi se îndepărtă, nemaiinteresîndu-l faptul dacă tînărul slăbănog a fost de acord cu el sau nu. Putea să fie şi surd, dar nimeni n-ar fi putut spune asta cu siguranţă. Miliţienii vorbeau în jurul cadavrelor, măsurau, luau fotografii. Dădeau din cap. Unii din mulţime nu suportau blitzurile experţilor de la procuratură şi dădeau şi ei din cap. Vorbind între ei, oamenii din jurul miliţienilor dădeau şi ei din cap, gesticulînd. Unii începuseră să părăsească scena, alţii se ambalaseră în discuţii polemice.

Şoferul salvării vorbi tare, cu adresă vădită spre maior.

— Noi nu mai avem ce să căutăm aici, nu e de competenţa noastră. Morga...

— Puteţi pleca, vorbi maiorul privindu-l drept pe şoferul salvării, care zornăia nervos, în mînă, nişte chei.

— Dacă tot sînteţi aici, aţi putea face un act civic...

— Dacă mi se solicită mașina, iar noi sîntem cu mortul la... ? obiectă stăpîn pe el șoferul. încetînd să-și mai clinchetească cheile, semn că nu mai era nervos, discuția odată ajunsă la acest punct.

— Bine, bine, puteți pleca, admise maiorul și se întoarse spre ceilalți milițieni.

Șoferul și asistentul urcară în mașina albă cu cruce roșie și trîntiră portierele cu zgomot. Cîțiva oameni se dădură la o parte să facă loc de manevră, pe sub pod tocmai trecea un tren. Șuieră. Salvarea dădu nervos cu spatele, manevră și porni repede în direcția din care venise.

Medicul legist, un bărbat pătrat, cu ochii mari și negri, se apropie de maior și spuse :

— La constatarea generală, cauza sucombării pare a fi fracturarea multiplă a șirei spinării și contuzia violentă a temporalului stîng. Cam atît. După laborator... Milițianul privea în gol. Spuse încet, ca pentru sine :

— Hm, un porc căzut din cer, și făcu o schimă intraductibilă.

Medicul legist confirmă.

— Da, un corp căzut din cer. L-a strivit literalmente...

— Nici un act de identitate asupra sa, tovarășe maior, interveni un milițian. Se pare că era un cerșetor. Lumea declara...

— Un porc căzut din cer, repetă maiorul privind același gol din spațiu.

Se auziră clănțăniturile trenului trecînd peste macazuri.

Maiorul intră în mașină și apucînd microfonul vorbi :

— Alo, Pontonul, sînt Porumbelul, cum mă auzi ? Alo, Pontonul, trimite o autodubă la pod. Da. Terminat.

Puse emițătorul în bord și se pregăti să iasă. Deodată, în receptor se auziră cîteva pocnituri, după care glasul bazei răsună metalic și clar :

— Alo, aici Pontonul, aici Pontonul, apel general... apel general... Toate patrulele neoperative spre careul 070Y. Apel general.

Maiorul smulse microfonul și țipă strident în el, împroșcîndu-l cu salivă :

— Sînt Porumbelul. Am înțeles, Pontonule, mă îndrept spre careul 070Y. Execut ordinul. Terminat. Apoi către cei de afară : Apel general. Rămîn aici să aștepte Morga tov. Dedu și plutonierul Pășcu, spuse el tare, privind peste umăr pe medicul legist și pe celălalt numit. Plutonierul salută în timp ce milițienii ceilalți se aruncară în mașină, trîntind portierele pînă la limita lor de rezistență.

— Zi plină, zise unul, în timp ce mașina țîșni scrîșnind în plin bulevard.

— 070Y, ordonă maiorul așezîndu-se mai bine în scaun. Ca un făcut, în același timp, toți își așezară caschetele. Mașina miliției începu să ur'e și bulevardul îi făcu loc.

Cînd auzi izb..tura, Natalia se gîndi în primul moment să fugă trăgînd căruciorul după ea, deși avea copilașul în brațe și ar fi putut s-o facă. Nu mai avu timp să reflecteze, pentru că tabla din capota ROMAN-ului, proiectată ca o farfurie zburătoare de la locul exploziei, îi reteză capul ce se rostogoli împreună cu fetița în cărucior. Corpul Nataliei rămase cîteva clipe nedumerit, după care contracția involuntară a mușchilor o făcu să se prăbușească într-o arteziană de sînge. Se zbătea ca o găină tăiată, în timp ce o bătrînică de

la etajul şase se uita la ea fix, ca o cobră, şi începuse să rîdă.

Căruciorul o pornise la vale, Ancuţa privea nedumerită cu ochişorii mari, plini de lacrimi, cerul. Picioruşele şi partea inferioară a corpului îi erau năclăite de sînge. Ochii aburiţi ai mamei Natalia o priveau sticlos, în *raccourci*.

Căruciorul prinsese viteză şi părăsi trotuarul, balansîndu-se periculos într-o traiectorie de coliziune cu un *Citroën* verde model 1962 care venea silenţios spre intersecţie. Şoferul *Citroënului* fusese orbit de lumina exploziei, şi nu mai vedea decît foarte vag, şi numai părţile laterale ale drumului, care ajungeau pe retină prin coada ochiului. Şi persoana din dreapta şoferului fusese de asemenea orbită, şi *Citroënul* se apropia rapid, cu farurile aprinse de căruciorul care se balansa încă în mijlocul drumului. În ultimul moment, căruciorul fu ajuns în travers de roata de rezervă a SR-ului, ce fusese proiectată în rostogolire normală. Impactul dintre roată şi cărucior modifică providenţial traiectoria căruciorului, şi *Citroënul* se năpusti în roată, trecînd milimetric pe lîngă cărucior, care se îndrepta de astă dată spre rigolă. Roata încălecă botul hidrodinamic al *Citroënului* şi-i sparse parbrizul. Maşinile din spate se opriră, şi cîţiva inşi coborîră şi se îndreptară spre cărucior.

— Dom'le, pe lîngă ce a trecut ! se minună un om scund, îmbrăcat într-o scurtă de piele.

Mai mulţi cîini se porniră să latre cu patimă : în circumstanţele acelea deveniseră enervanţi, dar pentru că lumea era prea concentrată asupra accidentului, nimănui din cei dimprejur nu i se păru explicit acest lucru, pentru că altminteri s-ar fi încuiat în propria maşină, ar fi ridicat geamurile, cu toată zăpuşeala zilei, şi ar fi aşteptat în sudori şi nervi, ronţăindu-şi

unghiile sau mîngîind canapelele, descongestionarea arterei. Să dai cu spatele pe strada aceea și în condițiile de acolo, era cu neputință.

— Dumnezeu l-a ținut în viață, și a trimis căruciorul ăla care l-a salvat pe bietul micuț, minune mare, zise o femeie asupra căruciorului. Aa ! țipă femeia și leșină. Ceilalți alergară și ei ca niște guzgani, și cînd văzură sîngele și capul Nataliei parcă îi lovi cineva la mir. Unul abia spuse :

— O fi moartă și fetița.

— Nu vezi că mișcă, cum să fie moartă ?

— Tăticule, ce-i aici !

— Decapitată în toată regula, bolborosi omul în scurta de piele, dîndu-și șapca pe ceafă.

Gestionarul ferometalului, speriat de moarte ca incendiul să nu se întindă prin geamurile sparte de suflu și la chimicalele din magazinul său, scosese furtunul de incendiu și pînă la urmă reuși să-l pună în funcțiune, făcînd, e drept, totul pentru localizarea cel puțin a incendiului ce amenința vecinătățile. În același timp trăgea cu ochiul, ca nu cumva vreun nelegiuit să profite de nenorocire pentru a fura.

— Ce facem ? suna rezultanta celor din jur.

— Al cui o fi copilul ?

— Unde o ducem, ce ne facem acum cu ea ?

— Pe cine întrebăm ? S-o ducem la azil, ei trebuie să găsească părinții.

— Cheamă Morga, ba nu, nu, salvarea !

— Cine ia copilul ?

Erau toți strînși în jurul căruciorului. Porcul 23 se desprinse din cer și căzu ca un meteorit pe cărucior, strivind totul. Cercul de oameni încetă cu vociferatul. Crezuseră că nu au văzut bine, și cu toții, ca la un semn, se apropiară de pămînt să se lămurească.

Unuia i se aprinse beculeţul mai repede, „ia să plec, să nu-mi cadă vreo cărămidă în cap, sau să mă mai pună ăştia şi martor la accident, declaraţii, judecată, las' că ştiu eu, ia s-o şterg". Ieşi din cerc şi se îndreptă pripit, ca un şoarece, spre maşină, un *Vauxhall* luxos, mare, bleumarin. Pe partea cealaltă, cîţiva oameni fură cuprinşi de flăcările rezervoarelor de benzină explodate. Sunete guturale contribuiră curînd la polifonia groazei din intersecţie. Omul de la ferometal, singurul care nu căsca gura, ci făcea ceva concret pentru stingerea incendiului, observă şi se apropie cît putu de mult de fiinţele umane cuprinse de foc. Puse furtunul pe ele, şi binecuvîntarea rece a jetului îi trînti pe trotuar, scăpîndu-i însă de tentaculele mistuitoare ale focului. Din hainele calcinate ieşeau mirosuri greţoase, acoperite din fericire de cel de ozon şi hidrocarburi. Numai că manipulatorul hidrantului pierduse din vedere magazinul.

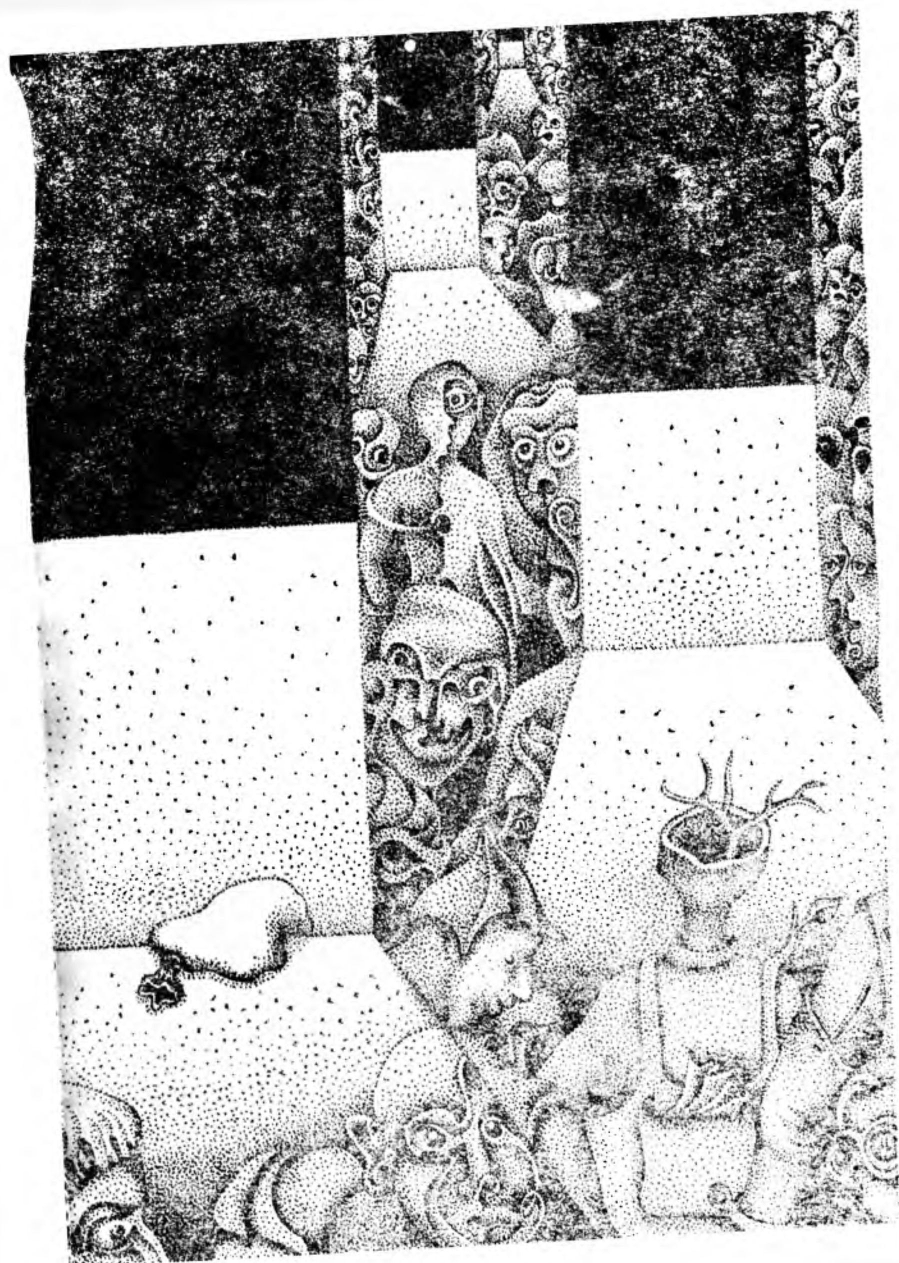
Pe rînd, li se aprinseră beculeţele şi celorlalţi.

— Ce dracu faci, dă telefon la salvare !

— Uite, dacă nu l-a luat în braţe nimeni, bietul copilaş, voi sînteţi bărbaţi ? Ha ? Voi sînteţi bărbaţi ? Care v-aţi speriat de sîngele ăla din cărucior ? Cîrpelor !...

Apelativul „cîrpelor" nu plăcu nici unuia din şoferii amatori adunaţi în jurul căruciorului strivit. Şi cum rareori conştiinţa socială nu izbucneşte prin portiţa particulară a conştiinţei individuale, omul cu scurtă de piele deschise :

— Ia ascultă, cetăţeanco, se răţoi el, nu vezi cîte se mai întîmplă pe lumea asta ? De nici nu-ţi trăsneşte prin cap, cine ar fi fost mai lucid decît noi în situaţia asta nenorocită, arată-mi-l că-l mănînc cu tot cu pantofi, spune ! ? Ei, spune ! se adresă omul

ca un avocat veritabil, ba unuia, ba altuia. Unii priveau la cele două spițe strălucitoare, cîte mai rămăseseră neatinse din cărucior, alții la masa însîngerată ce acoperea totul, alții la hainele lor curate, stropite de sînge. Unii începură să audă cîinii lătrînd. Cîrnatul de mașini care se mărise în spate deveni și el, brusc, impacientat. Nu știau încă nimic despre intersecție și, în lipsă de informații, n-aveau altceva mai bun de făcut decît să claxoneze.

Unul dintre cei de față se întoarse spre nerăbdătorii șoferi care-și scoseseră capetele pe fereastre și făcu un gest din mîini și mimică, ce însemna „ei, ce vreți ? Gata, așteptați, aici se petrec lucruri serioase". Totuși, unul cîte unul, martorii pruncuciderii se fofilau ca niște guzgani spre mașinile lor care îi așteptau cu portierele deschise. Lîngă locul în care Ancuța și căruciorul zăceau striviți sub Porcul 23 mai rămăsese numai femeia. Se bălăbănea neștiind ce să facă. Privea locul, cerul, rigola, apoi lungul străzii, intersecția luminată de incendiu, spre care se vedeau alergînd din toate părțile oameni. Omul cu haină de piele și șapcă, ajuns lent lîngă mașină, deschise portiera, dar nu intră. Mai privi înapoi, întorcîndu-se apoi cu oarecare greutate :

— Haide, spuse el morocănos. Duceți-vă și dumneavoastră. Acuși o să vină miliția. Cred că au murit mulți. Ei or să vadă ce și cum, haide, duceți-vă, să nu vă facă rău. Vreți să vă ajut ?

— Pentru Dumnezeu, ce v-a apucat, ce aveți ? O fi fost vreo butelie de aragaz.

Omul cu șapcă nu mai răspunse. Se instală la volan, își îndesă bine șapca pe frunte, căutînd numai înainte. Din nou își întoarse privirile, încet, spre loc, femeia se mișca încet, spre mașină, cineva dinăuntru o ajută să intre, mai privi și ea o dată locul, de parcă

ar fi vrut să-l ia cu ea, apoi își trecu atît de încet dinții peste articulațiile degetelor.

Claxoanele începură din nou. Cîrdul de mașini se agita și, rînd pe rînd, automobilele începură să se scurgă pe străduțele lăturalnice.

Miliția venise, încercuise locul sinistrului, pusese interdicție, și acum, agenți cu manșete albe dirijau cu gesturi energice circulația.

X

Omul încercă ușa de sticlă a abatorului, o deschise și intră, îndreptîndu-se spre unicul ghișeu. O mulțime de devize împrăștiate peste tot, purtînd urme de sînge sau de ștampile, formau o ambianță în care noul venit încerca deocamdată să dea de cineva anume. Scaunul de la ghișeu era însă gol.

Omul purta pălărie de pai și un costum maro, pe talie, cu pantaloni lejeri, în picioare pantofi albi, fără șireturi. După o scurtă șovăire, se îndreptă spre interiorul clădirii.

— Hei, e cineva pe aici ?

Ecoul încăperilor îi răspunse în bătaie de joc. Reverberația îi insufla universala senzație de așteptare. Ar fi putut să creadă că abatorul era o clădire părăsită, dar omul cu pălărie de pai era sigur de contrariu.

Ajunse la un grup de oameni care mîncau. Cînd dădură cu ochii de el, oamenii se opriră o fracțiune de timp, după care își văzură de treabă, mai departe.

— Bună ziua, salută impecabil noul venit, privindu-i pe rînd, drept în față. Oamenii se opriră iar din

mestecat. Se lăsă o tăcere jenantă. Omul venit continuă inflexibil :

— Îl caut pe tovarăşul Şbiţa.

— Bună ziua, luaţi loc şi aşteptaţi-l puţin, vorbi un om cu gura plină, trebuie să pice dintr-o clipă în alta, s-a dus să-şi frigă nişte carne. Acum e pauză de masă.

— Da, mulţumesc, făcu omul, aşezîndu-se dichisit pe un scaun ce fusese cîndva dintr-un set mobilat. Rămase cu pălăria pe cap, şi îi mai pipăi borurile cu mîna, pentru a se asigura că stă corect pe cap. Pe urmă îşi puse palmele pe genunchi, şi începu să studieze interiorul. Sala principală de lucru în care nimerise era un cub imens cu podeaua şi pereţii placaţi cu faianţă. În mijloc se afla un cadru uriaş, suspendat de o macara-pod, plin cu cîrlige mari de oţel de care atîrnau seturi de gheare ancoră de care erau prinse cadavrele de oi. Dedesubtul lor se adunase o imensă baltă de sînge închegat, pe care sorbul practicat în podea nu reuşea să-l sugă, şi care se prezenta sub forma unui covor cu asperităţi mari, roşu-închis. Într-un colţ al sălii, vreo douăzeci de miei aşteptau să termine oamenii masa. Se băgaseră unii în alţii, cu căpşoarele lor speriate îndreptate spre colţ. Un miel îşi întorsese privirile spre oameni şi se vedeau clar, în ochii lui, lacrimi voluminoase ce nu se mai deslipeau. Omul cu pălărie de pai îl zări, dar nu spuse nimic, pentru a nu tulbura inutil masa celorlalţi. Aştepta. Oamenii mîncau carne. Sala mai dispunea de o baterie de robinete pentru apă caldă şi rece, şi aer comprimat, în alt colţ, un maldăr de miei abia umflaţi, se dezumflau tragic. Agonie. Fîsîiau şi plîngeau cu toţii. Din cînd în cînd, din rastelul suspendat se scurgeau picături mari, negre, ce îngheţau pe faianţa

podelei năclăite. Tot cubul era prevăzut în partea de sus cu luminatoare, trei seturi de lămpi cu neon și două ventilatoare leneșe.

Oamenii între care nimerise noul venit erau toți mari, negricioși, unii tatuați, cu palme imense și șorțuri totale, de vinilin, prinse pe după gît și talie. De centură, care-i încingea pe toți, atîrna pe șoldul drept o teacă mare, de plexiglas, plină de cuțite specializate, pentru hăcuit, jugănit, retezat, spintecat, și alți termeni de strictă specialitate.

Omul în maro își terminase studiul, cînd intră Șbița. Într-o mînă avea un ștraif de șorici pîrlit și dat cu sare, iar în cealaltă un bojoc copt, din care tocmai mușcase. Arome carnivore pluteau greoi, jos, ațîțător, mai ceva ca la restaurantele de lux.

— Șefule, te caută cineva, i se adresă, de jos, Nedelcu, un jugănar.

Omul cu pălărie de pai se și sculase în picioare și-l cîntărea pe noul venit, care, după ce-i făcu semn să se așeze, luă și el loc la masă, și începu să mănînce, mușcînd rînd pe rînd din bojoc, șorici și un calup de pîine neagră.

— Mă căutați ? întrebă „călăul" privindu-l peste masă. Pe mine, personal ?, insistă el.

— Dumneavoastră sînteți Marcu Șbița, nu-i așa ? ripostă la întrebare cu întrebare noul venit, punîndu-și coatele pe masa de lemn negeluit, și împreunîndu-și degetele. Masa putea fi de sacrificiu și numai cînd îi trecu prin minte o asemenea idee se cutremură.

— Da, făcu scurt Șbița uitîndu-se brusc la ceilalți, care mestecau privindu-l. Dar dumneavoastră cine sînteți, cine v-a trimis ?

— Aha, făcu bucuros omul ridicîndu-se brusc și punîndu-și pălăria pe masă. Va să zică, știți că sînt

„trimis“ ? Da, sînt curier. Şi am fost trimis la dumneavoastră într-un scop la care probabil vă aşteptaţi, nu-i aşa ?

Acest om i se părea lui Şbiţa ceva cu totul nou. Era o insectă caraghioasă cum niciodată nu mai văzuse vreuna la fel, călcînd prin abator. Această opinie personală Şbiţa şi-o păstră totuşi pentru el.

— Nu m-aştept la nimic, dar acum e oră de masă şi încep să cred că avem ceva destul de mult de discutat, aşa că eu zic să lăsăm pe altădată. Azi avem mult de lucru. Doriţi puţin şorici ? Luaţi, poftim, vă rog, mai spuse Şbiţa cu amabilitate, şi-i tăie din bucata lui, întinzîndu-i-o peste masă.

— Mulţumesc, spuse curierul, căruia i se văzuse bîţîindu-se de poftă omuşorul, oricîte eforturi ar fi făcut acesta în contra.

— Zău, credeţi-mă, azi avem mult de lucru, mai avem două sute de miei de tăiat.

Şoriciul nu-l făcu mai indulgent pe omul în maro.

— Nu de miei este vorba, ci de porci, spuse curierul, trăgînd cu dinţii de şorici. Grozav ! arătă el cu degetul spre şorici şi Marcu dădu din cap condescendent, pe cînd ceilalţi oameni izbucniră în rîs, convinşi că omul cu pălăria de pai făcuse o glumă cînd se referise la porci, fiindcă muşcase din şorici, şi atît putuseră ei să prindă din sens.

— Aici nu-i nimic de rîs, îi întrerupse ameninţător curierul, oprindu-şi mestecatul, dar cum salivaţia îi era abundentă datorită frăgezimii şoriciului, fu nevoit să înghită, şi să iasă el singur, primul, din nemişcarea stînjenitoare pe care o produsese. Adăugă apoi ceva mai calm, apropiindu-se de Şbiţa :

— Eşti implicat în accidentul de acum o săptămînă.

Era prea mult. Marcu țîșni enervat în picioare aruncînd bojocul început cît colo.

— Ia ascultă, curierule ! zbieră el.

— Misiunea mea e terminată, tăie imperturbabil curierul. Timpul meu e la fel de prețios ca al dumitale. Să nu uit, mai adăugă, și scoase din buzunar o hîrtie pe care o puse pe masă, în fața lui Șbița. Acesta o smulse cu mîinile pline de grăsime, și se uită la ea, fără să înțeleagă mare lucru. Semnele îi jucau în față, ca și cum un amator și-ar fi pus la punct aparatul de fotografiat :

— Ce-i asta ? Ce mai e și asta ? întrebă el retoric.

— Ai făcut ceva, șefule, ai dat cumva de dracu' ? îndrăzni Nedelcu sculîndu-se în picioare, și vîrîndu-și și el nasul în hîrțoagă.

Cei doi erau cumnați.

— Acțiunea, spuse scurt și apăsat curierul, după care se întoarse, își luă pălăria și plecă. În ușă se opri, se întoarse și mai adăugă :

— Mulțumesc pentru șorici ! Bună ziua.

Ieși. Rama subțire a pantofilor lui albi se murdărise de sînge.

— Să-l aduc înapoi, șefu' ? întrebă Mocea, o figură cruntă, ștergîndu-se pe buci de grăsime. Șbița făcu un gest scurt, cu capul. Fără alte complicații, Mocea și Nedelcu începură să tropăie cu cizmele, în timp ce restul se uita peste umerii lui Șbița în hîrțoaga în care părea că-i înțepenise privirea.

— Nu înțeleg, murmură el, privind cînd la ușă, cînd la hîrtia pe care i-o lăsase omul cu pălăria de pai. Cei doi gealați se înființară, ținîndu-l de cîte o aripă pe curier. Arăta un pic mai mototolit decît adineaori.

— Lăsați-mă, lăsați-mă ! se zbătea curierul.

— Sşt, îi şuieră Mocea în ureche, şi răsuflarea de carnivor avu un efect temporar de laxativ asupra obraznicului curier.

— Lăsaţi-l ! făcu Şbiţa apropiindu-se.

Văzîndu-se eliberat, omul îşi aşeză milităreşte ţinuta, şi vorbi neînfricat.

— Comportamentul de adineaori este numai rodul neînţelegerii, şi îl consider ca atare...

— Exact. Este absolut exact. Tocmai de aia am trimis băieţii să te cheme. „Rodul neînţelegerii", cum ai spus. Asta ce-i ? întrebă el cu un alt ton, mai mieros, fluturînd prin faţa lui petecul de hîrtie cu urme de grăsime pe margini. Curierului petele astea îi aduseră aminte de mulţimea devizelor de la ghişeul unde nu găsise pe nimeni cînd intrase în abator. Apelul sau actul de acuzaţie ? auzi el aproape de tot glasul lui Şbiţa. Şi el mirosea a carnivor. Ar fi fost o idioţenie să-i considere din capul locului lacto-vegetarieni. Necunoscutul trecu peste tot cu uşurinţă, de parcă ar fi încheiat o asigurare totală.

— Ascultă-mă bine, tovarăşe Şbiţa, vorbi din nou, stăpîn pe situaţie, curierul, apucînd cu două degete breteaua şorţului „călăului" şi trăgînd uşor spre el. Cei doi gealaţi se apropiară şi curierul se uită speriat şi lăsă repede mîna în jos. Marcu le făcu semn să se liniştească pentru că avea de gînd să clarifice împreună situaţia. Cumnatu-su şi celălalt se conformaseră, venind cuminţi lîngă şeful lor. Curierul continuă, zîmbind vag :

— Unica mea misiune în ce te priveşte, a fost să-ţi predau hîrtia asta, zise el, împungînd cu arătătorul stîng spre act. Mai multe nu ştiu, de ce să-ţi spun vorbe aiurea, şi aşa ţi-am făcut favorul de a-ţi spune că eşti implicat în accident, deşi repet, asta nu intra

în atribuţiunile mele. Puteam foarte bine să-ţi dau hîrtia şi gata, mă spălam pe mîini.

— Bine, bine, dar nu-mi pot da seama dacă e...

— Nici eu, făcu radical curierul. Sînt alţii mai sus ca noi, care ştiu ce şi cum. Ei fac corelaţiile între toate evenimentele. Numai ei. Noi sîntem nişte biete rotiţe care transmitem mişcarea. În atribuţiunile cui intră mişcarea nu ştiu, şi chiar dacă aş şti, nu cred că ar intra în atribuţiunile mele informarea anumitor persoane despre aşa ceva. Vezi, nici cele ce ţi-am spus pînă acum nu intrau în atribuţiunile mele, şi totuşi am spus-o. Eu sînt un curier, mai adăugă el, dar cu glasul unui copil gata-gata să plîngă.

— Haide, gata, lasă, lasă, dacă am înţeles cît de cît, înseamnă că eu singur trebuie să judec ce reprezintă hîrtia asta, şi în funcţie de ce reprezintă, să acţionez ca atare, nu? Şbiţa privi în jur, puţin stînjenit. Unii din băieţi îşi reluară lucrul, şi în tăcerea grea care se lăsase, se puteau distinge copitele micuţe ale mieilor alunecînd pe dale, fie vreun behăit stins. Din cînd în cînd, aceştia mai priveau scena. Unde plutea sfîrşitul lor poate se întrebau, sau poate numai aşteptau. Nimeni nu putea să ştie ce e în căpuşoarele lor, pe nimeni nu interesa, şi la urma urmei, ce nevoie ai să înţelegi, cînd imperativul este „a mînca“? Dacă ai timp, după ce ai mîncat, poţi să încerci să înţelegi, dacă vrei cu tot dinadinsul s-o faci, dar asta numai pînă la următoarea masă, cînd trebuie să muşti din nou, pentru că aşa se mişcă cineva sau ceva în tine. Şbiţa, Nedelcu, Mocea, toţi ştiau astea rudimentar, dar simplu, nesofisticat. Animalele de sacrificiu nu mai au vreme să poarte haina particulară a speciei lor. Ura faţă de unii oameni sau dragostea faţă de unele animale sînt argumente profunde pentru existenţa cana-

lelor prin care ne sugem ființa din Univers. La fel ca porcii, mieii, rîmele, omizile, cocostîrcii, gîndacii de bucătărie.

— Acum sper că pot pleca, spuse curierul cu o ușoară nuanță de imputare în glas. Șbița părea că nu-l auzise. Curierul se îndepărtă ca un șoarece, și din ușă, salută amical :

— La revedere, băieți, și-și scoase puțin pălăria. Dacă și-ar fi dat seama că e plin de grăsime pe mîini, nu și-ar fi scos-o, gîndi cumnatul lui Șbița, încercînd să-și amîne puterea de înțelegere pentru mai tîrziu. Uneori e bine să iei la pachet hrană rece, pentru că nu știi cît întîrzii.

— La revedere, vorbiră cîțiva, printre care și doi din cei care-și reluaseră lucrul. După acestea, curierul dispăru prin ușa de sticlă, și în cubul abatorului nu se mai auzi decît atingerea cuțitelor specializate de măruntaiele mieilor.

— Șef ? făcu privind chiorîș Nedelcu. Șbița nu auzi.

— Șeef ? făcu din nou, mai dulceag, hăcuitorul principal, apropiindu-se în același timp de el, hai, spune-ne și nouă ce-ai făcut, pentru ce te-au arestat ?

— Ce-ai spus ? tună Marcu înfuriat de vorbele cumnatului său, care de la o vreme începuse să-l enerveze cu imixtiunile în universul lui. Pînă la urmă tot avea să-i explice că soră-sa nu însemna el, și că ar face mai bine să termine cu aerele astea de ghiuj care în microclimatul abatorului putea să dezechilibreze foarte ușor climatul de forțe și vanități. Abatorul e o instituție sensibilă, iar Nedelcu ăsta era un mitocan oportunist.

— Nu te supăra, Marcule, dar cam așa suna convorbirea cu ăsta...

— „Curierul“ se băgă unul, apropiindu-se şi el.

—...aşa, curierul, continuă Nedelcu fără să-l privească măcar pe cel care-l ajutase. Şbiţa abia acum simţea că îl cuprind nervii. Se hotărî ca mai înainte de a-i scăpa de sub control, să curme discuţia.

— Omul n-a spus mai mult decît ştia. Era, cel puţin, onest, şi de aia mă tem, că el a devenit curierul unei erori. Curierul, şi atît. În rest, nu am grijă, totul se va rezolva, mai adăugă înmuindu-şi glasul şi scoţînd iar bucata de hîrtie din buzunarul pantalonilor, şi punînd-o la loc. Gata, la treabă, ordonă el scoţînd din teacă unul din cuţitele de spintecat. Ceilalţi îi urmară exemplul şi, ca niciodată, în ziua aceea depăşiră planul.

XI

Teatrul de comedie din Trejea e o clădire destul de nouă, sub forma unui paralelipiped cu pereții stropiți cu ciment. Intrarea principală a teatrului dădea evident spre bulevard și avea uși mari, de sticlă. Imediat, urma un hol mai mult lung decît îngust. Într-un capăt se afla un minuscul ghișeu de bilete, iar în celălalt era un fumoar cu două canapele de piele și două scuipători din aluminiu, aranjate fiecare lîngă cei doi pereți verticali. După cum s-a văzut, rostul casei de bilete era cvasiinexistent, întrucît locuitorii Trejei își procurau biletele prin activitatea difuzorilor și agitatorilor culturali din întreprindere. În cazul în care ar fi existat îndrăgostiți doritori să intre la teatru — nefăcîndu-și dinainte un program strict — ei puteau găsi casa deschisă și-și puteau procura bilete fie pe niște strapontine ca vai de capul lor, despărțite între ele, fie la galerie, locuri întunecoase, foarte nimerite pentru astfel de perechi întîrziate sau nehotărîte.

Ceea ce era absolut formidabil la Teatrul de Comedie, era iluminatul, atît al sălii propriu-zis, în pauze,

cît şi al scenei, în timpul desfăşurării piesei. Era absolut imposibil să-ţi dai seama de unde izvorăşte lumina, şi considerentul acesta te făcea să nu mai fii atît de sigur de locul unde te afli, adică la teatru. Puteai bunăoară să crezi că personajele emană ele însele lumina necesară pentru a se pune în evidenţă în funcţie de rol, iar în sală, în timpul pauzelor, persoanele-spectatori aveau aceeaşi impresie unii despre alţii. Astfel, sala Teatrului de Comedie din Trejea, cu scena sa avansînd puţin, ca o rampă peste primele trei rînduri din faţă, şi cortina ei de catifea violet, era cel puţin atrăgătoare. Afară, chiar deasupra intrării de sticlă, se afla o reclamă luminoasă. Cu litere sobre scria *Teatrul de Comedie Trejea*, iar pe cealaltă parte a bulevardului, pe un obelisc de ciment, scria cu iniţiale verticale, mari, înspre cele două sensuri ale bulevardului, *TCT*, totul pus între două măşti populare autentice. În sus şi în jos, treceau automobilele vilegiaturiştilor.

Se înserase. Deasupra clădirii teatrului ce decupa o pată întunecată pe orizont, stelele mai strălucitoare ale unor constelaţii începură să licărească. Pe zidul frontal al teatrului, şi chiar pe uşile de sticlă şi pe obeliscul de vis-à-vis, fuseseră lipite afişe pe care scria „Premieră“. Programarea făcea ca audienţa, seară de seară, să fie riguros constantă, indiferent dacă era premieră sau nu.

Oamenii începură să se scurgă spre teatru şi, puţin cîte puţin, holul de la intrare se aglomeră.

— Bună seara, tovarăşe Prisecaru, ce mai faceţi ? făcu lins un om corect îmbrăcat, cu papion maro, apropiindu-se şi luîndu-l familiar pe cetăţean de umăr. Îşi strînseră mîinile destul de tare : se vedeau pe dosul palmelor urmele buricelor degetelor.

— Bună seara, tovarășe Strună. Bine! răspunse brusc Prisecaru privind fix micuța perlă din papionul celuilalt. Apoi adăugă total disonant. Credeam că ești programat pentru mîine, țin minte că tu mi-ai spus odată „eu sînt programat joi", iar azi e miercuri, nu?

— Așa e, așa e, se apără absolut neutru omul cu papion.

Precizia programărilor le ascuțise foarte mult simțul de observație. Calculele aveau părți pozitive și negative ca dealtfel totul pe lumea asta. De aia lui Prisecaru îi fusese la un moment dat indiferent ce se mai vîntură prin întreprindere și cu atît mai mult la teatru. „Treaba lor, facă borș!"

— Dar azi e miercuri, nu-i așa? întrebă Prisecaru, care-l zărise aproape în același timp pe maistrul Iordache. Acesta era cu soția, și, cînd îi zărise Prisecaru, ei tocmai intrau, maistrul ținea ușa pentru ea, Fira, soția, să intre. Se văzură, și cuplul se îndreptă spre ei, desfăcîndu-și, amîndoi, nasturii din mers.

— Bună seara, tovarășilor, ei, ce mai faceți? vorbi tare Iordache strîngînd mîna succesiv omului cu papion și muncitorului său, care, uluit de vederea șefului său, azi, miercuri, sărutase între timp mîna soției maistrului. Se trezi vorbind alb:

— Azi e miercuri.

— Da, măi omule, astăzi e miercuri, e premieră, întări lăsător omul cu papion, făcîndu-i cu ochiul maistrului, în timp ce acesta își pipăia nodul verde al cravatei, sau poate și mărul lui Adam. Soției, omul cu papion tocmai îi săruta mîna.

— Te văd tulburat, începu dur maistrul, înfigîndu-și mîinile în buzunarele largi ale pardesiului cu care începu să facă vînt, ca și cum ar fi dat din aripi. Ce mă privești așa, de parcă ai fi văzut o stafie?

schimbă el brusc tonul, descumpănindu-l și mai mult pe bietul muncitor.

— Dumneavoastră nu aveți programarea marți?
— Care programare, care programare? strepezi maistrul cuvintele, privindu-l fix, cu interes.

— E vorba de programarea la teatru! se băgă slugoiul cu papion și perlă, și Prisecaru, tare l-ar mai fi pocnit pentru asta. Dacă Trejea n-ar fi fost decretat oraș, i-ar fi zis vreo două slugoiului de Strună. Gîndindu-se că printr-o comportare indecentă față de șeful, n-ar fi făcut decît să-și ciuntească soclul de om serios pe care-l avea față de Iordache, Prisecaru preferă să-și strîngă ceva mai tare maxilarele și să-și clătească pentru scurtă vreme privirea în jur.
— E vorba de programarea la teatru, țin minte că v-am întrebat, „ne vedem la teatru?" iar dumneavoastră ați răspuns, „îmi pare rău, soția ne-a programat în altă zi", sau ceva în genul ăsta, adăugă murmurat Prisecaru, de data asta el privindu-l insistent.

— Bine, dar e absurd, concilie zîmbind omul cu papion, și adăugă repede, iar azi e miercuri, e premieră, și dealtfel ar fi timpul să intrăm, avansă el și-i împinse pur și simplu pe toți trei spre cel de-al doilea rînd de uși de sticlă care tocmai se deschiseseră.
— Da, da, mai bine să intrăm, ciripi soția cu ochii țintă la uși.

Prisecaru gîndi fulgerător „dacă totul e programat și se știe, atunci de ce să mă precipit să scot bilet, cînd e clar că am bilet? „Nu-și putea explica de ce totuși îi veneau mereu în cap gîndurile astea, cînd, odată constatată realitatea, era suficientă urmărirea ei scrupuloasă fără să fie necesară nici o problematizare de natură ontologică. Odată pentru totdeauna trebuia să înțeleagă că asta însemna urbanizare, ieșirea din

imperiul empiricului și intrarea în cel al științificului. O să se prefacă numai că urmărește piesa, urmărind de fapt o destindere musculară totală. După părerea lui, numai destinderea musculară o putea asigura pe cea mintală, o piesă de teatru, cum fuseseră mai ales cele din ultima stagiune, înnebunindu-l de-a binelea. Da, chiar asta va face ; nu el trebuia să scrie a doua zi la gazeta de perete cronica premierei, așa că putea să se destindă în voie, de la ridicarea cortinei și pînă la ridicarea și plecarea lor din sală. Nici că se putea un motiv mai snob ca teatrul, în noul oraș, Trejea.

— Pe mine mă scuzați o clipă, aruncă omul cu papion, dispărînd rapid în toaletă. Ceilalți trei se îndreptară spre garderobă, maistrul o dezbrăcă pe soția lui din mers, și-i aruncă paltonul de la depărtare pe masă. Imediat îl puse și pe al său deasupra, în timp ce Prisecaru făcu și el același gest, trîntindu-l un pic mai încolo. Își luară bonurile de garderobă, după care mulțumiră garderobierei și ocupară un ungher în care îl așteptau pe omul cu papion. Prin zumzetul clasic al sălilor de spectacol se ciocneau oameni și-și cereau scuze, se mișcau cu toții pripit cu ținte dese și fixe. În asemenea situații oamenii au mîncărici, sau parcă nu s-au dat cu *after shave*.

Omul cu papion își făcu o apariție radioasă.

— Intrăm ? propuse el scurt, privindu-i pe rînd. Chiar atunci, din megafoanele ascunse, porni o invitație pe un ton cîntat : „Stimați spectatori, vă rugăm să poftiți în sala de spectacol, ...Stim..."

— Premieră, șopti maistrul împingînd din nou, pentru soția sa, ușa grea, capitonată ce dădea spre sala propriu-zisă. Murmurul oamenilor se amplificase, toți întrebau deodată plasatoarele unde se aflau locurile

lor şi parcă plutea peste tot un aer de fericire colectivă, în lumina aceea misterioasă.

Un om se apropiase de uşile de sticlă de la intrare şi privea afară. Vis-à-vis, un om înalt, necunoscut, în haină de piele, verifica nivelul uleiului din bazinul maşinii. Scosese tija şi o arătă însoţitorului, şi acesta dădu din cap. Omul de la intrare privea prin ei. Nu-şi putea da seama ce anotimp era. I se păru că imaginea seamănă cu alta, văzută demult. Pe urmă crezu că memoria e aceea care îi jucase un renghi, proiectîndu-i din nou un film cu elemente disparate în spaţiul şi timpul amintirilor, pe care dorinţele sale latente le-au regizat şi asamblat într-o proiecţie a aspiraţiilor sale nemărturisite nici chiar sieşi. Curînd simţi apropierea fulgerului intracranian — întotdeauna se întîmpla aşa cînd îl fura vîrtejul — acesta veni, începu să-l zgîlţîie. Îşi scutură capul ca un cal exasperat de tăuni. Filmul se întrerupse în cîteva locuri.

Pe lîngă ei trecu în viteză un camion şi suflul flutură pulpanele însoţitorului. Acesta se întoarse şi omul cu haină de piele vîrî tija de ulei la loc. Însoţitorul intră repede şi trînti portiera. Omul cu haină de piele cercetă funcţionarea farurilor. Celălalt om după ce se mai uită o dată la maşină intră şi el, şi *Volkswagen*-ul ţîşni ca o broască roşie.

Filmul se volatiliză şi omul se trezi în vacarmul sălii, răstignit în scaunul comod, de pluş, condamnat la încă o experienţă gnoseologică, şi asta după atîtea şi atîtea ore de muncă la Întreprinderea de Recondiţionat Carcase.

— Să vedeţi ce-mi spune fii-miu azi, vorbi omul cu papion trăgîndu-şi scaunul şi aşezîndu-se comod, puţin întors spre maistru, soţie şi muncitor, care se

așezaseră și ei și îi priveau perla. Omul continuă : să vedeți, vine la mine, așa, pe la prînz, tocmai scăpase de la școală, și îl văd că vine toată fața numai o rană. Îl întreb îngrijorat „ce-i, ce s-a-ntîmplat ?" credeam în sinea mea că s-a bătut cu cineva, tractoristul — v-am spus-o parcă, ei, soția lui, și cu fii-miu,... — adăugă el dînd din degetele mîinii stîngi, și privindu-i rar, pe rînd pe cei trei ascultători. Ceilalți tăceau, dar el dădu repede din aceeași mînă, dreapta o ținea pe spătarul maistrului și bătea cu degetele darabana în plăcuța de plexi în care era gravat numărul scaunului. Urmă :

— ...în fine, crezusem că... dar nu. Zic : „mă, ce-i cu tine ? Iar te-ai bătut, vrei să-ți spargă vreunul capul ?" dar deja i-l spărsese, ce mai ! Nici una nici două, sare pe mine, mă sărută și mă îmbrățișează, apoi cu ochii plini de fericire — unul îi era umflat rău, se învinețise, sarma nu alta ! — și zice : „Tată, tată, ghici ?" Mă uit la el ca năuc. Nu mirosea. În sfîrșit, îi zic să se potolească și să-mi spună ce și cum. Ei, și se potolește, și începe : „Tu știi cît de slab eram eu la matematică, nu puteam s-o sufăr. Ei bine, tată, află că de azi știu matematică mai multă decît toți învățătorii la un loc !" „Ei nu mai spune, cum așa ?", îl întreb eu plăcut surprins, „ai luat vreun zece ?" „Nu — zice — notă nu mi-a pus, dar a rămas pur și simplu cu gura căscată Vasileasca. Ca la den-tist ! Toți au rămas, ce mai ! Mi s-a recunoscut știința. Fără notă. Pe urmă, să vezi, în pauză toți au tăbărît pe mine și m-au bătut pînă am leșinat. N-am mai știut de mine". Mă uitam la el, nu știam ce să cred, adăugă el repezindu-și mîinile în lături a exasperare și-l pocni pe cel din spate peste față. Dîndu-și seama de ce făcuse, omul cu perla se răsuci fulgerător peste spătar,

și țipă mai mult o scuză către cel lovit care își și dusese mîinile la ochiul pocnit și cu celălalt se uita drept înainte. Nu se putea da seama cum privea. Scuza răsunase atît de tare, încît se întoarseră mulți oameni spre locul cu pricina, și cel lovit se simți penibil. Omul cu papion se simți și el privit și se așeză discret jos, după care așa, răsucit, își mai ceru încă o dată scuze. Numai Prisecaru și cu soția maistrului se întoarseră să privească victima, dar și aceștia reveniră repede. În sfîrșit, omul cu papion consideră că s-a scuzat destul, cel lovit a spus la un moment dat „bine, tovarășe, dar nu te uiți ?", apoi „bine, bine, vă scuz", ambele propoziții fiind spuse cu mîinile la ochi. O persoană care-l însoțea dăduse la iveală o batistă crem pe care se străduia să i-o apese pe ochi accidentatului. Această persoană nu făcuse decît „nț, nț, nț" de mai multe ori, subțiindu-și buzele. Cel lovit se opuse din durere batistei și scena ținu o vreme așa. În sfîrșit, omul cu papion își reluă povestirea, mult mai reținut însă, dar după un timp iar își puse mîna pe spătarul maistrului și, chiar în acea clipă, cele două persoane din spate, cel lovit mai înainte și persoana care făcuse „nț", se ridicară pur și simplu și plecară din zonă.

O perioadă de timp foarte scurtă zumzetul din sală păru tuturor spectatorilor de-a dreptul asurzitor și destul de multe persoane fără nici un fel de reținere își acoperiră urechile cu palmele. Incidentul nu stîrni comentarii.

— Și cum, întrebă maistrul pe omul care îi privea cu o figură triumfătoare, profesoara lor le-a dat zici exerciții și probleme ce le depășea capacitatea lor de înțelegere ?

— Exact, bîțîi fericit din cap omul cu papion. Și mai mult, izbucni el, depășeau chiar, depășeau capacitatea ei, a profesoarei însăși !

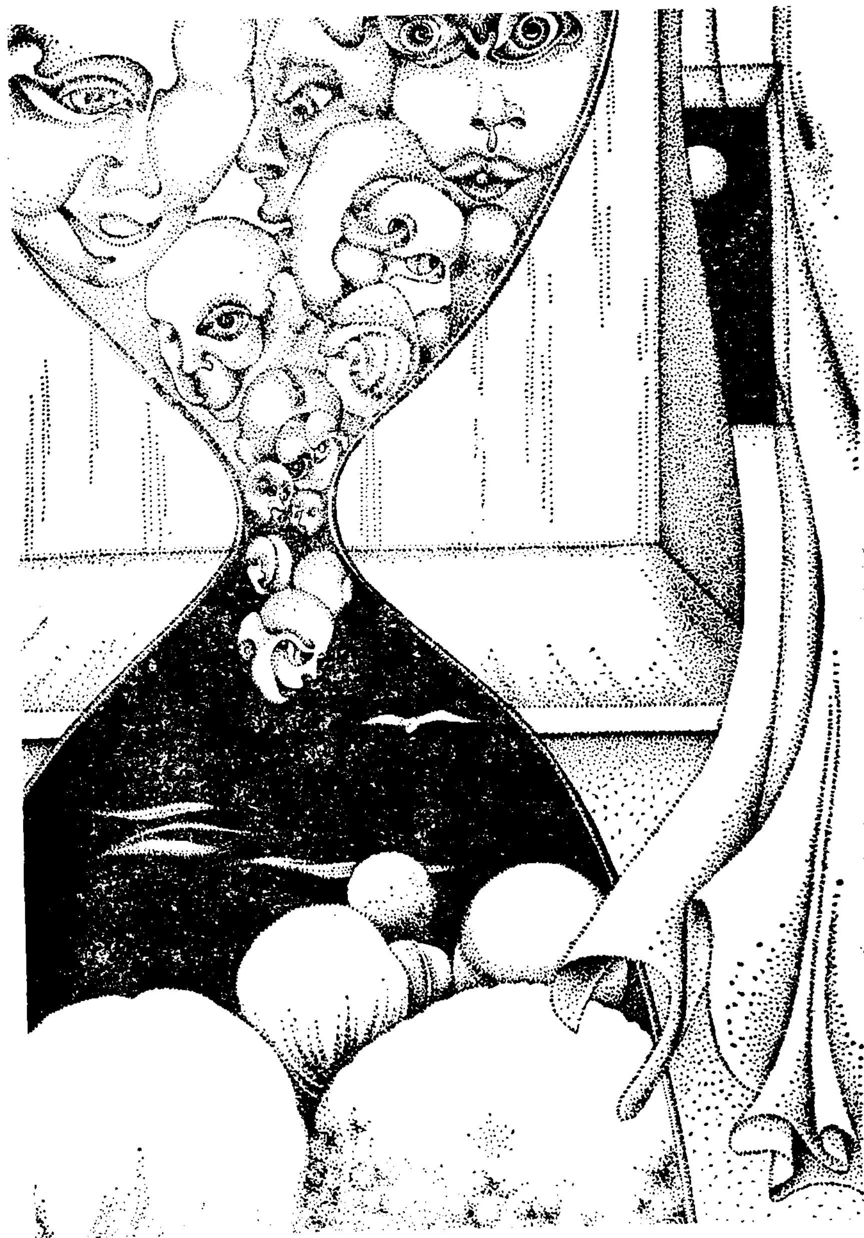
— Nu se poate, introduse soția, trîntindu-se de spătarul catifelat, violet al scaunului. Prisecaru ședea aplecat în față și asculta, neștiind ce să facă cu mîinile.

— Ba da, ba da, bîțîi și mai fericit omul cu papion, dacă vă spun ! A umplut tabla cu niște semne curioase, derivate parțiale, funcții implicate, integrale curvilinii...

— Mă scuzați că vă corectez, dar se spune funcții implicite, și integrale curbilinii, dacă despre acestea doriți să vorbiți, se amestecă un om ce ședea în rîndul din fața lor, vorbindu-i omului cu papion, peste umăr. După ce-și făcu observația, se întoarse scurt și nu mai spuse nimic.

— Da, da, aveți dreptate, funcții implicite și integrale curbilinii, așa le spunea și fii-miu, da, aveți perfectă dreptate, mai spuse el făcînd gestul cu mîna sprijinită pe spătarul maistrului. Pocni peste față partea masculină a unui tînăr cuplu care tocmai se bucura că a găsit două scaune libere, alăturate. Tocmai bătuse primul gong. Omul cu papion se întoarse fulgerător și scuza porni iarăși lătrătoare. Cineva îl întoarse pe tînăr și-i spuse ceva la ureche arătînd cu capul spre omul cu papion care în vremea asta își cerea scuze. Tînărul, cu o mînă — cu cealaltă ținîndu-se de nas pentru că începuse să-i curgă sînge — apucă pe însoțitoarea lui și plecară și ei. Omul cu papion reveni, chircit, și povesti mai departe, mai precipitat. Nu părea cu nimic afectat de cele întîmplate, ba chiar se părea cumva că asta i-a sporit și mai mult buna dispoziție, căci spuse deodată foarte vesel :

— Ia uite, dom'le ! Nici profesoara, cît e ea de profesoară, n-a știut, nu știa să le facă, să le rezolve vreau să spun. Și fii-miu, îmi spunea el mie, „tăticule, stăteam eu în fundul clasei și mă uitam la tablă ca un tîmpit..." La cuvîntul „tîmpit" cineva din rîndul

din față și altcineva din rîndul din spate chicotiră. Omul cu papion se întoarse vexat și-ntr-o parte și-n alta. Reluă pe urmă cu aceeași vioiciune :

— ... pe urmă, la el, la fii-miu, zice, zise el legînd firul, „și de unde în capul meu era o vraiște și o vînturare de-mi venea să ies pe geam și să nu mai calc în viața mea pe la școală, mi s-a făcut deodată o limpeziciune înspăimîntătoare, m-am ridicat ca un somnambul și am început să urlu".

— „Urlu" ? strecură timid Prisecaru în discursul ce-l înspăimîntase vizibil pe narator.

— Da, da, făcu înțelegător omul cu papion. În ochii lui luceau lacrimi, și cînd cei trei observară, toți simțiră o furnicătură pe șira spinării. Se îndreptară cu toții în scaune.

Nu auziră nici al doilea gong.

Povestitorul continuă pe un alt ton :

— „Tată — începu el — știi cum urlam ? Urlam răspunsurile, rezultatele blestematelor probleme de pe tablă, le vedeam aievea în minte, toată logica omenirii, capul meu săracu a refăcut toată logica omenirii, de la începuturile ei și pînă azi. Rămăseseră cu toții înmărmuriți... dar nu știu de unde". Așa, dădu din cap omul cu papion și perlă. A vorbit o oră întreagă, și a mai scris de a umplut o tablă. Scria și ștergea, și nu mai termina. Ce mai, ce să vă mai spun, a depășit tot, absolut tot.

— Eu nu știu ce a fost în capul lui, zîmbind, maistrul ridicînd sentențios de puțin arătătorul stîng.

— Și eu știu, știam, i-am spus-o, dar el a zis „nu, nu poți să știi, tată, nici eu însumi nu știu, a fost ceva..."

— Bine, bine, dar pentru asta merita o notă bună, nu să se aleagă cu capul spart, opină soția, ciugulindu-i o scamă soțului.

— Profesoara și-a revenit tîrziu, a spus numai că îi place că nivelul clasei e bun, și că va da la examene niște probleme mult mai complicate, de unde „mai complicate" n-am înțeles, dacă ea nici pe alea pe care le-a făcut fii-miu nu era în stare să le rezolve. Pe urmă a plecat, iar băieții l-au luat la bătaie spunîndu-i „așa, mă ? ești deștept, hai ? Ai lăsat-o să creadă că sîntem o clasă de genii, nu ? Ei, lasă că-ți arătăm noi...", și l-au tocat, și l-a adus în halul în care v-am spus. Nici măcar la infirmerie nu l-au dus hoaștele dracului, mai spuse veninos omul cu papion, plimbîndu-și privirea cînd la unul cînd la altul. Pe urmă completă brusc :

— Dar băieții erau cu toții niște tîmpiți, erau proști, ce mai, proști făcuți grămadă, îmi zicea fii-miu, nimeni nu mai vrea să învețe, nici măcar să-și dorească ceva, e o îndărătnicie în copiii ăia în a se opune cunoașterii.

— L-ai dus la medic pe fiul dumitale ? întrebă Iordache.

— Da, da, am observat și eu asta, aprobă gînditor Prisecaru, privindu-l gînditor pe maistru.

— Bine că nu l-au omorît, zise conclusiv femeia pentru că bătuse și al treilea gong, și tot teatrul era cu ochii pironiți pe cortina violet care trebuia dintr-o clipă în alta să se tragă.

— Asta zic și eu, bine cu nu l-au omorît ! La ședința cu părinții am să ridic neapărat problema.

— Da, da, aprobară toți, privind înainte după o pantă dulce. Regia tocmai pe asta miza, pe convenția lor de a privi toți, la un moment dat, după o pantă dulce, spre un anumit punct de asemeni convențional ales.

Cortina se dădu la o parte și în fața spectatorilor apăru pe întreaga deschidere a scenei o a doua „cor-

tină" din tablă nichelată pe care erau sudate din loc în loc îngrămădiri de robinete, sau baterii de robinete. Cîteva clipe, în sală pluti o liniște grea, după care urmă un „Formidabil!" în surdină, spus în primul rînd. Apoi porniră aplauzele. Se auzeau: „Excepțional!", „Nemaipomenit!", „Colosal!", „Magnific!", „Ce regie!", „Ce joc de scenă!". Se auzi și un „Autorul la rampă!" Cîțiva inși din primele rînduri se apropiară chiar, aplaudînd și zîmbind satisfăcuți, de cortina de nichel, și, la început mai cu teamă, apoi din ce în ce mai curajos au început să răsucească de robinete. Micul nucleu de turbulență apărut în avangarda stalului îndemnă majoritatea să creadă că acolo se afla autorul și aplauzele se însuflețiră amenințînd să capete ritm. Nu a curs nimic, și atunci unii au început să rîdă în vreme ce alții au căzut pe gînduri de-a binelea. Cineva a spus „decor", iar altcineva „care o fi al tovarășului inginer?" și îi făcu cu ochiul unui tovarăș rumen la față care aplauda din răsputeri un rînd mai în spate. Discuțiile începute în sală, animate în suficientă măsură, se continuară sau se planificară a se continua în foaierul spre care acum se grăbea o parte din spectatori, majoritatea din cei care au rîs atunci cînd, la verificare, s-a constatat că prin robinetele din scenă nu curgea nimic. Cealaltă parte medita în fotolii. Cînd și cînd, vorbeau între ei, însă foarte încet și prescurtat. Priveau și unii și alții din cînd în cînd, pe furiș, scena.

— E o premieră de zile mari, ce să zic...

— Da, într-adevăr, și cîte robinete! Cum le-or fi sudat?

— Ei, și mata, „cum le-or fi sudat?", tot unul de pe la noi, cine să le sudeze? Aranjate fiecare după mărime, cu cap chestia. În fine...

— Ei, ei, cam aşa, cam aşa. Nu e deloc abstractă. Aa, abstractă ar putea fi întrucîtva pentru cei foarte reduşi, or aceştia, cu bună aproximaţie, aproape nu există, aşa că ce mai contează, nu ? Ce subtil, ce stil ! M-a uluit. Ce stil !...

— Ei da, ce să-i faci, stilul...

— Asta e, adăugă un altul aplaudînd şi dînd din cap.

— Să vedeţi, mîine toată întreprinderea o să comenteze...

— Păi nu ?

— E şi de comentat, dom'le, ce mai tura-vura, are ştofă, asta e.

— Păi nuu ? Ţi-am zis eu să venim miercuri, şi tu „lasă că... nu, că..", vezi ? Doar ştii că femeile au o intuiţie... Am avut dreptate că e minunată. Am intuit. Şi altădată să te bazezi pe intuiţia mea, dragă, da ?

— Bine, bine.

— Nu mai rămîi ?

— Nu, Grigore, dacă mai rămîn şi la actul al doilea, mîine la treabă nu mai sînt om, nu mai sînt în stare de nimic. M-a uluit, nu-mi trebuie mai mult, ar fi prea mult să stau şi la actul doi. Lasă, îmi povesteşti tu mîine, tu rămîi sper. La revedere, bună seara, sărut mînuţele !

— Noapte bună, la revedere.

— Ai luat ceva de ronţăit, alune, o ciocolată, ceva ?

— Nu, păi mi-ai spus să iau ?

— Niciodată nu ne-am înţeles din priviri, soţia mea iubită !

— Faptele contează, soţul meu iubit, spuse aluziv soţia, mîngîindu-l pe umăr.

— Dar pe lîngă ele nu mai e nimic ? Trăim şi între acte... vru să fie el deasupra.

— Mai stăm ?

— Asta piesă politică ? Fugi, tovarăşe, de aici, cum să fie asta piesă politică ? Nu mai spune asta, că te rîd şi curcile. E o piesă de idei, tovarăşul Samoilă, dealtfel am de gînd să prelucrez cu toţi muncitorii, săptămîna viitoare în şedinţă, mesajul premierei din seara aceasta.

Cineva de pe la mijlocul sălii făcu observaţia cum că acesta ar fi primul act, şi că atunci însemna că erau în pauză. Zvonul prinse foarte repede, şi, deşi cortina nu se trăsese, lumea — chiar şi persoanele care tocmai îşi scoseseră hainele de la garderobă şi se pregăteau să plece — se întoarse la locurile ei, sau rămase mai departe la fumoar şi pe hol, pînă cînd megafoanele ascunse îi vor fi anunţat cînd să-şi reia locurile pentru al doilea act.

Foarte mulţi se abţineau să facă observaţii asupra premierei pe motiv că se aşteptau ca întreaga piesă să fie vizionată, şi abia pe urmă să se facă aprecierile, ceilalţi, care totuşi se hazardau, se mărgineau numai la calificative de genul „Formidabil“, „Colosal“, „Măreţ“ etc.

Lumina ţîşnea din fiecare, fiecare om avea micul său nimb amplificat parcă de oglinda orgolioasă a scenografiei de nichel. Coturile polizate ale bateriilor de robinete şi ale mînerelor de duşuri îi reflectau şui şi mult micşoraţi, dar prea puţin era acest lucru observabil în toată beţia aceea de lumină. Nimic nu era disonant în ambianţa teatrului, toţi trejenii din sală păreau nişte importante planete ce se mişcau pe nişte traiectorii importante, ţinute în mînă de un zeu bucuros de perfecţiunea şi strălucirea creaţiei sale.

Fiecare personaj răsufla atmosfera aceasta.

— Unde ţi-ai parcat maşina ? întrebă un om înalt şi vînjos pe unul mic şi negricios cu părul creţ, care tocmai ducea la buze ţigara.

— Lîngă măcelărie, îi arătă cu capul într-o parte oarecare, trăgînd din ţigară în acelaşi moment. Trebuie să-i iau benzină.

— Ai reparat-o ? continuă înaltul scuipînd expert scrumiera-scuipătoare nichelată, umplută pe jumătate cu nisip.

— De unde atîţia bani ? făcu imperturbabil negriciosul. Ce zici de piesă.

— Omul e deştept, nimic de zis, admise lunganul jucîndu-se în buzunarul pantalonilor cu ceva metalic, chei sau bani, referindu-se la actorul principal sau la regizor.

— Cine ? surprinse fin şoferul. Regizorul, sau actorul principal ?

— Autorul, fireşte, veni prompt răspunsul celui lung.

— Dar ce părere ai de joc ? Un perfect joc de scenă, nu ? insistă şoferul, de parcă ar fi avut vreo rudă prin distribuţie. Repezi fumul spre tavan, neîncetînd să-l privească pe lungan.

Femeia foarte bine făcută, cu un decolteu apetisant, bine fardată, şi însoţită de un bărbat solid şi tuns scurt — inginerul-şef al Întreprinderii de Recondiţionat Carcase — spuse cu glas plăcut :

— Nu, draga mea, eu îţi spun precis, este o piesă politică. Tu ce spui, dragă ? îl apucă ea de braţ pe soţul ei.

— Draga mea, mesajul e, după părerea mea, clar, mă rog, destul de clar, deşi, după cum spui tu, bătaia e într-adevăr politică.

— Nuu? prelungi femeia privindu-l, bucuroasă de potrivire.

— Oricum, autorul trebuie să fie un om foarte inteligent, observă cealaltă femeie, ca să nu piardă teren de discuție.

— Fără îndoială, fără îndoială! fură de acord primii soți dînd amîndoi din cap. Mai ales în comparație cu celelalte piese pe care le-am văzut, e ceva!

— Tu ai terminat carcasa pe care ai avut-o de reparat pentru astăzi, nu-i așa? întrebă deodată inginerul.

— Da, desigur, chiar dumneavoastră mi-ați spus că am lucrat-o fin, artistic.

— Aha, da, acum îmi amintesc, te-am întrebat pur și simplu fiindcă am avut pentru o clipă senzația că ar fi altcineva căruia azi nu i-a reușit ultimul cordon de sudură, și de asta, mă scuzi...

— Nu face nimic, se apără celălalt, nu trebuie să vă scuzați, e drept, uneori însă carcasele sînt atît de deformate, încît nici mie nu prea îmi ies foarte artistic adică, toate cordoanele de sudură.

Cele două femei adoptară imediat masca de seară. Asemenea discuții...

— Mă obsedează ceva, făcu neatent inginerul, pironindu-și privirile pe ceasul mare din hol.

— Ce anume, dragă? tot carcasele alea? îl întrebă soția netezindu-și cu palma niște cute iluzorii.

— Acum nu e vorba de carcase, draga mea, șopti el tăios, aproape ciupind-o de braț.

— Atunci, de ce, nu mai înțeleg nimic, toată ziua vorbești de carcasele tale nenorocite...

Cealaltă pereche se cam jenase și dădea să se îndepărteze discret.

— Măcar aici să vorbim despre artă, despre teatru, despre piesă !

— Ai dreptate, draga mea, ai perfectă dreptate, iartă-mă ! Unde vă duceţi ? făcu el spre celălalt cuplu care deja ajunsese la vreo cinci metri.

— Aa, păi, intram tocmai...

— Să mai stăm un pic, mai e timp, vorbi inginerul rotindu-şi privirile peste tot, ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva.

Femeia lui observă, dar tăcu. Preferă să le zîmbească celor doi, privea şi la bărbaţii care o fixau din întîmplare. Inginerul căuta într-una. Tocmai cînd al doilea cuplu recuperase cei cinci metri, el vorbi deodată foarte tare, peste capul lor :

— Ai citit în ziar despre accidentul acela din Bucureşti ? întrebă el sec pe maistrul Iordache, care tocmai se apropiase să-l salute respectuos.

— Bună seara, tovarăşe inginer.

— Bună seara, ai citit ? insistă el în ciuda tuturor regulilor.

— Nu, despre ce accident e vorba ? Inginerul încercă să facă prezentările, dar eşuă.

— Vă cunoaşteţi, nu ? El este Iordache, un om din subordinea mea.

— Sărut mîna, vă salut, se înclină el mai întîi spre femei, apoi spre însoţitorul celei de-a doua femei care îi şi întinsese mîna pentru a face precum spusese. Maistrul se întoarse brusc spre inginer după aceste conveniente frugale, aşa încît nu remarcă, dar mica scenă penibilă nu fu observată.

— Avem ceva de discutat împreună, hotărî nerăbdător inginerului, şi, azvîrlind „ne scuzaţi“, se smulse de lîngă soţia lui şi împreună cu maistrul se îndreptă spre ieşire.

— Ce l-a găsit, doamne sfinte ?
— Eh, probleme de serviciu, dragă, parcă nu știi ?
— Ba da, ba da, mi-a făcut capul calendar, dar, acum, n-ai observat, n-ați observat că părea răvășit, nu vi s-a părut ?.....

— Parcă, spuse celălalt om brusc.
— Parcă, și mie, palid, ceva-ceva, vorbea de un accident, strecură repede femeia a doua, și soția inginerului păru că-și amintește un lucru.

— De vreo săptămînă doarme agitat, vorbește în somn, spune „porcii, porci... tuburi de oxigen,... telefon... accident", nu știu ce să mai cred ? Munca la întreprindere îl obosește peste măsură. E obsedat de ascendența indicilor de plan.

— Și-al meu e obsedat de asta, o liniști a doua femeie, privindu-și soțul care de data asta nu se mai simțea penibil. Cu o superbă ignoranță, soția inginerului-șef merse mai departe :

— ...muncește prea mult, i-am spus-o, zice, „munca înseamnă efort față de efortul de dinainte, și de aici survine ascendența indicilor de plan, draga mea !" Nu mai începe odată actul doi ?

Nerăbdarea femeii numărul unu a întreprinderii îi curentă parcă pe ceilalți.

— Cum, chiar crezi că mai urmează încă un act ?
— De ce nu ? făcu ea, natural, obișnuită. Un asemenea act nu se poate să nu aibă urmări, ce zici, clipi ea din ochi spre cuplu, zîmbind imediat toți trei de spiritul făcut. Se mai destinseră. Apoi, devenind brusc serioasă : Eu rămîn la părerea mea, că piesa asta reprezintă un evident caracter politic, și cînd am spus adineaori că nu se poate să nu aibă urmări, nu știu, zău, dacă nu m-am gîndit și la asta, oricît ar zice soțul meu așa și pe dincolo !

Rîseră iarăşi cu toţii, în timp ce pîlcuri de oameni se îndreptau deja spre sală.

— Intrăm ? propuse bărbatul al doilea, privind mai întîi decolteul, apoi pe soţia sa.

Cei doi străbătură cu pas întins şi egal holul şi ieşiră curînd din clădirea teatrului. Se îndreptară spre colţul clădirii, mai la fereală de lumina reflectoarelor. Inginerul se opri şi spuse direct :

— Eşti vinovat împreună cu alţii de accidentul care s-a produs în Bucureşti. Poftim ziarul, poţi să-l păstrezi, îi înmînă inginerul-şef un ziar împăturit, pe care pînă atunci îl ţinuse ascuns în buzunarul costumului. Iordache întinse după el, perplex, o mînă.

— Dar..., schiţă maistrul o împotrivire. Inginerul trecu mai departe, preocupat, fără să-l lase pe maistru să vorbească.

— Ştii că au murit şapte persoane ? Poate doar să ai norocul ca vina să fie uniform împărţită între voi, cei direct responsabili de acest accident oribil. Maistrului îi pierise graiul. Aproape îi venea să plîngă. Inginerului îi fu milă şi căută să-i explice cîte ceva, înaintea începerii acţiunii oficiale.

— Totul s-a întîmplat datorită comenzii tale telefonice, telefonista a fost martoră, a depus împotriva ta, continuă cu voce joasă inginerul, lămurindu-l în cîteva cuvinte că la Bucureşti acţiunea se pornise şi că din zi în zi aveau să vină şi la Trejea experţi. Acum părea speriat şi inginerul-şef, dar maistrul era el însuşi prea speriat ca să mai observe acest lucru. Iordache se bîţîia pierdut, privind şi el, speriat în jur. S-ar fi putut spune că îi înspăimînta întunericul, ca pe copiii mici.

— Asta e, trase linie inginerul-şef privindu-l cu milă. Cearcănele erau grotesc amplificate de noapte.

Maistrul continua bîțîitul de pe un picior pe altul ca un copil care ar fi așteptat din clipă în clipă să se scape pe el. Îngăimă :

— Bine, dar tovarășul inginer m-a rugat !

— Nu știi nimic despre responsabilitate, spune, știi ? îl dojeni inginerul-șef, lățindu-și gura.

— Vorbiți puțin ciudat, nu vă prea înțeleg, sînt atît de răvășit, nu știu, nu știu pur și simplu ce să mă fac, spuse el în prostie, căutînd să citească ziarul pe întuneric, înclinîndu-l pe toate părțile, în toate unghiurile. Știu numai că nu sînt vinovat, mai adăugă, renunțînd la încercări.

— De unde știi ? îl întrebă inginerul făcînd o grimasă conturată mult mai mult de luminile bulevardului. Poate să spună cineva ? Poate să depună cineva pentru tine ? Vreau să spun, în favoarea ta ?

Un ciob de speranță licări în lacrimile celuilalt.

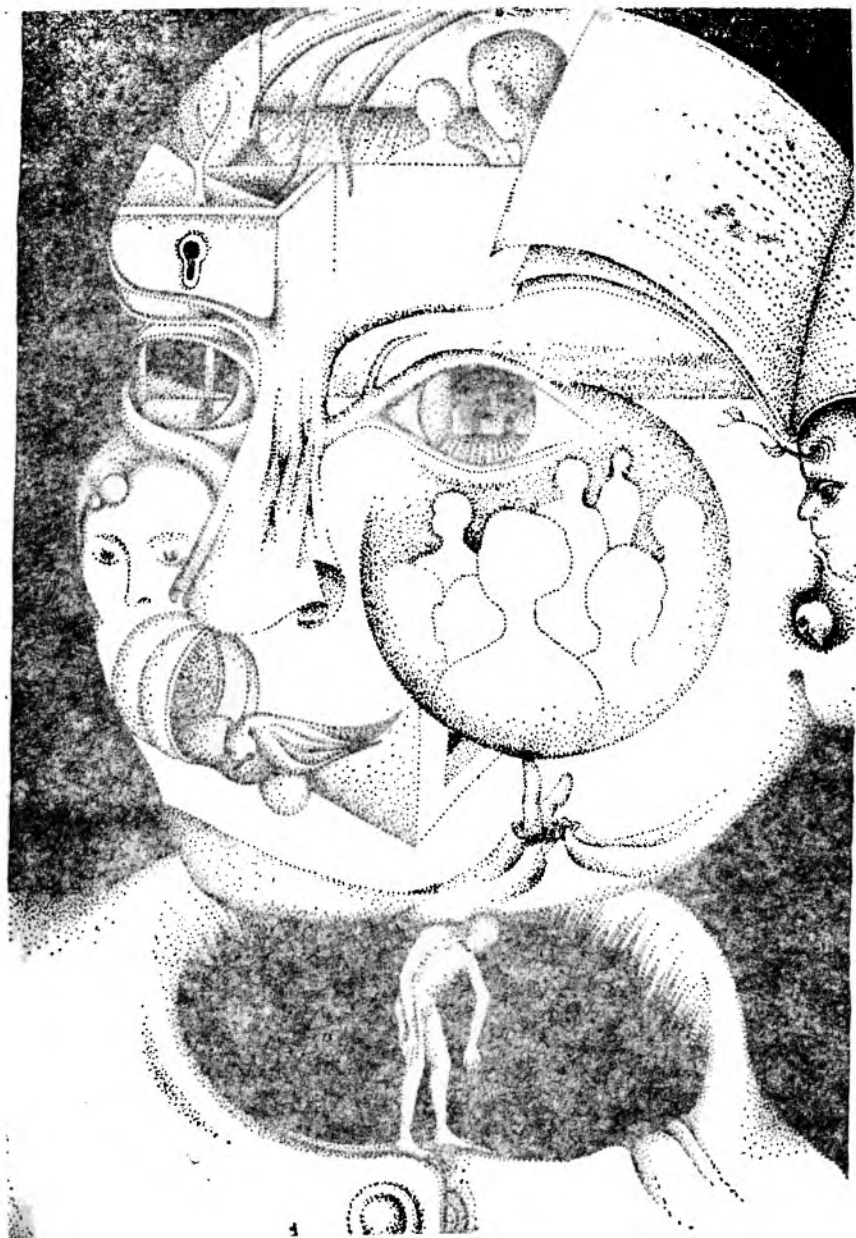
— Prisecaru ! L-am luat special cu mine, ca să fie martor că am îndeplinit rugămintea tovarășului inginer.

— Aha ! Care va să zică recunoști că a fost o rugăminte, și nicidecum ceva oficial ? Iar în cazul ăsta, Prisecaru îți poate fi martor, dar nicidecum în favoarea ta, urmă triumfător inginerul-șef punîndu-i mîna pe umăr. Gestul îl cocoșă pe maistru. Înțelegi ? O rugăminte. Atît și nimic mai mult. Ea are statut neoficial, în timp ce telefonista și Prisecaru...

— Înțeleg, tovarășe inginer, înțeleg, consimți moale maistrul, privind pierdut în lungul drumului.

— Așa, făcu nerăbdător inginerul, frecîndu-și palmele. Mîine-poimîine, săptămîna asta, s-ar putea să vină cineva în anchetă. Zic să fii calm și să spui adevărul. Bun. Acum hai să mergem.

— Unde ? întrebă Iordache vîrîndu-și ziarul în buzunar.

— Cum unde? Începe actul doi, dacă n-o fi și început. Haide, hai. Știi, făcu aproape vesel în timp ce urcau scările de la intrare, acum mă simt mai ușurat. Claritatea situațiilor mă bucură întotdeauna. Asta îți asigură dintr-odată libertate nelimitată de acțiune, nu-i așa?

Ce pierdea dacă nu-i mai ținea isonul, se gîndi prostește maistrul, dar inerția îndelungatei lui cariere îi dictă neabătut:

— Fără îndoială că aveți dreptate, vorbi mașinal maistrul, continuînd să meargă după inginer ca tras de sfoară. Mîine mai viu la lucru?

— Cum, ce fel de vorbă e asta? se încruntă inginerul împingînd ușa de sticlă și ajungînd în mulțimea ce se foia pe culoar, sigur că da, totul e normal, se desfășoară normal, absolut normal, pînă în clipa în care cineva sau ceva de la o organizație competentă vine, și în urma expertizelor consideră — juridic — să te scoată din procesul de producție.

Intră și Iordache. Vacarmul îl asurzi, năpustindu-se asupra lui ca un gaz de luptă, mai greu decît fumul ce plutea în pînze străvezii sub tavanul fumoarului.

— Se pare că actul doi încă nu a început, adăugă în subsidiar inginerul lungindu-și gîtul peste mulțime, să vadă cum era situația.

XII

Emil Donose era întrucîtva emoționat, se plimba dintr-un colț al camerei în celălalt, privindu-și din cînd în cînd, plin de încîntare, diploma. „În urma Examenului de Stat, absolventul Donose Emil este declarat subinginer, media 7,99". Sus în dreapta, fotografia lui zîmbitoare, fiind parcă sigură mai dinainte de trecerea cu bine a Examenului de Stat. Donose apucă diploma cu grijă, o puse în dosar și pe acesta îl vîrî în servietă. Tocmai atunci intră gazda, o femeie între două vîrste, încă bine. Împrăștia în jurul persoanei ei un anumit iz profesoral.

— Tinere, sper să te simți bine la noi, vreau să spun, în oraș, apăsă ea pe cuvîntul oraș și-și strînse mai bine capotul gris-albăstrui, cu revere late de atlas maro.

— Da, mulțumesc, și eu sper, dealtfel sînt convins...

— Ți-ai făcut formele de angajare? întrebă femeia cîntărind încă o dată lucrurile puține ale proaspătului chiriaș.

— Da, desigur, se grăbi acesta să răspundă, încă de dimineață, desigur, făcu Donose așezîndu-se în sfîrșit, mirat de întrebare, doar erau la prînz acum.

— Pot să-ți aduc mîncarea acum ? Știi, la noi se ia masa de prînz la ora unu fix.

— Da, dacă nu vă deranjez, chiar mi-e foame, am umblat azi....

Se auzi sunînd telefonul și femeia se scuză :

— Numai o clipă, să văd cine e...

— Da, vă rog, făcu distrat Emil Donose sărind de pe scaun și aplecîndu-se asupra valizei deschise în care se aflau o pijama, două săpunuri, mașina de ras, cărți și alte efecte personale.

Femeia se întoarse numaidecît lăsînd ușa deschisă. Emil tocmai aranja cîteva cărți pe tăblia noptierei.

— E pentru dumneavoastră, anunță sec gazda.

Donose rămase năucit un timp. Cine putea să știe deocamdată unde a găsit el gazdă, și să mai și afle numărul de telefon ? Rămase așa cîteva clipe, privind-o atent pe gazdă, care aștepta, se vede, ceva.

— Nu răspundeți ? V-am spus, e pentru dumneavoastră, de la întreprindere...

— De la întreprindere ? ieși din nemișcare, în sfîrșit, Donose, explicîndu-și de data asta totul, luminîndu-se. Ah, da, desigur în legătură cu angajarea, dar ce mai creiere organizatorice, astea da creiere organizatorice, ce capete, nimic nu le scapă, cum au aflat așa de repede unde sînt ? vorbi el în drum spre aparat, întorcîndu-și capul doar pentru a o privi pe gazda care îl urma, conducîndu-l spre apartamentul ei. Femeia fu bucuroasă că poate să dea niște informații noului ei chiriaș.

— Trebuie să știți că sistemul de relații din orașul nostru este absolut, întări ea trăgînd ușa în urma lor. Emil dădu politicos din cap și apucă receptorul.

— Alo ? Da. La telefon Donose. Emil Donose, da. Da. De dimineață, pe la opt, opt și jumătate. Da, da, tovarășul inginer Klapp, cum, chiar dumneavoastră ? Bună ziua, tovarășe inginer.

Femeia îl studia nemișcată, cu brațele încrucișate sub țîțele obosite. Fața lui Donose, uitîndu-se distrat pe pereți, încetase să mai exprime uimire, pur și simplu zîmbea. Gazda îl auzi :

— Cum, veniți dumneavoastră aici ? ! Să discutăm ? Păi aș putea să vin eu pe la întreprindere, de ce să vă mai deranjați dumneavoastră, aș putea să trec eu pe la dumneavoastră, aș putea să trec eu pe acolo, sînt, ce-i drept, cam obosit, dar... Bun, bun, atunci... Vă aștept. Da, sigur. Cum, cum o să plec ? Nu ! Sigur. Da, vă aștept. La revedere, să trăiți ! „Drace ! Organizare, nu glumă. Miros că or să mă muncească ăștia ca pe un cîine", cugetă Emil Donose.

— Mîncăm ? propuse femeia trăgînd un scaun de sub masă, necontenind să-l privească pe proaspătul subinginer.

— Da, desigur, dacă nu vă deranjez, spuse el și se așeză. Apoi adăugă :

— Mulțumesc pentru telefon.

— N-aveți pentru ce.

— Ați auzit ? întrebă el tare, femeia ieșise în hol după oala de supă, vine la noi inginerul Klapp...

— Inginerul Klapp ? se auzi de pe hol. Fu rîndul femeii să se mire.

— Da, vrea să discutăm nu știu ce lucruri în legătură cu angajarea mea. Femeia reveni cu o oală mare, plină cu supă de găină.

— Trebuie să fie ceva foarte important și urgent dacă a ținut să vorbiți atît de repede, spuse femeia turnînd în farfuriile deja pregătite.

— Soțul dumneavoastră nu vine să mănînce? întrebă Donose așezîndu-și tacîmurile.

— Nu, citește niște referate tehnice. Are mult de lucru. Întotdeauna are mult de lucru. Mănîncă mai tîrziu.

— Are mult de lucru, observă neutru Emil trăgîndu-și mai bine scaunul sub el și începînd să mănînce. Klapp ăsta nu menajează pe nimeni, e o întreprindere serioasă.

— Da, poftă bună, spuse gazda așezîndu-se și ea.

— Mulțumesc la fel, poftă bună! își aminti Donose răsturnînd sare de un vîrf de cuțit în supă. La dumneavoastră, aici, lucrurile par să meargă foarte organizat, observă el din nou.

— Într-adevăr, și asta datorită simplităților acțiunilor. La noi existența este polarizată între întreprindere și teatru.

— Înțeleg, dădu din cap politicos Emil Donose. Adineaori vorbeați despre niște relații, adineaori, cînd vorbeam la telefon cu inginerul Klapp, este vorba cumva despre relațiile de producție, sau,... o altă categorie? își aminti cu finețe Donose, cîntărind în mînă lingura și privind-o fix pe gazdă.

Aceasta nu arătă cîtuși de puțin intenția de a ascunde ceva.

— Exact, este exact, mă refeream adineaori la relațiile de producție, natural..., în ceea ce privește munca

și distracția, este un echilibru plăcut, să știți, dealtfel o să vă convingeți personal de asta cît timp veți sta în orașul nostru.

— Nu știu, o să văd, o să mai văd, m-a impresionat plăcut, ce-i drept, solicitudinea și înțelegerea oamenilor.

— Noile relații de producție, tinere ! se auzi deodată un glas dinspre sufragerie.

— Tocmai asta îi spusesem și eu, relații de producție, sublinie femeia.

— Taci, făcu scurt bărbatul nou venit apropiindu-se.

Emil întoarse capul și dădu să se ridice.

— Nu, nu te deranja, făcu omul abia intrat. Poftă bună !

— Mulțumesc, se înclină puțin Donose, atît cît îi permitea masa, intuind o discuție cu noul venit.

— Matei, el e noul venit, un tînăr care s-a angajat la întreprindere, vine de la București, debită repede femeia. Nu mănînci ?

Noul venit nu răspunse, era solid, părea un fost boxer ieșit la pensie, purta un halat de casă din molton roșcat și avea sub braț un teanc de dosare cu coperțile acoperite de cifre și ștersături. Continuă, neluînd în seamă întrebarea soției.

— Ca întotdeauna în relațiile cu oamenii, trebuie să fii atent, trebuie să ai tact. Și tactul nu s-ar zice că e o caracteristică a simplității. Totuși, levitația asta, plutirea aceasta între două coordonate este destul de pașnică, e bine, încă e bine...

După aceste vorbe, omul în halat de molton îl ignoră complet pe Donose, care îl ascultase cuminte, fără să mestece sau să se joace cu tacîmurile din fața sa. Era atent, încercase să fie atent la sensurile expuse atît de lapidar de soțul femeii ce luase masa cu el. Matei întrebă :

— Unde-i sticluţa cu cerneală ? Am căutat-o peste tot.

— Vezi că e în birou, în primul sertar.

— În birou, în primul sertar ? făcu nedumerit Matei trecîndu-şi teancurile de dosare dintr-o mînă în alta. Bine, bun, mă duc să lucrez. Nu mi-e foame, mănînc mai încolo.

— Bine, spuse femeia, însoţindu-l cu privirea.

— Totul e să ai tact, să ai bunul simţ al măsurii lucrurilor, mai spuse Matei şi ieşi. Donose îl însoţi cu privirea pînă se închise uşa, apoi o întrebă pe femeie care între timp se apucase de mîncat :

— Nu vă supăraţi, sînteţi profesoară ?

— Am fost, acum stau acasă, răspunse mîncînd soţia lui Matei.

— Ştiţi... începu Donose cuprins brusc de o ciudată frenezie, se oprise din mîncat. Eu parcă nici nu am biografie. Eu aştept să încep viaţa, să încep cu datoria care de mîine va însemna întreprinderea, să...

Femeia îl întrerupse surîzînd, după ce, un pic mai înainte, îl ascultase cu toată atenţia.

— Eşti foarte tînăr şi ţi se poate scuza entuziasmul, dar ceea ce tu numeşti datoria de mîine, care va însemna întreprinderea, ţin să te anunţ că ea nu există decît pentru cei care au un anume statut...

— Statut ? despre ce este vorba, sînteţi bună să-mi explicaţi ? Eu am absolvit un institut, am o diplomă care îmi dă dreptul să-mi exercit profesia pentru care am fost pregătit, şi dorinţa de a face ceva, de a...

Femeia îl întrerupse din nou.

— Soţul meu, dacă ai avut răbdarea să-l asculţi, şi cred c-ai avut-o, vorbea adineaori despre tact, des-

pre bun simț. Mi se pare ciudat că mă întrebi de statut, pentru că am văzut că totuși l-ai ascultat cu destulă atenție pe Matei.

Dacă femeia făcea o astfel de legătură între statut și bunul simț, sau tactul despre care vorbise două fraze omul în molton roșu, ea trebuia să aibă dreptate.

— Mărturisesc că da, mereu ai cîte ceva de învățat, de la oricine, admise Emil Donose, puțin vexat de comportarea aproape misterioasă a gazdei. Mă iertați că îndrăznesc, dumneavoastră aveți statut, dacă nu sînt indiscret ?... întrebă Emil, convins de faptul că nu va obține un răspuns concludent.

— E incert, dar faptul că lucrurile merg și la birou și acasă, și pentru soțul meu și pentru mine, și la bine, și la rău...

— Atunci ? făcu victorios Donose, ducîndu-și cu grație medievală la buze un șervețel cu brăduți imprimați.

— Nu știu ce urmărești, dar să știi că aici, la noi, la Trejea ca și în oricare parte a lumii, timpul pune faptele unele lîngă altele într-un alt fel.

— Un fel de altă rînduială, întrerupse nerăbdător bărbatul.

— Da, cam așa ceva, și treaba asta are o influență și asupra noastră, să știi. Emil dădu din cap, părînd a fi înțeles, apoi, după ce sorbi din paharul cu apă două înghițituri mici, întrebă :

— Vă referiți de fapt la întîlnirea pe care o voi avea cu Klapp ?

Fiecare nouă secundă petrecută în apartamentul acesta în care la urma urmei nici el nu știa cît va mai rămîne îi întărea convingerea că nu se va plictisi, și numai asta dacă ar fi fost și tot ar fi fost de ajuns ca

să fie mulțumit de repartiție. Trejea era chiar un oraș, putuse să-și dea seama de asta de cum descinsese, o nebulozitate inconfundabilă îl înconjura tot timpul: fărîme de idei disparate, ale lui sau ale altora, fărîme de acțiuni sau proiecte de acțiuni, sentimentele încă nu era cazul, totul forma globula semiobscură și inconfundabilă a orașului.

— Klapp ? ! se miră pe un ton înalt Matei care tocmai intrase. Sub braț ducea același teanc de dosare.

— Da, Matei, se întoarse spre el gazda. Uitasem să-ți spun, a telefonat Klapp, a spus că vine pe la noi. Pentru dînsul, mai zise ea și arătă cu capul spre Donose care îi privea, așteptînd de fapt de la femeie răspunsul la ultima lui întrebare.

— Klapp vine pe la noi ? o întrebă iarăși omul, vîrîndu-și mîna în buzunar, nevenindu-i parcă să-și creadă urechilor. Pentru dumneata ? Ce să discute el cu dumneata ?

— Cum „ce să discute cu dumneata ?" El e noul angajat, îl mai lămuri o dată femeia privind cînd la unul, cînd la altul.

— Dumneata ești noul angajat ?

— Da, spuse simplu Emil Donose.

— Dumneata ești inginer ?

— Subinginer.

— Ce specialitate ?

Cînd Emil Donose deschise gura să-i răspundă, sună soneria de la intrare.

— Trebuie să fie tovarășul inginer Klapp, mă duc să-i deschid, spuse omul și o porni repede spre antreu cu dosarele după el. Emil și gazda auziră voci și, după cîteva clipe, în încăpere își făcu apariția mai întîi

Klapp, urmat de conţopistul care pur şi simplu radia de fericire.

— Marieta, ţipă bucuros Matei închizînd uşa, uite cine a venit, tovarăşul inginer Klapp !

— Bună ziua, făcu scurt acesta, dozat afectat de exuberanţa bătrînului.

— Vai, domnul Klapp, făcu teatru femeia apropiindu-se de el.

Ii întinse mîna. Acesta i-o strînse tăcut. Emil Donose îl studia de jos pe noul venit, în timp ce soţul gazdei se tot învîrtea pe lîngă Klapp, de parcă ar fi dorit să-l ia pe palme şi să-l aşeze unde-i mai moale şi mai bine. Donose detesta felul ăsta de a fi, şi prin felul lui Matei de a se purta, el îi întări impresia cît se poate de proastă pe care soţul gazdei se grăbise s-o facă asupra subinginerului.

Emil făcuse deja cunoştinţă — deşi într-un cadru mai oficial, mai rece, în chiar dimineaţa zilei cînd fusese la întreprindere să se angajeze. Marieta ieşise după vişinată, pe masă mai erau încă cele două păhăruţe din care băuseră ea şi Donose, timp în care Klapp se aşezase şi vorbea ceva în şoaptă cu Matei, privind din cînd în cînd atent, spre Donose. Acesta ciupea din cînd în cînd din brînză, neîndrăznind să întrebe pentru ce anume venise Klapp, inginerul-şef, la el, pentru ce graba asta, interesul ăsta pe care aşa, de nicăieri, începuse să-l simtă în jurul său. Părea un fel de curiozitate forţată, dusă pînă la absurd.

Pe Klapp îl categorisise — facultatea îi formase deprinderea asta atît de utilă — din capul locului „un om calculat“ şi, în virtutea acestui fapt, Klapp nu putuse să vină la el, şi încă atît de repede, decît nu-

mai pentru un motiv legat nu de dorința lui de a se vedea angajat mai curînd, ci mai cu seamă legat de anumite interese foarte înalte ale însăși întreprinderii, interese de care avea să fie pus în cunoștință cît de curînd, așa încît aștepta calm, stăpînit, zîmbea chiar, așteptînd. Faptul că ajunsese pînă în acest punct cu raționamentul păru să-l mulțumească pe Emil Donose, căruia i se păru totuși ceva nou în chiar modul său personal de a fi. Ar fi trebuit ca el, el, Emil Donose, proaspătul absolvent al facultății să întrebe: „Ce formalități trebuie să îndeplinesc, tovarășe inginer?" sau „Cu ce vă pot ajuta?" sau alte și alte variante. Totuși, Emil Donose nu procedă așa. Aștepta. Era în expectativă, își făcuse numai un raționament oarecare și aștepta. Atîta tot. Nu luase inițiativa solicitînd întrebarea — care oricum avea să-i fie pusă — prima întrebare, ci aștepta, pur și simplu aștepta ca răspunsul să-l capete numai ca o verificare a raționamentului său interior. Și cu adevărat, felul ăsta de a acționa era absolut nou pentru el, nu și-l recunoștea. Vorba repezită a inginerului se făcu auzită brusc:

— Dumneata, tovarășe Emil Donose, vrei așadar să te angajezi la noi, la Intreprinderea de Recondiționat Carcase?

Așa putea să înceapă totul, chiar și un rechizitoriu.

— Cred că aici nu e vorba dacă vreau sau nu vreau, ci am primit repartiția pentru această întreprindere, vorbi, tot atît de calm pe cît gîndise, Emil Donose, dînd la o parte tacîmurile, solnița în formă de inimă și firimiturile, punîndu-și cu o greutate oarecare de-acuma mîinile pe masă.

— Da, aşa, îmi amintesc, îmi amintesc ai avut un asemenea act cînd te-ai prezentat azi dimineaţă la birou. Klapp făcu un gest care voia să însemne că e nevoit să admită toate prerogativele celuilalt, care, după felul în care începuse, părea cel puţin tot atît de stăpîn pe situaţie ca şi el, Klapp. Inginerul spuse :

— Am să fiu scurt. Dumneata ştii, cred, ce înseamnă angajament politic, civic, cetăţenesc ?

— Să zicem că da, ştiu, dar deocamdată eu am nevoie de angajamentul de fapt, pur lucrativ, la care îmi dă dreptul legea, ordinul de repartiţie semnat de decan şi de organizaţia de partid din facultate, pledă convins Emil Donose, ridicîndu-se pe la sfîrşit în picioare.

— Dacă da, atunci trebuie să fii conştient de răspunderea pe care o porţi ca subinginer în colectivul de muncă, nu ? speculă triumfător de data asta Klapp, ridicîndu-se şi el în picioare şi apropiindu-se de Emil. Erau aproape egali de înălţime şi semănau cu nişte curcani înfoiaţi. Gazdele se priveau mute, idolatrizînd parcă elocvenţa şi impozanţa inginerului-şef al Întreprinderii de Recondiţionat Carcase. Donose fu plăcut gîdilat de echilibrul puterii şi îl privi cîteva clipe zîmbind uşor, convins de capitalul argument pe care-l va invoca. Lăsă în mod special o pauză grea, după care vorbi rar :

— Tovarăşe inginer Klapp, dumneata uiţi consecvent un lucru esenţial, şi anume faptul că sînt subinginer, şi că o astfel de poziţie în ierarhia relaţiilor de producţie mă absolvă de o masivă răspundere politică, cerîndu-mi în schimb să mă ocup exclusiv de producţie, ceea ce vă aduc la cunoştinţă cu această ocazie că am de gînd s-o fac, foarte serios. Cu resortul şi

responsabilitatea de care vorbeaţi adineaori, vă ocupaţi dumneavoastră, inginerii. Eu sînt, dacă vreţi, un fel de „inginer tehnolog", „inginer de linie", „inginer de flux" sau cum vreţi să-i mai ziceţi, dar eu nu mă ocup — diploma mea nu-mi dă acest statut — decît de partea palpabilă a producţiei materiale, a întreprinderii vorbesc, mai adăugă el, neglijînd încă din faşă orice eventuală remarcă. Se întinse chiar şi luă un fursec dintr-un coşuleţ de plastic.

— Ascultă, ce notă ai avut la filozofie, la ştiinţele sociale ?...

— Zece, lătră trufaş Donose împrăştiind de pe buze un norişor alburiu de zahăr vanilat. Observase ironia din vorbele inginerului, dar nu dădea doi bani pe ea. Era un teribilism. Ştia că toţi inginerii fac cîteodată aşa ceva, dar asta nu-i împiedică deloc ca în meserie să nu fie buni. Inginerul păru mai degrabă că-l lasă să-şi termine ideea, decît că n-ar mai fi fost în stare să aducă el însuşi vreo obiecţie. Se făcu linişte. Se puteau auzi ciocanele pneumatice afară şi fursecul rupîndu-se în gura subinginerului, care, între timp, se apropiase de fereastră şi privea distrat afară.

— Atitudinea ta îmi place, mărturisesc. E a unui om sincer, sigur pe el, responsabil, conştient. Vei suporta bine procesul.

Donose pivotă în jurul axei.

— Procesul ? se opri el din mestecat, privindu-i pe toţi trei ca pe nişte complici, pentru moment rămînînd blocat. Procesul ? repetă el, uluit abia acum. Ce proces ? De producţie ? De producţie, nu ? Nu, nu, ce proces, al cui, pentru cine ?

Abia acum era dezorientat. Îşi plimbă privirile cînd la unul cînd la celălalt, cerînd explicaţii. Matei se

ridicase şi îşi aranja sub braţ, cu foşnete, dosarele. Marieta îi privea pe toţi cu un aer domestic.

— Ce proces ? insistă Donose apropiindu-se din nou de Klapp care-l fixa cu nişte ochi nemişcaţi în care puteai desluşi fără prea mare greutate mulţumirea datoriei împlinite. Emil puse cu încetinitorul pe masă jumătatea de fursec rămasă, în care se mai vedeau urmele incisivilor săi şi se apropie mai mult de inginer, scuturîndu-se pe mîini ca şi cum s-ar fi pregătit să-l pocnească.

— Ce proces ? mai întrebă el o dată, încet, atît de încet, încît toţi îşi încordează auzul la maximum ca să priceapă ce spune.

— Şi dumneata eşti implicat, răspunse defazat şi lat inginerul, şi în tonul lui suspenda ceva conclusiv. Îşi turnă puţină apă într-un pahar cu urme de grăsime.

— Implicat ? Dar pentru ce, nici măcar n-am fost încă angajat complet, vorbi el privind cana din care inginerul îşi turnase apa.

— Bun, să zicem. Şi ce se întîmplă, ce s-a întîmplat ? întrebă Donose liniştit, nedezlipindu-şi privirile de inginerul-şef.

— Nimic. Te-ai angajat, nu-i aşa ? făcu inginerul altă mutare pe care părea că nu doreşte nici măcar s-o ţină ascunsă.

— Da. Azi dimineaţă, se miră un pic Emil, remarcînd bine sîcîitoarele repetări ale chiar formelor de interogatoriu. Începuse să i se facă scîrbă. Şi apoi, şi vestea asta, care pe un altul mai slab de înger l-ar fi putut înnebuni tocmai fiindcă ea era spusă atît de serios şi cu atîta convingere, trebuia să fi trecut prin

mai multe etaje ale angrenajului întreprinderii, înainte de a ajunge la el. Era „uns“ rotiță în angrenaj? Asta era inițierea, iar una din condițiile ritualului era tocmai atmosfera de mister? El, Emil Donose, nu era cel din urmă vinovat de accident. Era totuși subinginer, și în cazul în care ar fi fost angajat — și fusese angajat dimineață — ar fi avut în subordine o mică grupă de lucru, teren cît se poate de potrivit pentru propagarea mai departe a acuzației, pentru că oricum, o legătură trebuia să existe, doar pentru acest lucru se afla inginerul-șef Klapp în fața lui. Acum subinginerul începu chiar să-i dea dreptate inginerului în ceea ce privește acuzația — el știa în subsidiar că și inginerul trebuia să fie vinovat, lanțul cauzal închizîndu-se astfel de o manieră simplă și naturală. Subinginerul o ținea pentru el. Începuse să-l privească pe Klapp cu un diafan aer camaraderesc. Inginerul remarcă asta numaidecît, și se pare că nu numai el, căci se murmură un pic.

— Bine, mîine te prezinți la slujbă.

Donose zîmbi recunoscător și observă :

— ...și peste cincisprezece zile se primește remunerația ?

— Exact, îl privi fericit inginerul-șef Klapp, de parcă întrebarea subinginerului i-ar fi relevat dintr-odată capacitatea acestuia de înțelegere la indiferent ce, chiar și la propria acuzare. Așa om, mai da. Inginerul-șef urmă mulțumit :

— Ce categorie de încadrare ai ?

— Sînt subinginer.

— Căsătorit ?

— Necăsătorit.

— Vei sta aici, nu-i așa ? ceru el gazdei aprobarea din ochi.

— Da, așa intenționez, se uită și Donose la gazdă pentru același lucru.

— Bun. Bun, făcu din ce în ce mai mulțumit inginerul Klapp. Vei fi repartizat pe fluxul tehnologic ca subinginer de linie la remanierile farurilor. Asta înseamnă o mie șase sute de lei.

— Și ulterior ? licită mai departe subinginerul, mulțumit parcă și el de calitatea noilor relații de producție ce se statorniciseră între șef și el.

— Nu știu, vom vedea, vom vedea.

XIII

In cabina operatorilor, dincolo de geamurile duble, plutea o lumină albăstruie. Două umbre se agitau îndărătul lor.

Primul mașinist se apropie de cel de-al doilea și-i spuse răstit :

— Să mergem ! Se-mpute treaba, isprăvește mai iute și haidem, încă nu s-au dezmeticit. Haide odată !

— Stai așa, mai am puțin de aranjat, făcu speriat al doilea uitîndu-se, din acțiune, după tocul de ochelari afișat undeva pe pupitru. Haidem, făcu el în sfîrșit, înșfăcîndu-și ochelarii. Ai stins luminile ? întrebă deodată, privindu-l pe celălalt cu spaimă.

— Dă-le dracului, ce treabă avem noi ? Noi am pus cortina, ne-am făcut slujba, ce ne mai interesează ? Lasă-le și haide odată că ne așteaptă băiatul ăla jos cu mașina.

— Bine, bine, fie.

Coborîră în tăcere. Ajunseră într-un gang de la subsol. Parcurseseră în liniște jumătate din culoar, cînd auziră larmă în spatele lor.

— Uite-i !

— Uite-i ! făcu un spectator fanatizat de ură, cu ochii căscaţi ca ai melcilor. Se năpustiră.

— Ne-au văzut ! şuieră primul maşinist. Iute ! mai spuse şi o luară la goană spre celălalt capăt al culoarului. Culoarul era îngust şi se cam loveau de ziduri. Cînd se văzură în sfîrşit afară din teatru, cei doi maşinişti răsuflară uşuraţi, dar numai o clipă. În următoarea se repeziră spre autoduba utilitară, o maşină de culoare portocalie, care îi aştepta cu şoferul citind ziarul local la lumina plafonierei. Pe maşină scria cu litere albe Institutul de Calcul şi Cibernetica Construcţiilor.

— Gata, aţi şi terminat ? întrebă el împăturind repede ziarul şi ocupîndu-se de maşină.

— Da. Dă-i bătaie ! Fanaticii ăia ar fi în stare de orice.

— Ei, cum a ieşit ? se interesă şoferul manevrînd duba pe o străduţă întunecoasă. Cei doi maşinişti se priviră calm şi primul din ei vorbi :

— Cortina a ieşit excelent, dar lumea...

— Publicul, introduse preţios al doilea maşinist.

— Da, da, publicul se aştepta la un al treilea şi decisiv act. Presupun.

— Eu unul sînt convins că piesa a prins, nu crezi ? Asemenea efect mai rar, de ce nu recunoşti ?

— Aşa-i, aşa-i, aprobă primul maşinist apucînd ziarul, cui i-ar fi trecut prin minte ?

— Important este că instituţia noastră şi-a făcut straşnic datoria. Efectele artistice nu ne interesează, ele ţin de o altă competenţă, dar colaborarea, trebuie să recunoşti că a fost fructuoasă. Să vezi cu ce mai poftă de muncă se vor duce mîine oamenii la întreprindere. Şoferul vorbise calm, privind numai în faţă, de parcă ar fi monologat. Primul maşinist citea ziarul, iar al doilea se uita ba pe fereastră, ba prin maşină.

— Fata mea vrea să se facă actriță la Teatrul de Comedie, spuse drept, în continuare, șoferul. Nu-i surîde viața în întreprindere. Ea vrea să facă artă, așa zice. Foarte bine, treaba ei, dac-o putea n-are decît să facă, eu n-o opresc. Trebuie și asta, nu ?

— Eu pe a mea vreau s-o fac pianistă, mărturisi exact pe același ton mașinistul al doilea, în timp ce primul continua liniștit lectura gazetei.

— A ieșit un spectacol bun, nu ? se interesă iar șoferul. Apoi adăugă, cu anumite nuanțe : Premieră...

— Da, era cît pe ce să ieșim ciomăgiți...

— ...sau poate chiar linșați, cine știe, completă pe neașteptate primul mașinist împăturind tacticos ziarul și aruncîndu-l în spate.

— Zău ? nu-i veni să creadă șoferului, ia te uită, dom'le, ce chestie, zău așa ! Auzi, ciomăgeală, și se mai spune că sîntem un oraș civilizat.

— Civilizați pe dracu', boscorodi cu bărbia în piept primul mașinist, obosit.

— Ei, om fi noi civilizați, nu zic ba, dar omul tot se enervează, asta e indiferent de civilizație. Ce vină avem noi ? ! Așa e, n-aveau de unde să știe că noi n-avem nici o vină. Ne-am făcut slujba pentru care sîntem plătiți.

— Plătiți pe dracu, boscorodi iarăși primul mașinist.

Mașina ajunse în dreptul unei clădiri mari, întunecate. Opri. Cei trei coborîră. Șoferul blocă ușile, se asigură că le-a blocat și apoi dispărură cu toții înăuntru.

XIV

Atelierul de montat drugi din cadrul Întreprinderii de Recondiționat Carcase din Trejea era a patra clădire cum intrai pe dreapta. Acolo lucrau Nicolae Pleșa și Ion Botezatu, muncitori în subordinea directă a noului subinginer angajat, Emil Donose.

Un dulap de tablă pe care stătea desenat cu cretă, în manieră naivă, un nud, iar în cealaltă parte a dulapului era scris pronosticul atelierului pentru săptămîna în curs. Sus, cinci oberlihturi pentru ventilație tehnologică mai degrabă decît pentru luminat, o gură de aer cu un ventilator pus pe turație minimă, apoi trei bancuri de lăcătușerie grea, două capre de oțel, și, lipit de perete, în fața bancurilor, un rastel cu trei niveluri, „biblioteca“, plin cu profiluri și țagle, rașpele și liniare, baroase și altă sculărie grea.

Totul era iluminat, fie zi, fie noapte, cu opt neoane jegoase de fumul sudurilor. Trusoul era completat de un polizor electric normal așezat chiar lîngă ușa dublă, din tablă de trei, și o chiuvetă fără oglindă. În de-

corul acesta nimeri Emil Donose pentru a comunica muncitorilor săi noile planuri de producție pe săptămîna respectivă. Tot atelierul nu discuta decît noua promovare a tînărului și capabilului subinginer.

— Auzi la el — „Noi purtăm ștafeta, cum vreți s-o purtăm, cu cinste sau cu rușine ?“ Și bagabondu' ăla de Țuțu, din spate, „Oricum“ auzi la el, se hlizi Ion într-o mică pauză. Băi, Nicule, făcu el serios, eu m-am cam plictisit de lozinci. Să facă și el ceva pentru muncitorii lui, ceva acolo, cît de mic, cum de exemplu aș lua eu creta asta și aș muta-o de icișa, icișa. Practic. Concret îmi trebuie. Nu teoretic, că cu teoria n-am făcut nimic. Cîte bilete a luat anu' ăsta la băi pentru echipa lui ? A, da' stai că e nou. Și ăștia cu mașinile se ciocnesc și iar se ciocnesc...

— Nene, ascultă-mă, bre, pe mine, mie nu-mi trebuie mult ca să-mi dau seama dacă un om e spirt. Ei, îți spui io, că e spirt, ăsta e spirt. Alcool etilic. 98 de grade, dom'le. Își pune și el pielea în saramură, nu poți să zici că nu e așa, și e bun meseriaș, mă nea Ioane, ce știe omu', știe, e bunul lui, poți să zici că nu e așa ? Hai, spune drept dacă e așa sau nu e așa !

— Deh !

— Apăi vezi.

Se crăpă ușa atelierului de montat drugi și cei doi săriră cît ai clipi, ca fripți cu suflaiul. Imediat fură călare pe carcasă, mai exact pe drug. Ușa se crăpase de tot și își făcu apariția un tip într-un halat, care ducea sub braț niște file între cartoane lucioase.

— Ce, băi, vă speriarăți? Crezurăți că-i dom singiner. Vedeți că mișună p'aciia. Nu-l enervați că e cătrănit săracul, are necazuri.

Cordul celor doi își regulariză bătăile în jurul unor valori rezonabile.

— Ptiu! Ne-ai speriat.

Îi speriase tov. Duică, un propagandist pe cît de popular pe atît de subtil și eficient. Trebuia să treacă ceva timp ca să-i descoperi a doua calitate, pentru că prima sărea în ochi. Era în stare să-ți vorbească și în dialect ca să te cucerească. Era un cuceritor de prima clasă. Cu el nu te simțeai în corner.

— Hai, vedeți-vă de treabă, că vine, mai spuse el și plimbă mai departe importantele file. În realitate.

— Merg și eu pînă la toaletă.

— Hai, că parcă am și eu nevoie, spuse al doilea.

Esențialul era ca la demonstrație: să fie cît mai mulți și să se meargă cît mai grupat; o masă nu-ți sare în ochi tot atît de tare ca o individualitate. Și nici unul nu era individualist. Îi unea pe toți cantina întreprinderii și ratele care-i duceau pînă în centru.

Ion studie o vreme hîrtiile prinse în bolduri, și conchise mormăit:

— Plătesc amenda și nu mă duc. Se dezlipi de avizier și intră îngîndurat în holul ce dădea spre hală. Nicolae termină și el, ieși din toaletă încheindu-se la șliț și luă drumul halei.

Alți muncitori ce urcau scara spre toaletă sau spre serviciul „Personal" se opreau din obișnuință la avizierul unde se putea citi: „Toți bărbații sub 40 de ani sînt invitați să-și facă analiza sîngelui și exame-

nul radiologic pulmonar pînă la data de douăzeci şi cinci ale lunii curente". Semnat, Direcţiunea.

După cîţiva metri, Nicu şi Ion se întîlniră cu Emil Donose. Primii coborau, ultimul urca scările spre „Personal" sau toaletă.

— Bună ziua, dom' inginer.

— Bună, Ioane, salut, măi Nicule, ce-i cu tine, te văd necăjit, observă el pe primul.

— Ei, nu e chiar aşa, auzii că dumneavoastră avurăţi necazuri.

— Da, nişte încurcături afurisite pe la Bucureşti, fîţ încolo, fîţ încoace, m-au înnebunit, nu alta.

— În legătură cu străinătatea ?

— Ce străinătate ?! A căzut afacerea aia, acu m-au găsit că-s băgat într-o belea mare, o porcărie, ce mai !

— Îmi pare rău, nu găsi altceva să spună muncitorul.

— Dar, tu, ce nu-ţi convine ? Te văd abătut...

— Ne invită la analize, şi eu nu suport analizele, zise el arătînd spre avizier. Dar un bilet la băi tot aş lua, dacă vreţi dumneavoastră...

— Bine, treci pe la mine peste o jumătate de oră, bîigui subinginerul şi dispăru în sus, pe scări.

— Ai văzut ce palid era, săracul ? observă muncitorul N. Pleşa.

— Auzişi că pleacă la specializare la Oxford ? schimbă celălalt placa. Ion mergea pe partea lui ; are şi formele făcute, paşaportul, tot în regulă, numai biletele de avion mai lipsesc. Origine sănătoasă, bun, bun. Cînd or să vină de acolo poate or să-l facă subinginer-şef...

— ...ce, „poate", sigur ! Eu cred chiar că or să-l ungă inginer în locul lui Klapp. Ţie ţi-au mai dat bilet la băi anul ăsta ? Pleşa păstrase distanţă la dialogul lui Ion cu subinginerul Donose.

— Nu auzişi că-mi spuse să dau pe la el cînd ne-ntîlnirăm ? Nicule, eu nu cred c-am să mor din cauza blestemăţiei ăsteia de şira spinării a mea, ci din cauza asta, care-ţi spusei. Şi se ciocăni în cap cu arătătorul drept. Îţi spui eu, urmă el convins, congestie cerebrală ! N-ar trebui să-mi pun atît de mult mintea la contribuţie.

— Deh, spuse celălalt, şi se apucară amîndoi de lucru la o bucată de fier de două tone ce semăna foarte bine cu un exponat din Guggenheim Museum. Nu le trecuse prin cap.

Într-una din zile, Emil Donose ieşise la plimbare pe artera principală a Trejei. Era acum un iniţiat în programul cultural al orăşenilor şi îl găsea surprinzător. Emil ştia de exemplu că în ziua aceea era spectacol la TCT. Se aştepta să vadă o mulţime de cunoscuţi foindu-se în sus şi în jos pe trotuare, în aşteptarea orei de deschidere a uşilor de sticlă ce dădeau în intrarea teatrului. Un zîmbet calm îi lumina faţa. Se surprindea adeseori satisfăcut în exigenţele lui de această oază aleasă de facultate, sau de oricine altcineva.

Ochii i se roteau în toate părţile, ca ai vrăbiilor. La un moment dat, simţi o mînă pe umăr ; unul, Gugiu, se bucura că îl vede :

— Mă bucur că te văd, ţi-ai schimbat tricoul ?

Gugiu era şi el subinginer, lucra de cincisprezece

ani în întreprindere şi ştia mai bine cum stăteau lucrurile.

— Salut, l-am băgat la apă. Tocmai mă plimbam, ce aglomerat e azi !

— Aglomerat, da, e premieră. Şi cum te-ai îndurat să vii aici ? îl întrebă neaşteptat Gugiu. Mergeau acum unul lîngă celălalt.

— Parcă a fost după mine ?

Gugiu se amărî. Faţa i se strînse ca un ambalaj de pergament. Era mai în vîrstă cu nişte ani decît Emil.

— Aşa e, nimic nu mai e după noi, îţi lipesc o etichetă pe fund, şi gata !

În întreprindere, Gugiu era cunoscut ca un om cu idei foarte ciudate. Mulţi îl evitau de teamă să nu se compromită, dar subinginerului puţin îi păsa. Abia avea ocazia să devină şi mai slobod la gură, ori de cîte ori vroia el.

— Dragă Emil, spuse el luîndu-l de braţ, trebuie să-ţi spun că am constatat un lucru periculos la tine. Eşti prea impresionabil. Să ştii, că toţi sînt nişte ţărani, toţi !

— Bine, dar Trejea e oraş, aşa scrie în toate ziarele, în toate statisticile. Auzind vorbele celuilalt, Gugiu dădu din mîna liberă :

— Aiureli. Poate construcţiile, casele, magazinele să fie orăşeneşti, dar oamenii sînt toţi nişte ţărani îmburgheziţi.

Donose începu să se simtă şi el compromis, dar condiţia lor socială fiind identică, era mai tare, cel puţin deocamdată, şi birui pînă la urmă. Consimţi să ia parte la discuţie cu jumătate de entuziasm :

— Atunci unde sînt adevăraţii orăşeni, dacă spui că toţi oamenii de aici sînt ţărănoi ?

— La munte, vorbi atît de ferm Gugiu încît nu admitea nici un fel de contrazicere. Baza tehnico-economică și suprastructura au rămas pe loc — „orașul" adică — iar adevărații orășeni, simțindu-se complexați, inhibați de valul de țărani care veneau la oraș, l-au părăsit de bună voie. Un fel de rocadă...

— Concluzia ta e absolută? îl privi neîncrezător subinginerul mai tînăr, vrînd să încerce consecvența celuilalt.

— Desigur, răspunse Gugiu fără nici o rezervă, spulberînd îndoielile lui Emil Donose.

— Atunci înseamnă că și eu sînt țăran, deși am venit de la București.

Gugiu rîse zgomotos. Donose observase că nimeni nu-i privea în special, așa că se liniști, și apoi, el încă nu cunoștea pe de-a-ntregul tot mănunchiul de moravuri ce sălășluiau în Trejea. Acum își dădu seama că Gugiu nu era ciudat deloc, ci numai un fin observator și un dotat comentator al societății trejene.

— Tu ești un fel de crai de curte veche, pentru care, natural, orice alt loc în afară de București ți se pare provincie. Dar adevărul e că ai plecat din București în căutarea provinciei arhetipale, calme și cu bună cuviință. Ai dat însă peste un oraș, Emile, un oraș adevărat plin de orășeni simulanți, cu legile lor proprii, cu morala lor proprie...

Tonul lui Gugiu devenise plîngăreț. Mulți din oamenii care treceau pe lîngă ei recunoșteau pe cei doi subingineri și îi salutau respectuos. O femeie cu părul proaspăt făcut își înclină zîmbind capul către cei doi. Donose dădu și el nedumerit din cap, plăcut impresionat.

— Cine era ?

— Femeia aceea ? Cineva din întreprindere, te-a recunoscut și te-a salutat, ți-am spus, ești impresionabil, ca bucureștean ar trebui să-ți fie rușine.

— Eu credeam că pe tine, tu ești mai vechi aici. Pentru Gugiu părea tot aia.

— S-ar fi putut, e drept, răspunse ambiguu Gugiu, dar femeile nu mai salută un bărbat de care s-au plictisit, cel puțin pînă acum nu știam să-și fi schimbat obiceiul. Înseamnă că te place. O să trăiești cu ea un an sau doi, pînă îi cade cu tronc altcineva și ție altcineva. Pe urmă se reia jocul.

Siguranța cu care vorbea Gugiu îl îngheța pe Emil.

— Sînt tîrfe multe în orașul ăsta ? nu se mai putu abține proaspătul subinginer.

— De ce, vrei să te însori ? răspunse cinic celălalt subinginer, punîndu-i încă o dată mîna pe umăr. Haida de, ai putea să spui despre o femeie care te iubește că e tîrfă ?

— Nu ! făcu franc Donose, și nu mințea, cum nu mințise nici pînă atunci.

— Păi vezi, ajunse Gugiu acolo unde vroise, numai că ele iubesc mulți, aia e. Mulți se culcă cu ele, toți sînt fericiți, toate țărăncuțele sînt fericite, nimeni nu e nefericit. Cu condiția să te lepezi de orgoliul mic burghez al proprietății asupra vreuneia din ele. Ca la cabaret... toate sînt proprietate comunală ca să nu zic de stat. Nici viitoarea ta soție n-o să facă excepție. Oricînd se cade la învoială cu oricine, asta e încă o trăsătură a moralei de prin părțile astea. Ce e, ți-am luat piuitul ? Sau te gîndești la fructa aia blondă de adineaori ?

Donose bîigui complet ameţit :

— Ca în comuna primitivă,... ca la cabaret...

— Nu ştiu cum a fost acolo, n-am trăit, trăiesc acum, sînt cu picioarele pe solul Trejei, şi văd că astea sînt regulile jocului. Vrei, bine, nu vrei — te forţăm, nu poţi — te-ajutăm, nu ştii — te-nvăţăm. Acum te las, trebuie să intru la teatru. Ne vedem mîine la întreprindere.

— Bună seara, lătră strident Donose, mirîndu-se în cel mai curat stil de Bucureşti.

Se întunecase de-a binelea. Subinginerul se hotărî să se întoarcă. Lumea care avea programarea pentru seara aceea la Teatrul de Comedie deja intrase şi bulevardul central se goli ca la un semn magic. Trecînd pentru o ultimă dată prin faţa edificiului cultural al oraşului, lui Emil i se păru că desluşeşte în faţă o siluetă familiară. „Blonda de adineaori", gîndi el, şi imediat, instinctiv, mări pasul. După cîţiva metri, tocurile femeii răsunară în întuneric foarte aproape de el. Îşi aminti cuvintele lui Gugiu înainte de a se despărţi şi îl încercă pe loc un sentiment de siguranţă dublat de o fină transpiraţie. Nu încăpea nici o îndoială, deznodămîntul comunal avea să fie acelaşi indiferent de modul în care ar fi deschis discuţia. Scuturîndu-se de orice urmă de trac, încercînd să-şi potolească bătăile inimii, Emil Donose se pregăti se pună mîna pe umărul femeii, s-o întoarcă spre el şi să-i vorbească simplu, direct, ca de la trecător la trecător. Mai ales, dacă situaţia se dovedea a fi întocmai precum i-o descrisese celălalt subinginer înainte să intre la spectacol. Emil o şi vedea întorcîndu-şi ochii spre el, apoi zîmbind, apoi

lipindu-se : șirul alunecos al gîndurilor îi fu rupt cu brutalitate de un incident stupid : cînd Emil se afla foarte aproape în spatele ei, femeia se întoarse cu adevărat spre el, dar în loc de zîmbet, fața ei trăda o criză cu dureri violente. Răsucită pe jumătate spre el, privindu-l cu ochii măriți de teamă, femeia leșină în brațele lui. Rămaseră așa, în mijlocul străzii, un timp nedefinit. Donose nu știa cum să procedeze mai departe. Căuta zadarnic. Îi veni în minte respirația gură la gură. Crezuse că pe partea cealaltă, în întuneric, cineva se uită la ei și că acea persoană îi dăduse ideea, Donose nu era sigur de asta, numai de corpul greu al femeii frumoase din brațele lui era sigur. Donose mulțumi totuși cu glas tare dar vocea nu se mai auzi. Erau cu desăvîrșire singuri. Subinginerul o strînse puternic de talie pe femeie și își apropie fața de a ei. Lumina becului de stradă descoperea o față fină, încadrată de bucle aurii, sîrmoase. Lucru ciudat, nu mirosea a nici un fel de parfum sau deodorant. Ochii închiși erau făcuți cu grijă, la fel și buzele întredeschise ca două arcuri strălucitoare. Își lipi încet urechea de buzele ei : părea că femeia nu mai respiră, și atunci începu să-i maseze pieptul plin, pietros. Nici o mișcare. O sprijini de zid și își lipi buzele de ale ei, răsuflînd de cîteva ori în ea. Se trezi mîngîind-o, apoi pipăind-o din ce în ce mai pătimaș. I se păru că femeia s-a mișcat puțin, își îndepărtă fața ca s-o vadă mai bine. Era frumoasă. Începu s-o sărute din nou, pînă cînd simți năpădindu-i în gură un lichid cald. Își dezlipi buzele de gura femeii și un șuvoi de sînge se revărsă printre buzele frumoasei. Un miros fad îi umpluse nările. Simțind în cerul gurii sîngele pe care în patima lui îl supsese dintre buzele bolnavei, Emil Donose vo-

mită în partea stîngă, continuînd să o ţină în braţe pe blonda leşinată. Se temu că în acea clipă ar putea să fie deja contaminat cu cine ştie ce boală, dar braţele rămîneau mai departe încolăcite în jurul taliei subţiri a bolnavei necunoscute. Putea, la urma urmei, să sufere de o anemie pasageră, şi el fusese anemic cînd era mic şi îşi aducea aminte că îi curgea sînge din nas. Se putea constata ce avea frumoasa necunoscută, a doua zi dimineaţă, la circa întreprinderii. Dar pînă atunci ?

XV

Cînd mașina opri în dreptul Tribunalului, mulțimea adunată la intrare începu să se agite, cuprinsă de mînie. Cordonul de ordine făcea uz de bastoanele sale de cauciuc. Se auzeau ocări, înjurături, țipete.

Ușile mașinii se dădură în lături și coborîră mai întîi doi milițieni, apoi încă doi, apoi Șbița cu Prisecaru.

Avocatul coborî din cabină mai înainte ca mașina să se oprească și trînti portiera. Cei patru milițieni îi încadrară în liniște. Cei doi își strînseră mîinile în tăcere, și mediul de ordine le respectă gestul, căutîndu-l din priviri pe avocat. Acesta se apropie din spate și, punîndu-și palmele pe umerii lor, le spuse privindu-i foarte aproape, și zîmbind lat :

— Fiți calmi, sînt cu voi. Bine ?

Cei doi se mulțumiră să dea din cap zîmbind vag. Prisecaru întrebă deodată :

— Dar Donose ?

— Subinginerul Emil Donose a fost achitat, lămuri pe același ton avocatul, îl bătu ușurel pe umeri în semn de încurajare, apoi se depărtă puțin, și, afundîndu-și miinile în buzunarele pardesiului, le făcu milițienilor un gest scurt, cu capul. Micul convoi se puse în mișcare în timp ce mulțimea își întețea larma. Cîteva flash-uri izbucniră. Cei patru din escortă mergeau imperturbabil, în vreme ce colegii lor se străduiau să mențină ordinea.

Ajunseră în fața ușilor înalte, din lemn de stejar, ale Tribunalului. În cîteva puncte, cu toată opoziția îndîrjită a serviciului de ordine, era cît pe ce să se rupă cordonul. Ușile cele mari se deschiseră lent. Avocatul își întoarse o clipă capul, privind de sus mulțimea. Un zîmbet inexplicabil îi miji pe față, apoi se întoarse și dispăru înăuntru. Ușile se închiseră iar mulțimea, ca prin farmec, își potoli larma. Începură chiar să se împrăștie. După un timp mai rămăsese numai cordonul de ordine răsuflînd ușurat, și o mînă de ziariști care luau notițe. Începură chiar să vorbească între ei.

Se întunecase, și de la o vreme nu mai rămăsese nimeni. Scările de piatră, lungi și dese, care înconjurau din toate părțile Tribunalul, erau pustii.

Automobilele începuseră să-și aprindă farurile și se mișcau ca niște scarabei în mediul lor prielnic.

Tribunalul domina maiestuos piața. Reflectoarele care-i luminau fațada funcționau normal și dinăuntru nu se auzea nimic.

XVI

Domnul Strună, ca întotdeauna, părea scos din cutie, la patru ace. „Bine ai venit, Prisecarule, ce nenorocire era să se întîmple, bine că pînă la urmă s-a lămurit !“ „Un coşmar întreg“, fu de acord Prisecaru lăsîndu-se însoţit pe poteca pietruită a întreprinderii spre binecunoscutul birou al casieriei de unde avea să ridice nişte bani. „Chiar că un coşmar ! Dacă ai şti cum mă bucur că eşti iarăşi printre noi, nevătămat şi încrezător“. „Încrezător ? Încrezător în ce ?“ întoarse Prisecaru capul spre el dînd prioritate unei persoane feminine de la biroul personal. În clipa cînd trecea prin dreptul lor, Prisecaru simţi că i se zîmbeşte. „În soartă“.

— ...sănă, salutăm, sănătate ! Bun. Bine. Da, bun, nu, ţi-l trimit pe băiatu' ăsta, cu toate formele în regulă, doar am mai lucrat noi, nu ? Atunci aşa rămîne, se sculă Precupeţu în picioare, grăbindu-se cu

cealaltă mînă să-şi îndrepte o cută de la pantaloni. Bun. Nelu surîse şi el, după care privi afară, pe fereastra biroului. Poftim ? Nu înţeleg, e bun, hăhă, sigur, buun, zîmbi Precupeţu făcîndu-i cu ochiul lui Nelu care şedea într-un scaun, lîngă birou şi-şi odihnea mîinile pe genunchi. Tovarăşe, eu acuma îi îmbarc, îi pun la camion, şi pe seară, încolo, pe după-amiază, patru, cinci maxim, îi aveţi, să vedem cum merge Nelu, băiatu' ăsta, şoferul, e lîngă mine, aici...

Mircea Opriță

SEMNUL LICORNULUI

Alexandru Papilian

PRICINI DE IUBIRE

Platon Pardău

OMUL COBORÎT DIN TURN

Ștefan Pîrvu

CALE ȘI DRUM

Gheorghe Săsărman

HIMERE

Constantin Turturică

FILOZOF DE ÎNCHIRIAT

Radu Țuculescu

GRĂDINA SUSPENDATĂ

Lector CONSTANTINA PALIGORA
Tehnoredactor CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 11.VIII.1981.
Apărut 1981. Comanda nr. 1918.
Coli de tipar 4,25

Tiparul executat sub comanda nr. 108
la Întreprinderea Poligrafică Iași
str. 7 Noiembrie nr. 49
REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA